

Közvetítés és elosztás

SZUBOTICA

ZNAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Közvetítés 8-10. 8-52

NAPILÓ

Közvetítés és elosztás

egy példányra 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMajdnem
minden nap, hétfőn és
szombatnapon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. AUGUSZTUS 25.

VASÁRNAP

230. SZÁM

Tu felix Austria...

A kis osztrák köztársaságban ismét magasra lángoltak az örökösen harcba és leszámolásra készülő belviszály baljós pásztortüzei. A polgárháboru nyomasztó lidérce öleli körül újból a vért és velőt vesztett államtestet, amelynek vérkeringését eddig is csak a nagymultu, fejlett ipar és az évszázadok tradícióiban gyökeredző kulturhegemónia megmaradt fűtőanyaga biztosította.

Ausztriáról, amely századokon keresztül vésette a legszerencsésebb európai állam dekoratív címét, az utóbbi évtizedek során mintha egyre és egyre jobban megfedekezne Fortuna istenszövénye. Az újkorban ez az ország a dinasztikus kapcsolatok áthatolhatatlan drótkadályait építette ki nagyhatalmi helyzetének biztosítására és a családi nekuszok szövvénye valóban jó vilámháritónak bizonyult az európai imperializmus törekvések fegyveres és diplomáciai betörései ellen. — »Mások csak hadakozzanak, te szerencsés Ausztria nőszülj!« — robbant ki a keserű szarkazmussal telített, kényszeredett humor az újkori diplomácia berkeiből és ebben a szállóigévé lett mondatban hiánytalanul benne volt az osztrák nagyhatalmi helyzet és az osztrák szerencse megingathatatlanságába való kényszerű beletörődés is.

A házassági imperializmus azonban — megmutatták a későbbi idők — nem bizonyult elég acélosnak a heterogén elemekből kiformált osztrák államkonglomerátum időálló összekovácslására. A »szerencsés« Ausztria a közelmúlt változások, vajadások és viharzások meteorhullató levegőjében recsegve-ropogva omlott össze, az osztrák köztársaság pedig, amely a demokrácia jelszavaival fogott az építés munkájához, polgárháborúk, belviszályok és folytonosan ismétlődő véres uccai harcok Scyllai és Charibdisi között igyekszik a belső béke kikötőjébe vezérelni az állam megtépett gályáját.

Aki figyelte az osztrák köztársaság vérrel, küzdelemmel és vonaglásokkal telt tízéves történetét, az a Lajtán túlról érkező legújabb hírek nyomán bizvást megállapíthatja, hogy a tizesztendős osztrák államélet, minden szocialista álmokergetés, munkáslakás és játszótérépítés, Wiener Messe és Festwoche ellenére sem volt egyéb nehéz és viasztalan vergődésnél. Nem is olyan régen történt, hogy békés polgárok fejvesztetten menekültek át Pozsonyba, mert Bécs belvárosának aszfaltját gépfegyverek szaggatták fel és azóta sem mult el egyetlen manifesztációs alkalom sem anélkül, hogy az ugynevezett szocialista védőrség és a keresztényszocialista Heimwehr katonai fegyverembe szorított, farkasszemű néző tömegei kisebb-nagyobb összeütközést ne provokáltak volna. Ausztria társadalmát két nagy és engesztelhetetlen táborra tagolja ez a két alakulat és — sajnos — minden jel arra mutat, hogy a két tábor között lévő mérhelytelen világnézetű távolságot csak egyetlen érv: a puska-golyó tudja áthidalni.

Ez a szakadék, amelynek széléről máris mérhetetlen mélységek bontakoznak ki, egyre szélesül és egyre mélyül. A szerencsés Ausztria halálos beteg és a kórágynál ugylátszik végleg csődöt mondott a politika gyógyító tudomány. A lázat, amelynek forró karjaiban a lajtántuli kis ország vergődik, nem tudták leszorítani Breiter tanácsnok tetszetős várospolitikai zsonglörmutatványai, nem tudta fádalommentesíteni Seipel kancellár szordinós politikai hegedűje és ugylátszik most sem tudja harminchét alá szorítani a békéltető szándék mindenfelől meginduló lavínja.

A keresztényszocialista Heimwehr, amely kétszázötvenezer tagot számlál, újból nagyszabású tüntetésre készül. A St. Lorenzi véres csata alkalmával elesett Janisch temetésének idejére tervezik a manifesztációt, amelynek lefolyása elő nemcsak a dolgozni, élni és fejlődni vágyó Ausztria, hanem az egész békeféltő európai közvélemény ideges türelmetlenséggel tekint. Olyan hírek is jönnek a Lajtán túlról, hogy a Heimwehr szeptemberre ellenforradalmat tervez. Az államcsíny megvalósítása esetén természetesen a leg-

véresebb polgárháboru vetné előre árnyékát, mert hiszen a szintén erős és szintén elszánt szociáldemokrata alakulatok is teljes kapacitással vetnék magukat a küzdelembe, hogy a puccs sikerét megakadályozzák.

Lehet, hogy sikerülni fog lokalizálni a szendélyek tüzét, amely már-már a Stephanskirche tornyát készült elborítani. Lehet, Ausztriát mindamellett nem illeti meg többé a szerencsés jelző.

Heves viharokkal küzd a Graf Zeppelin a Csendes-Oceán felett

Pénteken a forgószél ide-oda dobálta a léghajót — A Graf Zeppelin szombaton délelőtt 130—150 kilométeres óránkénti átlagsebességgel repült Washington államban is megtesznek minden előkészületet a léghajó esetleges leszállására

A további utvonalon is igen kedvezőtlen az időjárás

Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelinről érkező újabb szikratáviratok szerint

a léghajó a lehető legnagyobb sebességgel folytatja útját a Csendes Oceán felett.

Középeurópai időszámítás szerint szombaton hajnali három órakor a Graf Zeppelin 1500 kilométernyire volt a kamaszalkai félsziget déli csucásától délkeletre. Ottani helyi időszámítás szerint ez az időpont szombaton délután két órának felel meg.

A léghajó ebben az időpontban 130—150 kilométeres óránkénti átlagsebességgel haladt, anélkül arra következtetnek, hogy erős hátszelet kapott.

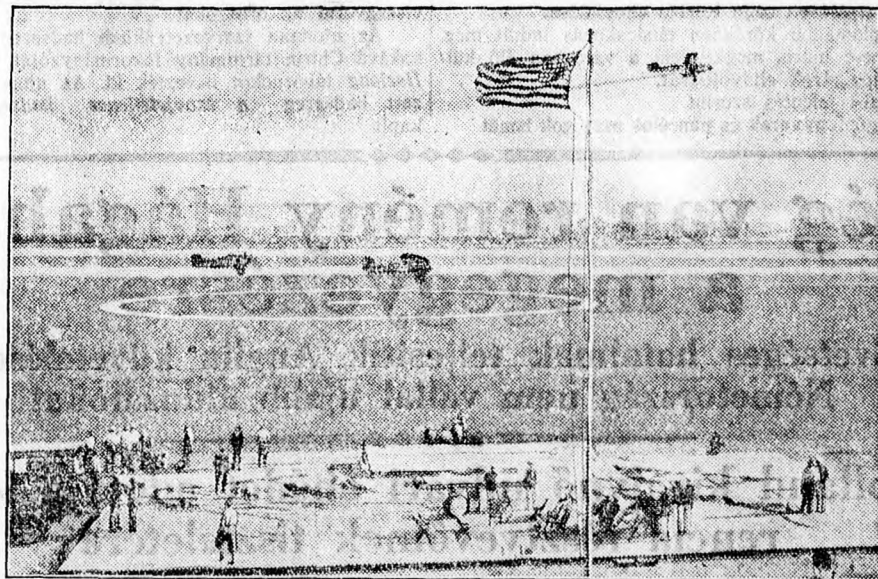
Az amerikai tengerészeti rádióállomások eddig még nem tudtak összeköttetésbe lépni a Graf Zeppelin

az időjárásprognózis a léghajó további utirányán is igen kedvezőtlen és a Graf Zeppelin aligha fogja tudni megtartani jelenlegi nagy sebességét.

Mint Los Angelesből jelentik, Amerika egész nyugati partvidéke, de főleg

Los Angeles a legnagyobb izgalommal várja a Graf Zeppelin érkezését.

A fogadtatásra minden előkészület megtörtént. Los Angeles mellett különleges berendezésű hatalmas rádióállomást állítottak fel, kizárólag azzal a céllal, hogy vehessék a Graf Zeppelin szikratáviratait és tájékozódhassanak a léghajó utjáról. Ez a rádióállomás azonban eddig nem nagyon vált be és még a léghajó egyetlen szikratáviratát sem sikerült felfognia.

A Los-Angeles melletti minesfieldi repülőtér teljes készenlétben várja a Graf Zeppelint

szikratáviróállomásával, néhány amerikai rádióamatőrnek azonban sikerült már felfogni a Graf Zeppelin egy-egy szikratáviratát. Ezekből kitűnik, hogy

a pénteki vihar a legerősebb volt, amit a Graf Zeppelinnek valaha is ki kellett állni. A forgószél ide-oda dobálta a léghajót

és elülő részét újból és újból a magasba dobta. E jelentések szerint ilyen heves széllel a Graf Zeppelin még első amerikai útján sem találkozott, amikor pedig az ellenszél miatt másfél napig kellett vesztegelnie az amerikai partvidéken. Az utasok azonban a jelentések szerint az óriási viharban sem vesztették el lélekjelenlétüket és megőrizték nyugalmukat.

A sanfranciskói meteorológiai állomás jelentése szerint

Miután a Graf Zeppelin az Egyesült Államok nyugati partvidékének északi részén Washington állam partjain éri el az amerikai kontinenten, ahonnan Los Angeles még 1800 kilométernyire fekszik,

a Washington-állambeli Tacoma repülőtérén hatalmas kikötőhárbócot állítottak fel, hogy a Graf Zeppelin szükség esetén leszállhasson,

ha Eckener dr. úgy találja, hogy nem tudja egyhuzamban megtenni a még hátra lévő 1800 kilométeres utat. Ugy a Los Angeles melletti nienfieldi, mint a tacomai repülőtérre nagyszabású tengerészcsapatot vezényeltek ki és mind a két repülőtérre nagymennyiségű benzint és héliumgázt halmoztak fel a Graf Zeppelin üzemanyagának kiegészítésére.

Mint Hamburgból jelentik, a Hamburg—Amerika Hajózársaság közli, hogy a Graf Zeppelin középeuró-

pai időszámítás szerint szombat reggel öt órakor a 165 keleti és a 40 északi fok alatt volt. A fedélzetén minden rendben van.

A léghajón úgy számítják, hogy vasárnap délután vagy legkésőbb hétfőn reggel fognak Los Angelesbe érkezn.

A Csendes óceánról egy német gőzös jelentette rádió útján a Hapagnak, hogy

a hajó látta a Zeppelint, miután a viharzónán túljutott.

A gőzősön az a benyomás, hogy a léghajó kitűnően állta a vihart.

Sanfranciskói jelentés szerint

Kallifornia tengerészetiének rádióállomása már érintkezésbe lépett a Graf Zeppelinnel,

a léghajó középeurópai időszámítás szerint szombat déli 12 órakor szikratávíró útján közölte, hogy ebben az időpontban a 171 és 43 fok alatt volt.

Newyorki jelentés szerint

Newyorkban minden eddignél nagyobb méretű fogadtatást készítenek elő a Graf Zeppelin tiszteletére.

A léghajó személyzetét és utasait fényes menetben kísérik be a Brodwan át a városba és a városházán fogadtatást rendeznek, amelyen Walker polgármester mondja az üdvözlőbeszédet.

Szeptember 1-én jár le a Bács megyei Napló történelmi regénypályázata Tízezer dinár a pályadíjak összege

A Bács megyei Napló, mint ismeretes, három hónappal ezelőtt történelmi regényre hirdetett pályázatot. A regénypályázat határidejét eredetileg augusztus 15-én állapítottuk meg, azóta azonban több oldalról Intéztek kérést hozzánk annak érdekében, hogy a terminust hosszabbítsuk meg. A kéréseknek engedve a Bács megyei Napló, mint már közöltük,

szeptember 1-ig meghosszabbította a történelmi regény írására hirdetett pályázatot.

Egy hét választ el bennünket a pályázat lejártától és már eddig is több regény várja a bírálót és — *last but not least* — a nagyösszegű pályadíjat.

A pályázat, amely a magyar irodalom istápolásán túl a szerb-magyar közeledést is szolgálja szeretnénk, nem korlátozza a pályaművek terjedelmét és nem köti ki bizonyos tárgyakat a feldolgozását sem. Minden olyan eredeti regény, amely a történelemből me-

riti anyagát, tekintet nélkül a korszakra, vagy más szempontokra, résztvehet a pályázaton.

A pályanyertes mű szerzője 5000 dináros jutalomban részesül, a második díj 3000, a harmadik 2000 dinár.

Természetes, hogy a díjakat csak abszolút becsű művek kaphatják meg. A pályadíjnyertes regényeket a Bács megyei Napló közli és könyv alakban való kiadásuk külön megállapodás tárgya lesz. A pályaműveket lehetőség szerint gépirással kell beküldeni úgy, hogy azok legkésőbb szeptember 1-én reggel Szubotičára érkezzenek. Jellegű levél mellékelésére nincs szükség, hanem a szerző később is igazolhatja magát.

A bíráló bizottság tagjai Debreczeni József, Magister, Petényi Gyula, Radó Imre és Vidor Imre.

A zsűri jelentését október hónap folyamán tesszük közzé.

Az orosz offenzíva célja Karbin elfoglalása

Az ujonnan szervezett kínai hadsereg a szovjetellenes hadsereg nevet kapta

Pekingből jelentik: Miután most már biztosra vehető, hogy

az orosz hadsereg küszöbönálló döntő offenzívájának célja Karbin elfoglalása,

pekingi diplomáciai körökben tanácskozás indult meg, nem kellene-e máris megkezdeni a városban élő külföldi állampolgárok eltávolítását.

Sanghaji jelentés szerint orosz gépjegyek és páncélos osztagok ismét

átlépték a mandzsuri határt

és újabb támadást intéztek a kínai lövészárkok ellen. A kínai csapatok másfélórás harc után tudták csak visszaverni az oroszokat.

Az ujonnan szervezett kínai hadsereg főparancsnokává Chirin tartomány főkormányzóját, Csang-Cso-Hsziang tábornokot nevezték ki. Az ujonnan szervezett hadsereg a szovjetellenes hadsereg nevet kapta.

Még van remény Hágában a megegyezésre

A szövetséges hatalmak teljesítik Anglia követeléseit, de Németország nem vállal újabb áldozatokat

A holland királynő udvari ebédet adott a konferencia résztvevőinek tiszteletére

Hágából jelentik: Vilma királynő pénteken este hét órakor udvari ebédet látta vendégül a hágai királyi palotában a nemzetközi konferencia delegátusait, akik feleségükkel és női családtagjaikkal voltak hivatalosak a lakomára. A német delegációt a négy bírói miniszter, Stresmann, Wirt, Curtius és Hillerding képviselte. A konferencia tagjain kívül megjelent a királyi család és az udvari méltóságok, a hollandi miniszterek közül pedig a külügyminiszter.

A lakomán a rangsor kényves problémája elől úgy tértek ki, hogy a 80 vendéget nyolc külön asztalhoz ültették és a sorrendet az illető államok abc-rendje szerint állapították meg.

Éjfél tanácskozás

Az udvari ebéd után újabb összeült a pénzügyi bizottság és éjfélig tanácskozott. Kizárólag az anyagszállításról volt szó. Megállapodtak abban, hogy a német dologi szállítások területén ellenőrzést fognak gyakorolni arra az esetre, ha Németország moratóriumot kap a készpénzfizetésre.

Az ellenőrzést azért állítják föl, hogy megőrizzék Európa közgazdasági életének zavartalanosságát.

Snowden tárgyalta az angol bizottság szakértőivel, majd kijelentette Jaspar előtt, hogy

az új javaslatok sem kielégítőek,

mert a dologi szolgáltatások és a feltétlen évjáradék kérdésében semmi újat sem tartalmaznak.

Henderson annak a reménynek adott kifejezést, hogy sikerülni fog neki közös nevezőre hozni a francia és német álláspontokat a békítő és megállapító bizottság felállításának kérdésében.

A Snowden, Curtius és Hillerding között lefolyt tárgyalások után Curtius kijelentette, hogy

Németország nem tesz semmilyen javaslatot és semmire sem kötelezte magát.

Németország nem egyezett bele a szövetségesek ajánlatába és csak a német álláspontot fejtette ki.

A szombati tanácskozások

Briand, Henderson, Hymans és Stresmann szombat délelőtt tovább folytatták a vitát a Rajnavidek kiürítésének kérdésében. Loucheur és Chéron francia miniszterek pedig a többi hiteles államok pénzügyi megbízottjaival tartottak megbeszélést. A hat összehívó hatalom delegátusai szombat délután is közös értekezletet tartottak.

AEROXON

elfog minden legyet!

Sokfélekép utánózzák! Kérjen tehát kifejezetten „AEROXON” légyfogót!

Az értekezlet köréből eredő értesülések szerint a szövetségesek elhatározták, hogy emelni fogják az angol évjáradék összegét, úgy, amint azt az angol pénzügyminiszter kívánta.

Bár a szám adatok még bizonytalanok, az emelés állítólag évi 36 millió lenne. Valószínűleg a németek is résztvennének az áldozatokban, de az angolok évente 48 millió arany márkát követelnek.

Macdonald miniszterelnök Hágába utazik?

Berlinből jelentik: Londoni távirat alapján közlik a berlini szombati reggeli lapok, hogy Macdonald miniszterelnök fontos értesítést kapott Hágából és erre elhatározta, hogy félbeszakítja vidéki pihenőjét. A miniszterelnök szombaton délelőtt kilenc órakor fog repülőgépen Lossiemouthból Londonba érkezni. Egyes londoni lapok tudni vélik, hogy Ramsay

Macdonald mégis elutazik Hágába.

ezt a hírt azonban hivatalos részről még nem erősítették meg.

A Morava titka

Kifogták a folyóból egy gazdag kereskedő holttestét — A halott nyakára kővel telt zsákokat kötöttek

Szmederevórol jelentik: Borzalmas büntény ügyében folytatja a nyomozást a szmederevói csendőrség. Pénteken késő délután két pásztor egy oszlásnak induló férfihullát fogott ki a Morava-folyóból. A pásztorok, akik nyájaikat legeltették a folyóparton, észrevették, hogy a Morava hullámai egy emberi testhez hasonló sötét tömeget sodorogtak magukkal.

A pásztorok csónakba ültek és hosszas munka után sikerült is kifogniok a tömeget, amelyről megdöbbenve látták, hogy nem más, mint egy oszlófélben lévő férfihulla, amelynek nyakára egy hatalmas kődarabokkal tömött zsák volt kötve.

A borzalmas leletről nyomban értesítették a csendőrséget, ahonnan hivatalos bizottság szállt ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatása végett. Megállapították, hogy a holttest négy-öt napja lehetett a vízben, mert a rajta levő ruházat már teljesen elmállott és a tes is kékesszínű hullafoltokkal volt tele.

Az első pillanatban nyilvánvalóvá vált, hogy büntény történt. A holttest nyakán a fojtogatás kétségtelen nyomát észlelték és a megejtett boncolás eredménye igazolta azt, hogy a szerencsétlen embert előbb megfojtották és holtan vetették a folyóba, miután a kövekkel telt zsákok rákötötték.

A vizsgáló során megállapították a holttest személyazonosságát is. Az áldozatot Jević Tanaszijának hívják és Mihajlovác községbeli gazdálkodó volt. Pejics egyike volt a falu legmódosabb embereinek, aki parasztszekerén rendkívül sokat járt az országutakon, mert kereskedéssel is foglalkozott. Nem tartják lehetetlennek, hogy az országúton rablók támadták meg a magános embert, kirabolták és megfojtották. A holttesten több ütéstől eredő sebet is találtak, amiből azt következtették, hogy Pejics és tulerőben levő támadói között elkeseredett küzdelem folyt le.

A rejtélyes ügyben a csendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást.

Konferencia Beogradban a Matica ügyében

Setyero Szlavko beszéde a Matica reorganizálásáról

Beogradból jelentik: A Szrpska Matica ügyében pénteken este látogatott konferenciát tartottak a beogradi Vöröskereszt Egyesület helyiségében. Az értekezleten elsőnek dr. Jovanovics Milán tartott hosszabb beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy mennyire szükségesnek tartja azt, hogy a Matica ügyében az egymással ellenkező véleményen levők megegyezzenek.

— A Matica idej közgyűlését — mondotta többek között dr. Jovanovics — szeptember elsejére hívták össze. A közgyűlés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg és úgy látszik, hogy viharos lefolyású gyűlésre van kilátás, mert merőben eltérő vélemények fognak megütközni egymással. *Vigyázzni kell arra, hogy ezek a harcok meg ne rendítsék a Matica évszázados drága épületét.*

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Setyero Szlavko szólalt fel és beszédében többek között a következőket mondotta:

— Szükség van az egész Matica alapos reorganizációjára és az egyesület működését reálisabb alapokra kell fektetni. A Matica jelenlegi helyzetében teljes átszervezésre szorul. A beogradi csoport kötelessége az, hogy végrehajtsa a reorganizációt és megmutassa a kibontakozás útját.

Setyero beszéde után az értekezlet elhatározta, hogy még egy ülést fog tartani, amelyen meg fogják alapítani a reorganizációs programot.

CIRKUSZ

A filmsztár életrajza

1. Ahogy elmondja a riporternek

Oroszországban születtem, pár perccel a háború kitörése előtt. Édesanyám grófnő volt a cár udvarában, édesapám pedig az uralkodóház egyik tagja volt. De ezt ne írja meg. Egyszóval morgantikus gyerek voltam. A forradalom kitörése után egy szál diadéma burkolva átcsempésztek a határon.

Önfeláldozó cserkésztesteknek köszönhetem, hogy nem ölték meg a vérengző kommunisták. Egy darabig, mint serdülő gyermek az ékszeremből éltem, majd egyszer egy külvárosi moziban találkoztam Chaplinnal. Ő fedezett fel. Mindig hálás vagyok neki érte és legközelebb kérésére elvállalok egy szerepet a filmjében. Most csak a művészetnek élek. Kedvenc szórakozásom a repülés. Kis kertemben nyolc repülőgép és három Zeppelin várja parancsaimat. De én visszavágyok az orosz pusztába, szeretett muzsikáim közé, akik mindig megismerik a filmen volt ur-nőjüket, noha néha előfordul, hogy csak grófnőt játszom a vásznon.

2. Ahogy elmondja a vőlegényének

Tudod kérlek szépen, a filmriporternek az ember sok mindent elmesél. Ezekből a történetekből mindössze annyi igaz, hogy valóban a cári udvarnál láttam meg a napvilágot. Édesatyám híres német egyetemi professzor volt, akit a beteg cárevis gyógyítására Oroszországba hívtak. Tudod kérlek szépen, ő volt a Rasputin konkurrensé. Először csak műkedvelői előadásokon léptem fel az udvar előtt, később aztán megismerkedtem egy magyar gróffal, aki elvitt a csirkepaprikás hazájába. Itt pillantott meg Zukor Adalfi, aki valamikor szintén magyar gróf volt és csak hírtokálnak összeomlása után vándorolt ki Amerikába.

Azért kellett potyautasként kimennem Amerikába, mert így érdekesebb volt. Akkor még nem kompromittáltak e trükköt. Amerikában megismerkedtem vele és meggyőztél arról, hogy te vagy az első az életemben.

— Rögön felmondunk Gloria Swansonnak — mondotta Zukor és becsempészett potyautasnak egy óceánjáróra.

3. Ahogy a legjobb barátjának elmondta

A születésének pontos dátumára nem emlékszem, mert én jóval később láttam meg a napvilágot. Azt tudom, hogy a papája házimester volt Berlin külvárosában. Abban az időben sokat járt a házhoz egy orosz muzsikus és így a szomszédok azt híresztelték, hogy a házimesterrel élénk összeköttetést tart fenn Oroszországgal. Innen kapta később a gyermek az oroszos nevet. 13 éves korában statisztált egy kültereli színházban és mire tizenhat éves lett, már bejutott görnek egy revüszínházba. Innen kezdve husz évig nem tudom, hogy mi történt velem. Azt azonban hallottam, hogy sok mindenen ment keresztül. A karrierjét úgy csinálta, hogy senkinek sem tudott nemet mondani. No de erről nem ohajtok részletesen beszélni. Elvégre mégis csak a legjobb barátomról van szó és én kitartok mellette, még ha moziszínész is lett belőle.

A Sport

Kirándulások és séták idejében könnyű ruhát és selymet viselünk. Tisztításra van szükség! A Lux-pelyhek ezt megteszik és felfrissítik a színt és szövetet

Csomagonként 9.-dinár és 6.-dinár

Nincs emberáldozata a szkopljei árvíznek

Az áradás folytán megrongált vasúti vonalakat már helyreállították

Beogradból jelentik: Szkopljéből érkezett hivatalos jelentések megállapítják, hogy az árvíz katasztrófa sem a városban, sem környékén nem követelt emberáldozatot. Az elierjedt hírek így szerencsére túlzottaknak mondhatók, a katasztrófa anyagi kára azonban rendkívül nagy.

Az Avala jelenti: Zsivkovics Petar miniszterelnök a déli vidékekről és a Morava völgyéből érkezett árvízjelentésekkel kapcsolatban konferenciára hívta össze Uzunovics, Drinkovics és Franges minisztereket. A konferencián átvizsgálva az összes tartományoknak, hogy az érdekelt minisztériumok képviselőivel együtt állapítsák meg a valódi helyzetet és nyújtsanak szükséges segítséget a lakosságnak, továbbá terjesszenek le részletes jelentést és javaslatot. Megállapítást nyert, hogy az első hírek az áldozatokról és a károkról túlzottak voltak.

Szkopljei jelentés szerint General Henry állomást

ujra elbontotta az ár. Az állomást már az első árvíz után rendbehozták, amikor újból megrongálódott. Különvonatot irányítottak oda, speciális személyzettel és a közlekedést helyreállították. Szombaton Naumovics tábornok-főispán, Jovanovics rendőrfőnök, Mihajlovics polgármester és a vasúti szakemberek bejárják az árvíz által elpusztított területet. A bizottsággal több orvos és mérnök ment és az orvosok a helyszínen nyújtottak segítséget a sebesülteknek és betegeknek, míg a polgári hatóság anyagi támogatásban részesítette a károsultakat. Egyben megkezdték a károk felbecsülését.

Szkoplje környékén, különösen Alginci, Vučidol, Cinar és Radisnjica községekben okozott nagy kárt az árvíz. Alginciben Abdulovics Alija házában a vilám agyonüjtött 29 juhot és tizennégy kecskét.

Az árvíz következtében mindazokon a vasútvonalakon, amelyeken csütörtökön és pénteken megakadt a közlekedés, szombatra helyreállították a forgalmat.

A szombori ujságírók küldöttsége az új bácskai főispánnál

Jovanovics K. Milorád tartományi főispán kvalifikációt és lelkiismeretes munkát követel a közigazgatási tisztviselőktől

Szomborból jelentik: Jovanovics K. Milorád, az új bácskai tartományi főispán megérkezett a tartomány székhelyére Szomborba és átvette hivatala vezetését elődjétől, Matkovic Dobrica főispántól, aki mint ismeretes, a belügyminiszterium államvédelmi osztályának vezetését vette át.

Az új főispán szombaton délelőtt fogadta a szombori ujságírók tisztelegő küldöttségét. Jovanovics K. Milorád főispán a szombori ujságírók nevében dr. Szántó Miklós, a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa üdvözölte és biztosította a főispánt, hogy a sajtó munkásai mindenkor támogatni fogják nehéz munkájában. A főispán, aki nagyon szívélyesen fogadta az ujságírókat, köszönetet mondott az üdvözlésért, majd az ujságíróknak arra a kérdésre, hogy mi a programja, azt válaszolta, hogy programnyilatkozatot nem adhat még, mert csak két nappal ezelőtt foglalta el hivatalát és nem ismeri eléggé a bácskai viszonyokat. Ez a hely azonban nem egészen ismeretlen előtte, mert régebben, mint a belügyminiszteriumi osztályfőnöke, több ízben tartott hivatalvizsgálatot bácskai községekben és abból az időből nagyon jó impressziói vannak.

Kijelentette a főispán, hogy a sajtó munkásaival a legerősebb érintkezésben akar állni és az ujságírók számára ajtaja mindig nyitva áll. Kijelentette, hogy fontosnak tartja, hogy az ujságírók útján a közönséghez kerülő információk mindig autentikusak és pontosak legyenek, ecélből mindig szívesen áll az ujságírók rendelkezésére.

Arra a kérdésre, hogy mi a programja a jegyző-kérdésben Jovanovics Milorád főispán a következőket mondotta:

— Még nem volt alkalma ezzel az ügygel foglalkozni, de első teendőm az lesz, hogy a bácskai közigazgatás legfontosabb feladatait áttanulmányozzam. Ebben a kérdésben két főszeponat vezet: a *közigazgatási tisztviselőktől, jegyzőktől és hivatalnokoktól egyaránt teljes kvalifikációt követelnek. A jegyzői kartól, de ugyanígy minden közigazgatási tisztviselőtől lelkiismeretes munkát várok*, mert a lelkiismeretes munka és a kötelességudás nemcsak ennek a megyének, hanem az egész ország népének boldogulását segíti elő. Hasonlóképpen a lakosságtól is elvárom, hogy a hatóságokat nehéz munkájában becsületesen segíteni fogják.

A főispán ezután a legmelegebb hangon elbeszélgetett az ujságírókkal és érdeklődött a sajtóviszonyok, főleg a kisebbségi sajtóviszonyok felől, majd szívélyesen elbucszott az ujságíróktól.

A Heimwehr alakulatok vezére nyíltan bejelenti a fegyveres ellenforradalmat

Steidle dr. szenzációs nyilatkozata a Heimwehr terveiről — A keresztény-szocialista Heimwehr a marxisták elkergetésével és fasiszta kormányzással fenyeget — Az osztrák szociáldemokraták általános sztrájk proklamálásával akarják megakadályozni az államcsíny

Ausztria sorsdöntő események küszöbén

Bécsből jelentik: Az osztrák Heimwehr-alakulatok országos vezére Steidle dr. ujságírók előtt szombaton délelőtt részletesen nyilatkozott a Heimwehr terveiről. A nyilatkozat politikai körökben a szenzáció erejével hatott, miután

a Heimwehr Steidle szerint keresztül akarja vinni az osztrák szövetségi alkotmány reformját, ami csak győztes rendszerváltozással érhető el.

— Akciónk időpontját mi fogjuk meghatározni — mondotta Steidle dr. — és

akciónk jellege attól az ellenállástól függ, amellyel a marxisták szembeszállnak velünk. Ha nem távoznak önként, kényszeríteni fogjuk őket.

Ma már odáig jutottunk, hogy nyugodtan mondhatjuk: teljes cselekvési szabadságra tettünk szert. Steidle dr. elmondotta, hogy

a legutóbbi minisztertanácsban Streeruwitz kancellár általános felvonulási tilalmat indítványozott, de javaslatát nem tudta keresztülvinni, minthogy a tartományfőnökök többsége nem volt hajlandó nehézséget támasztani a Heimwehr-mozgalomnak.

Arra a kérdésre, hogy hogyan itéli meg a Streeruwitz-kormány helyzetét, Steidle dr. a következőket mondotta az ujságíróknak:

— Emlékezzenek csak 1922-re és Facta olasz miniszterelnök kormányának lemondására, ami Mussolini Rómába való bevonulása előtt ment végbe. Ez a hasonlat természetesen nem illik teljesen az osztrák viszonyokra, azonban

bizonyos analógiák a mai osztrák helyzet és a fasiszmus előtti idők között tagadhatatlanul vannak

és jellemző a helyzetre, hogy Bécsben a Streeruwitz kormányt mindenütt csak »Facta-kormány«-nak hívják.

Steidle dr. kijelentései óriási izgalmat keltek. A szociáldemokraták között és általában köztársasági körökben a legnagyobb felháborodással fogadják a kijelentéseket, amelyeket nem lehet másképpen magyarázni, mint az államcsíny, a fegyveres ellenforradalom és a fasiszta uralomra törekvés nyílt bejelentését.

Köztudomásu, hogy Bécsben a rendőrség, amely most Seitz szociáldemokrata polgármester fennhatósága alatt áll, megerősítést kap és létszámát nyolcezerrel fokozatosan tízezerre emelik fel, ezenkívül négy csendőrségi riadóautót rendelnek, kettőt az alsó-ausztriai és kettőt a stájerországi csendőrség részé-

re. A közel jövőben a többi osztrák tartomány is kap csendőrségi riadóautót és ezeknek az intézkedéseknek minden valószínűség szerint az az oka, hogy

számolnak az esetleges jobboldali puccskísérel lehetőségével.

Miután azonban Steidle dr. nyilatkozatában ilyen provokáló módon aposztrofálta nemcsak a szociáldemokratákat, hanem a polgári kormányt és annak fejét, Streeruwitz kancellárt is, a köztársasági érzelmű polgárság aligha fog megelégedni az eddigi és most készülő rendszabályokkal, hanem

már most is azonnal a nyilatkozat elhangzása után sokfelől követelnek erőlyes hatósági eljárást részben Steidle dr., részben a Heimwehr-szervezetek ellen.

Hogy a szociáldemokrata párt és a baloldali satió mit fog követelni, arra nézve még nem alakult ki egységes felfogás, de valószínű, hogy

a szociáldemokrata követelések között fog szerepelni a legalaposabb és legkíméletlenebb fegyverrel megártás a Heimwehr ellen, ezenkívül Steidlenek mint a mai államrend ellen fegyveres akciónk sürgető izgatónak letartóztatása.

Szociáldemokrata körökben hangoztatják, hogy ha ezeknek a követeléseknek nem tesznek eleget, akkor

a munkásság és a szakszervezetekbe tömörülő széles tisztviselőrétegek készenállnak arra, hogy bármely pillanatban proklamálják az általános sztrájkot és akciónk érdekében felvonulna a köztársasági Schutzbund is,

amely igen számottevő erőt reprezentál. Ha ezek a fenyegetések valóra válnának, az minden valószínűség szerint

olyan véres összecsapásokra vezetne, amelyek mellett eltörpülnék az utóbbi időben lezajlott tüntetések

és politikai verekedések szomorú véraldozatai. A polgárság a legnagyobb aggodalommal látja a két szélsőséges szervezet kerülhetetlenségét és kívánt a Heimwehrnek most már a hatóságokkal is szembeforduló agresszivitását.

A liberális polgárság körében minden lehető elkövetnek a situáció megmentése érdekében és a keresztény-szocialista párt mérsékelt elemein keresztül próbálják befolyásolni a Heimwehr vezetőit,

akikről remélik, hogy nem valamennyien értenek egyet Steidle dr. alkotmányellenes diktatórikus ter-

XII. NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR ZAGREB

1929 szeptember 7-16 (húszéves jubileumi vásár) a következő speciális vásárokkal:

TEXTIL, mindenféle gép- és textilipari kellékek, nemzeti textilművészeti csoport.
SZŐRME és szőrmekonfekció.
BŐR és bőrkészítmények, bőripari gépek és kellékek.
PAPIR, papirkészítmények, író- és számológépek.
ÜVEG és porcellánkészítmények.
GÉPEK, vas- és fémipar.
HŐGAZDASÁG
LÉGSZERSZÁMOK és légszerszámpropaganda
SZÁLLODA és PANZIÓ-berendezések.
KÖZGAZDASÁG: mezőgazdasági gépek, szerszámok, műtrágya és készítmények.

II. NAGY ORVOSI, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ÁLLATGÉSZSÉGÜGYI KIÁLLÍTÁS az orvoskongresszusok és állatorvosi ülésezések alkalmából.

1929. szeptember 14-15

II. Nemzeti TENYÉSZÁLLATKIÁLLÍTÁS és nemzetközi TENYÉSZ-ÁLLATVÁSÁR (a városi vásártér) MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK-NEK ÜZEMBEN VALÓ BEMUTATÁSA (a maximálisan egyetemi birtokon). SZÖVETKEZETI NAPOK.

Az SHS vasutakon, az adriai hajókon és repülőgépeken 50 százalékos menetdíjkedvezmény (ingyenes visszautazás), a bolgár, cseh-szlovák, német, olasz, osztrák, lengyel, román, svájci és magyar vasutakon 25-30 százalékos menetdíjkedvezmény.

UTAZÁSI IGAZOLVÁNYOK, amelyek állandó belépőjegyként is szolgálhatnak, 30 d'napos arban a bel- és külföldi utazásokban, az SHS konzulátusoknál és kereskedelmi ügynökségeknél, az Elő Horvát Takarékpénztár külföldi fiókjainál, vagy ha olyan nincsen, minden nagyobb városban a többi pénzügyintézetnél válthatók, vagy közvetlenül a mintavásár hivatalánál rendelhetők meg. 8801

Véres ütközet az apatini gátmunkások között

Egy munkás meghalt, kettő megsebesült

Apatinból jelentik: Halálos kimenetelű verekedés játszódott le pénteken este Apatin mellett az Apatin-szontai ármentesítő társulat gátmunkásai között. Malics János, Tadic József és Konyovics János sztrájmajdani gátmunkások Abonyi Lajos töltségi vállalkozóhoz mentek, mert az eső megereedt s emiatt a munkát félbe kellett hagyni. Abonyinál a munkások nagy-niennyiségű bort fogyasztottak s amikor beesteledt, elindultak hazafelé. A töltsékeken egy kocsi volt, mellette három testvér, Margics György, Tamás és Antal ugyancsak gátmunkások. Malics és társai a töltsékeken akartak keresztül menni, de miután a talaj nagyon vizes volt, egyikük belekapaszkodott a lovak szerszámjába, hogy el ne essen. A Margics-testvérek ezért verekedést provokáltak.

A gátmunkások között rövid szóváltás után általános verekedés keletkezett. A kocsin egy balta volt, amelyet Tadic magához vett és hadonászni kezdett vele. Mindenki kést rántott és Margics Tamásnak sikerült a baltát visszazerezni. Malics János a verekedés hevében több késszurást kapott, mire elmenekült. Konyovics és Tadic Margics Györgyre vetették magukat és többször hasba és mellbe szúrták. Margics György eszméletlenül esett össze. Amikor ezt látta fivére Margics Tamás, odarohant Tadicshoz és baltával többször megütötte. Az egyik ütés Tadicot a fején érte és azonnal megölte. Margics Tamás Konyovicsot is súlyosan megsebesítette.

Margics testvérek Apatinba mentek, ahol jelentést tettek az esetről a csendőrségnek. A csendőrség az összes verekedő munkásokat őrizetbe vette és megindította ellenük az eljárást. Konyovics állapota rendkívül súlyos, míg Margics György sebesülése nem veszélyes.

Hol lesz a szuboticaí piac?

A Strossmayerova-uccai kereskedők deputációja az alpolgármesternél

A szuboticaí piac kérdése élénken foglalkoztatja a kereskedőket. A piac elhelyezése még nem végleges az érdekelt kereskedők megtesznek mindent annak érdekében, hogy a piacot a Strossmayer uccába helyezték vissza. A Strossmayer uccai kereskedők pénteken délelőtt küldöttségileg keresték fel Hoffmann Kálmán dr. helyettes polgármestert és hivatkoztak arra, hogy üzlethelyiségeiket annakidején jóval drágábban vették ki azért, mert a piac ott volt elhelyezve. Amióta a piacot a villamos vasútvonal építése miatt ideiglenesen a Jelacics uccába helyezték a Strossmayer uccai kereskedők forgalma érezhetően kisebb lett, úgyhogy a kereskedők a nagy adóteher és a bérösszeg mellett nem bírják ki a versenyt. Arra is hivatkoznak a kereskedők, hogy a piac évtizedek óta a városháza körül volt, itt fejlődött ki a kereskedelmi élet és a piac áthelyezésével a kereskedelmi élet súlypontja is áthelyeződne, ami súlyos csapást jelentene az összes belterületi kereskedőkre.

A Strossmayerova uccai kereskedőkkel szemben viszont másrészt azt hangoztatják, hogy a város belterületét semmiképpen sem szabad piacnak használni, mert a városháza körüli rész az egyetlen része Szuboticaínak, amely valóban nagyvárosi jellegű, ezenkívül közbiztonsági okokból is a Zrinji térre kell helyezni a piacot, mert a Strossmayer uccán a villamos mentén naponta történő szerencsétlenségek, ha ott nagy piaci forgalom volna.

A piac kérdés a városi tanácsnak igen sok gondot okoz és valószínűleg a legközelebbi rendes közgyűlésen is szóba kerül.

Ez attól van,

hogy nem mostad helyesen a ruhácskákat! — mondja Vidámné Bölc Kató. Attól kapta a kicsike a viszkető kiütést! Használj Radiont s ez nem fordulhat elő, mert Radion fertőtleníti a ruhát!

Románia rendezzi meg a kisantant-államok idei repülőversenyét

A verseny szeptember 4-ikén kezdődik és a versenyzők Bukarestben fognak startolni

A kisantant-államok idei katonai repülőversenyét az idén a román Aero-klub fogja megrendezni szeptember első napjaiban. A startot szeptember negyedikén tartják meg Bukarestben és a versenyen csak egy üléses vadászgépekkel lehet résztvenni. A Jugoszláv repülők már megtették a szükséges előkészületeket a versenyre. Jugoszlávia részéről hat pilóta vesz részt, mégpedig Radovics Dusan őrnagy, az I. repülőezred parancsnoka, Navratil Miroszláv őrnagy, Rupcsics Dragutin másodosztályú kapitány, Markicsevlis Jankó kapitány, Sindrics Zlatko kapitány és

Bajdak Leonid főhadnagy. A Jugoszláv repülők augusztus 29-ikén indulnak el Bukarestbe.

A verseny kiinduló pontja Bukarestben lesz és a versenyzőknek a következő utat kell betartani: Bukarest—Jassy (320 km.), Jassy—Lemberg (491 km.) Lemberg—Varsó (336 km.), Varsó—Krakko (246 km.), Krakko—Prága (419 km.), Prága—Brünn (176 km.), Brünn—Zagreb (394 km.), Zagreb—Beograd (331 km.), Beograd—Bukarest (454 km.).

Az első díj 300.000 lei, a második 150.000, a harmadik 100.000 és a negyedik 50.000 lei.

6.0, 6:2, Botez, Fülöpné—Shellenz, Krausz H. 6:3, 6:0, Seletinszki, Kiss P.—Falcone, Nojcsok T. 6:3, 6:3, Krepuska (Budapest), Schreger L.—Ginder, Ginder Panni 6:1, 6:0, Schada, Fröhlichné (Csehszlovákia)—Hadzsics, Lichtneckert 6:0, 6:0.

Férfi páros: Schada, Botez—dr. Szántó, Shellenz 6:0, 7:5, dr. Szántó, Shellenz—dr. Galambos, Ginder 2:6, 6:2, 6:3, Falcone, Ut—Gábor, Goldmann 6:2, 6:1, Falcone, Ut—dr. Tisza, Kramer 4:6, 6:1, 6:1, Seletinszki, Csernojarov—Kemény, Heller 6:1, 6:0, Seletinszki, Csernojarov—Mércsi, Dimitrijovics 6:0, 6:1, Krepuska, Radovics—Seletinszki, Csernojarov 6:3, 6:2. A nap legszebb mérkőzése.

Női páros: Fröhlichné, Kiss Panni—Fränklé, Lichtneckert 6:1, 6:3, Fülöpné, Schreger—Matijevics, Herzog L. 6:0, 6:1.

A versenyt vasárnap reggel 8 órakor folytatják. A vasárnapi mérkőzések rendkívül érdekeseknek ígérkeznek. A külföldi versenyzők mind kitűnő játékot produkáltak és a döntőbe kivülük valószínűleg csak Schreger Lily kerül. A versenyek vasárnap egész nap tartanak és este a palicsi tennisklub bankettet rendez a vendégek tiszteletére.

A noviszadi iparosok küldöttsége a belügyminiszteriumban

Noviszadról jelentik: A Bács megyei Napló már jelentette, Jurisics Andrija rendőrkapitány, a noviszadi ipartestület biztosa, ez év márciusában felfüggesztette a noviszadi ipartestület vezetését és a határozatot azzal indokolta, hogy a vezetés szabályellenesen működött. Az ipartestületi biztos határozatában egyúttal kimondotta, hogy a régi vezetőséget nem lehet újból megválasztani. Az ipartestület régi vezetősége egybehívta a rendkívüli közgyűlést, amely a régi vezetőséget ugyszólván teljes egészében újból megválasztotta. A választás ellen Zsupanszki Szlavko, Radics Dimitrije és Gribics Tódor ipartestületi tagok feleltek. A noviszadi rendőrség, mint elsőfokú iparhatóság helyt adott a felelteknek és az 1834. évi XVII. t. c. 126. és 148-ik szakaszaira való hivatkozással utasította az ipartestületet, hogy április kilencedikéig új vezetőséget válasszon. A határozat indokolásában az iparhatóság kimondta, hogy a vezetőség megválasztása szabályellenesen történt, mert

a közgyűlés az ipartestület biztosának tiltó rendelete ellenére ismét a régi vezetőséget választotta meg, amelyet pedig szabályellenes működése miatt felfüggesztettek. Az ipartestület vezetősége a határozat ellen felelkezett a belügyminiszterhez és arra kérte a miniszteriumot, hogy a legális úton megválasztott vezetőséget hagyják meg tisztességében. Az ipartestület a felelkezés benyújtása alkalmával úgy döntött, hogy mindaddig, míg a feleltek sorsa el nem dől, nem hajtja végre az iparhatóság rendelkezését és nem hívja egybe az újabb közgyűlést. Az ipartestület megbízottal a napokban eljárta a belügyminiszteriumban és megsürgették a felelkezés elintézését. A miniszteriumban közölték az ipartestület képviselőivel, hogy az ügy elintézés alatt áll és a legközelebbi napokban megtörténik a döntés. A miniszterium határozatát megnyugvással várják a noviszadi iparosok, mert remélik, hogy a miniszter döntése meghozza a békét az ipartestületben.

Vasárnap játszik le a döntőket a palicsi tenniszversenyen

A külföldi versenyzők pompás játékkal nyerték mérkőzéseiket

Szombaton folytatták a palicsi tenniszversenyt, amelyen már érdekes küzdelmek voltak. Megérkezett Takács is, aki szombaton már játszott. Különösen nagy tetszést aratott Schada csehszlovákiai versenyző játéka. A fiatal tehetséges játékos pompás küzdelem után aránylag könnyen verte Csernojarovot, aki ennek következtében már ki is esett a férfi egyes további küzdelmeiből. Nagy várakozás előzte meg Takács szereplését és a tehetséges magyar versenyző játéka a legnagyobb mértékben megfelelt a várakozásnak.

Szombaton a következő eredmények voltak:

Férfi egyes I. osztály: Takács—Kemény 6:1, 6:0, Seletinszki—Goldmann 6:0, 6:0, Seletinszki—Gábor 6:1, 6:0, Hadzsics—Harry Ut 6:1, 6:2, Botez—Falcone 6:1, 6:1, Botez—Hadzsics 6:1, 6:1, Krepuska—Ginder 6:0, 6:1, Krepuska—Radenkovics 6:0, 6:2, Rado-

vics—Schellenz 6:1, 6:2, Krepuska—Radovics 6:1, 6:1, Csernojarov—dr. Galambos 6:1, 6:1, Schada—Csernojarov 6:1, 6:2.

Férfi egyes II. osztály: Harry Ut—Radenkovics 7:5, 6:3, Réti—Falcone 4:6, 7:5, 6:4, Réti—Harry Ut 6:2, 6:3, Ginder—Gábor 8:6, 6:3, dr. Singer—Schumacher 6:2, 6:2, dr. Singer—Goldmann 6:3, 6:2, dr. Singer—Ginder 6:2, 6:1, dr. Singer—Réti 6:3, 6:2, Schellenz—dr. Gortva 6:1, 6:0, dr. Tisza—Kemény 7:5, 3:6, 7:5, Schellenz—dr. Tisza 6:2, 6:2, Hadzsics—Heller 6:0, 6:0, Hadzsics—Kramer 7:5, 1:6, 6:4.

Női egyes: Fröhlichné (Csehszlovák)—Kiss Panni 6:3, 6:1, Lichtneckert—Herzog K. 6:3, 6:1, Schreger Lili—Fränklé 6:2, 6:2, Schreger—Herzog L. 6:1, 6:1, Fülöpné (Arad)—Matijevics 6:2, 6:1.

Vegyes páros: Botez, Fülöpné—Ut, Herzog K.

HIREK

A zarándok levele

Elzarándokoltam arra a kis fűrdőhelyre, hol tíz évvel ezelőtől egy egész nyarat töltöttem teveled. Ez a nyár úgy él bennem, mint egy dallam. Muzsika szötte át égit, levegőt s az éjjeli zene, melynek hangjaind élszenáredtem, összecsvadt a cigányok hajnali ébresztőjével. Pontosan emlékeztem a gyöpre, a tó almozöld színére, a vízcsopokra, a lasor legényére, minden villára és kertilámpásra, minden virággyra és rozoga kabinra, izgatótan inéltam föltedezőtutamra, hogy emlékelmet főúrissitem.

Mingyárt, hogy leszáltam a vonatról, családod fogadott. A vasuti állomás nem jobb oldalt volt, amint elképzeltem, hanem baloldalt. Ez megzavart. Hiba magyarázattal tévedésemel, nem kis erőfeszítésembe és fáradságomba került, hogy az állomást, mely képzeletemben tíz évig jobb oldalt állt, a bal oldalra toltam át. Uj építések csinálnak effete boszorkányságokat, akik óriás patotákat acélkerekeken gurítanak el. Nekem azonban nem egészen sikerült a művelet. Mert miután elhagytam, az állomás ott belül megint a jobb oldalra ugrott. A valóságnak ez a tréfája gonoszabb volt, ördögösebb, mint az álom, mely néha összecsvadt egybenemartozó dolgokat s rejtelmével mindaddig gyötör, amíg alszunk.

Mint az alvajdó, aki lidérces álma végét remélt s összeszorított loggal várja a régohajtott ébredést, nyugtalanul siettem előre, hogy megtaláljam a régi tájat, melynek minden rögéhez életem egy-egy darabja fűződik. Lépten-nyomon új meglepetés döbbsent rám. A tó oly unalmasan locsogott, mint a kisdák, aki bemagolt leckéjét darálta és úgy tudja, mint a vízfűcs. Karesz nyáriák, melyek annakidején a szélben énekeltek, elhűztak s bölcsen rázták klábrándult fejüket. Már nem daloltak, hanem magvas alapigazságokat mondogattak. Maguk a fűszlak is megvénültek. A vendéglő tornáca összeszuszogorodott, a kertilámpák betegesen pisldoltak a csillagok is úgy égtek fenn, mint elhasznált villanybörték, melyeket már jó volna kicserélni. Azok a kacajok, melyek itt-ott megrebbsentek, rég kihavvadt vidámságok visszhangjának rémlettek.

Ekkor jöttem rá arra, amit most közölni akarok teveled. Ne hidd, hogy az emlékek elhalványulnak.

Ez nem igaz. Az emlékek örökké élnek, változatlanul. Csak a valóság halványul el, mely térben és időben van. Az megöregszik, elpusztul, megsemmisül, mi velünk együtt, kik ennek a valóságnak tünékeny részei vagyunk.

Kosztolányi Dezso

— **A beogradi csehszlovák nők ajándéka Andrej királyfiak.** Beogradból jelentik: A csehszlovák nők beogradi egyesülete gyönyörű ajándékot készített Öfensége Andrej királyfi számára. Az ajándék egy remekbe készült selyemtakaró, amely gazdagon van díszítve értékes csipkével és csehszlovák szepművészeti himzés motívumokkal. A gyönyörű takarót az egyik beogradi cég kirakatában állították ki. A takarót Blédebe küldik, ahol Seba az ott tartózkodó beogradi csehszlovák követ fogja átnyújtani Öfensége Mária királynénak.

— **A közoktatásügyi miniszter Blédeben.** Az Avala jelenti Beogradból: Makszimovics Bozso közoktatásügyi miniszter pénteken este Blédebe utazott. Makszimovics Bozsa hétfőn tér vissza Beogradba.

— **Makszimovics Szevicszláv szubotical vezető ügyész szabadságon.** Makszimovics Szevicszláv, a szubotical államügyészség vezetője, e hó 24-ikén megkezdte rendes hivateli szabadságát. Távollétében Gajics Bogdán államügyész intézi a szubotical államügyészség ügyeit.

— **Királyi kitüntetés.** Öfensége Alekszandar király Andrej királyfi születése alkalmával Vujics Milán sztaribecsei főszolgabírókat a Szent Száva-rend V. osztályával tüntette ki.

— **A szubotical városi fogyasztási hivatal főnöke hivatalában.** Dr. Evetovics Mátvás, a szubotical városi fogyasztási és javadalmi hivatal főnöke szombaton visszatért egyhónapi szabadságáról és átvette hivatala vezetését.

— **Királyi kitüntetések Prekmurjében.** Murszka-szubotáról jelentik: Öfensége Alekszandar király Andrej királyfi herceg keresztelése alkalmával Prekmurjében a következőket részesítette kitüntetésben: A Szent Száva-rend IV. osztályát kapták: Klekl József plébános Veliki Dolnic, Benkó József nagyiparos Murszkaszubota, Jerics Iván helyettes plébános Dolnja Lendava és Bassa Iván plébános Bagonja. Tizenkét községi bíró a Szent Száva-rend V. osztályát kapta.

— **Házat épített a noviszadi főszolgabírószág.** Noviszadról jelentik: Dr. Popovics László, noviszadi járási főszolgabíró, szombaton délelőtt felkereste dr. Borota Branisláv noviszadi polgármestert, akivel hosszasan tárgyalt a főszolgabírószág házának felépítéséről. A noviszadi főszolgabírószág hivatalos helyiségei már évek óta egy házházban vannak elhelyezve. A főszolgabírószág tervét a főispán utján kérte a belügyminisztert, hogy irányozzon elő megfelelő összeget a főszolgabírószág saját házának felépítésére. Az állam hatyázezer dináros hitelt nyújtott erre a célra. Dr. Popovics főszolgabíró kérte a polgármestert, hogy a ház felépítésére a város utálja ki a szükséges telket. A város rövidesen fog dönteni ezen ügyben.

— **Schreiber kilenc ponttal végzett a zagrebi sakkversenyen.** Zagreből jelentik: A zagrebi mesterképző sakkverseny tizenharmadik fordulóját pénteken játszották le. Gabrovsek győzött Horowitz ellen, Trifunovics Weisz ellen, Grecanszki Mesicsek ellen, Martinovszki Nikolics ellen, Vogelnik Alekszics ellen. A Schreiber—Filipicsics játszma remis lett. A Dumics—Kovacevics játszma függőben maradt. Borkovics szabadpao volt. Állás a 13-ik fordulón: 1. Vogelnik 11, Trifunovics 9½, Schreiber 8, Gabrovsek 7½, Dumics 7 (1), Martinovszki 7, Nikolics 6½, Filipicsics és Meszicsics 5½, Weisz 5 (1), Grecanszki és Kovacevics 4½ (2), Borkovics 3½, Alekszics és Horowitz 1½. Szombaton játszották a verseny 14-ik fordulóját, amely lapzártáig nem fejeződött be. Schreiber azonban már a délutáni órákban befejezte utolsó játszmáját Nikolicssal, akit legyőzött. Schreiber, aki a 15-ik fordulóban lett épen szabadnapos, ezzel összes játszmáit befejezte és 9 pontot szerzett a versenyen. Szombaton befejezték az első fordulóból elmaradt Dumics—Martinovszki játszmat, amelyet Dumics nyert meg.

— **A petrovozelői községi képviselőtestület közgyűlése.** Petrovozelőről jelentik: Csütörtökön délután mutatkozott be Petrovozelői új főjegyzője, Tomics Dimitrije a képviselőtestület közgyűlésén. A gyűlés megnyitása után ismertette munkaprogramját és egyben arra kérte a képviselőtestület tagjait, hogy legyenek segítségére a program megvalósítása érdekében. A főjegyzőt beszéde végén lelkes ovációban részesítették a képviselők. Ezután rátértek a tárgysorozat tárgyalására. A képviselőtestület rövid vita után egyhangúlag elhatározta, hogy az újságok utján rövid határidővel pályázatot hirdet a községi agrárterületek felmérésére. A magyar nemzetiségű szegényeknek a felsőbb hatóság utján a községnek visszajuttatott 621 hold földet részben 1 holdankint bérbeadja, részben pedig szőlőtelepítésre használja fel. A Szoko sport ifjúsági testző egyesület és az önkéntes tüzoltótestület részére 2 hold területet adtak. Igen fontos pont volt még a második gyógyszerár megnyitásának a kérdése is. A képviselőtestület Markovics Jęta okleveles gyógyszerész kérelmére elhatározta, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a községben új gyógyszerár nyissanak.

— **Az állami bíróság ítélete a szlavonbródi kommunisták büntetésében.** Az Avala jelenti Beogradból: Az államvédelmi állami bíróság szombaton délben hirdette ki az ítéletet a szlavonbródi kommunisták büntetésében. A bíróság Belovukovics Szlobodánt és Kotelics Flóriánt az államvédelmi törvény első szakaszának első pontjába ütköző bűncselekmény miatt két-két évi börtönre, a szerb büntetőtörvénykönyv 91-ik szakaszába ütköző bűncselekmény miatt pedig két-két évi fogházra összesen három évi és négy havi börtönre, ítélt. Djakovics Osztojót és Lutz Franjót az államvédelmi törvény első szakaszának első pontjába ütköző bűncselekmény miatt három-három évi börtönre, a szerb büntetőtörvénykönyv 91. B) szakaszába ütköző bűncselekmény miatt pedig három-három évi fogházra, összesen öt évi fogházra ítélt. Cvetkovics Szlavkót az államvédelmi törvény első szakaszába ütköző bűncselekmény miatt négy évi börtönre, a szerb büntetőtörvénykönyv 91. B) szakaszába ütköző bűncselekmény miatt pedig három évi fogházra, összesen öt évi börtönre ítélt. Milutinovics Budót és Popanics Milánt az államvédelmi bíróság felmentette.

— **Egy elöklő budapesti földbirtokos öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt Budapest közelében, ahol Keppich Ödön hatvanéves földbirtokos, a budapesti társaság ismert tagja, öngyilkossági szándékból felvágta ereit és vadászkéssel összeszurkálta magát. Súlyos sérüléseivel Budapestre szállították a kórházba, ahol azonban éhségsztrájkot kezdett. Az öngyilkosság oka teljesen ismeretlen. Az orvosok remélik, hogy Keppich Ödönt megmenthetik az életnek.

— **A Drávába vetette magát egy oszjefi asztalosmester.** Häring István hetvenkétéves oszjefi asztalosmester a hidról a Drávába vetette magát. Tettét a közelben tartózkodó emberek észrevették és segítségére siettek. Nagy nehezen sikerült is kimenteni a folyóból. Beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy az esés következtében súlyos belső sérüléseket szenvedett. Häring valamikor jobb napokat látott és a felletti elkeseredésében határozta el magát az öngyilkosságra, mert nem tudta elviselni a nyomort.

— **A szaloniki front francia harcosainak látogatása Jugoszláviában.** Az Avala jelenti Beogradból: A szaloniki fronton harcolt francia katonák nagyobb csoportja a közeljövőben látogatást tesz Jugoszláviában. A vendégek Szalonikiból Beogradba utaznak, ahol néhány napot töltenek, majd Durovnikba utaznak. A francia vendégek fogadtatására nagy előkészületeket tesznek mindazonok a helyeken, ahol a vendégek átutaznak, vagy kiszállnak.

— **Szeptember 1-re halasztották a szubotical önkéntes tüzoltóegyesület közgyűlését.** A szubotical önkéntes tüzoltóegyesület augusztus 25-re hirdett közgyűlést szeptember 1-én, vasárnap délután három órára halasztották.

TÖZSDE

Zürich, aug. 24. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.33, London 25.165, Newyork 519.50, Brüsszel 72.225, Milánó 27.175, Madrid 76.45, Amsterdam 208.125, Berlin 123.71, Bécs 73.175, Szófia 3.755, Prága 15.375, Varsó 58.25, Budapest 90.64, Bukarest 3.0825.

Noviszadi terménytőzsde, aug. 24. Buza bácskai uj 215, bánáti uj 77—78 kilós 200—205, szerémi uj 77—78 kilós 195—200, árpa bácskai uj 63—64 kilós 150—155, zab bácskai uj 165—167.50, szerémi 165—167.50, tengeri bácskai 192.50—197.50, bánáti 192.50—197.50, szerémi 192.50—197.50, liszt 0-g és 0-g 202.50—207.50, 2-es sz. 282.50—287.50, 5-ös sz. 262.50—267.50, 6-os sz. 257.50—242.50, 7-es sz. 207.50—212.50, 8-as sz. 130—135, korpá bácskai jutazsákban 115—120, bánáti 115—120, szerémi 115—120, zab bácskai és szerémi 2% 365—370. Irányzat: búzánál kellemes, különben gyenge. Forgalom: 72.59.

Budapesti gabonátőzsde, aug. 24. Határidőüzlet: Buza októberre 23.65—23.97, zárlat 23.65—23.70, márciusra 26.12—26.52, zárlat 26.19—26.20. Rozs októberre 18.15—18.37, zárlat 18.16—18.17, márciusra 20.32—20.65, zárlat 20.33—20.34. Tengeri májusra 19.20—19.60, zárlat 19.21—19.23. Készárúpiac: buza 22.40—23.50, takarmányárpa 16.50—18, köles 16.20—17, tengeri 23—23.50.

Chicago terménytőzsde, aug. 24. Középfarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptember (134) 131 hétényolcad, december (143) 141 és fél, március (149) 147 egyegyed. Tengeri december (98.25) 102, március (103) 98 és fél. Zab szeptember (47) 102 ötnyolcad, december (51.375). Rozs szeptember (104.50), december (113.25).

Winnipeg terménytőzsde, aug. 25. Középfarfolyamok: Buza október (157) 155 és fél, december (155.625) 154, március (161) 159 háromnegyed.

Liverpool terménytőzsde, aug. 24. (Zárlat.) Buza október (9 sh 10 és fél d) 9 sh 9 d, december (10 sh 1 hétényolcad d) 10 sh 0 és fél d, március (10 sh 5 d) 10 sh 4 háromnegyed d.

— **Kitüntetés.** Szvetozár Mileticsről jelentik: Öfensége idős Karagics Szevján nyugalmazott tanító a Szent Száva-rend IV. osztályával tüntette ki. A kitüntetés Szvetozár Mileticsen osztatlan örömet keltett, mert érdemes embert ért. Karagics Szevján harmincöt éven át egész tanítói működése alatt a községben dolgozott és számos generációt nevelt fel e hosszú idő alatt.

— **Arabok és zsidók öldösködnek egymást Jeruzsálemben.** Londonból jelentik: Jeruzsálemi jelentések szerint az arabok és zsidók között újabb véres uccai harcok kezdődtek, amikor a mul' pnteken az ájtatoskodó zsidókat a panaszok köfalai mellett megtámadták az arabok. Pénteken délután arab csúcselék benyomul a zsidók üzleteibe és házaiba. Fősőbb az üccom nagy tömegek verődtek össze és több mint két óra hosszat tartott az uccai harc, amelyben kilenc zsidót és három arabot megölték. A sebesültek száma mind a két részen meghaladja a százat. Az üzletek bezárták és erős rendőrfőrajatok cirkálnak az uccákon.

— **Paramount-serlegmárkózások Budapestben.** Budapestről jelentik: A Paramount-serlegért szombaton lejártszott mérkőzés eredménye a következő: WAC—Bocskay 4:3 (2:2), Hungária—WSC 2:0 (2:0).

— **Nyomora miatt öngyilkos lett egy szubotical borbélymester.** Pivacsarev András harminckétéves szubotical borbélymester, aki feleségével és négy gyermekével a nyugati ugarokban lakott, szombatra virradó éjjel az udvaron felakasztotta magát. Pivacsarevnek a nyolcadik körű Crnojeviceva uccában volt kis borbélyüzlete, amely gyengén ment és Pivacsarev a kis üzlet jövedelméből alig tudta eltartani családját és az utóbbi időben sokat nélkülöztek. A nyomor, amely egyre súlyosabbá és elviselhetetlenebbé vált, végképpen elkeserítette Pivacsarevet, aki a borban keresett vigaszt. Pénteken este a családja meglehetősen ittas állapotban tért haza és azonnal bevonult a szobába. Később gyermekei körében megvacsoráztak és senki se sejtette, hogy milyen végzetes tervvel foglalkozik. Pivacsarev lefeküdt, de amint a család tagjai elaludtak, felkelt, kiment az udvarra és az egyik gyümölcsfára felakasztotta magát. Reggel itt találták meg holtan. Értesítették a rendőrséget, amely a szerencsétlen ember ruhájában levelet talált, amelyben Pivacsarev azt írta, hogy bosszúság meg tettét, nem tehetett másképpen, nem tudta elviselni a nyomort, a bor se tudta már feledtetni vele a bajt, ezért inkább a halálba menekült. Miután kétségkívül megállapították, hogy öngyilkosság történt, megadták az engedélyt a holttest eltemetésére.

— **Becsületsértésért ezer dinár pénzbüntetés.** A Bácsmegeyi Napló ez év február huszadiki számában Bachrach László szombori földbirtokos és gépkereskedő a Nyilttér rovatban nyilatkozatot tett közzé, amelynek egyes részeit Elek Jenő a Hofherr és Schrantz gépgyár jugoszláviai szervezetének képviselője magára nézve sértőnek találta. Emiatt Elek sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége címén eljárás indított Bachrach László ellen. Ebben az ügyben szombaton tartották meg a főtárgyalást a szubotical törvényszéken dr. Boski Iván tanácselnök büntető tanácsa előtt. A főmagánvádló képviselőjében dr. Szekulics Milán noviszadi ügyvéd jelent meg. Bachrach László vádlottat dr. Kellert Benő ügyvéd védte. A tárgyaláson Bachrach László kijelentette, hogy elismeri a nyilatkozat szerzőségét és azért vállalja a sajtóügyi felelősséget, de nem érzi magát bűnösnek, mert a nyilatkozat megírására Elek Jenő igazgatója a vele szemben követett eljárására indította és provokálva érezte magát a nyilatkozat megírására. A vádlott után a bíróság több tanut hallgatott ki, akik Bachrach László és Hofherr és Schrantz gépgyár közötti üzleti viszony mibenlétéről adtak felvilágosítást. A bizonyítás befejezésével és a perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az amely szerint Bachrach Lászlót becsületsértés vétségében mondta ki bűnösnek és az enyhítő szakasz alkalmazásával elítélte ezer dinár pénzbüntetésre. A felek felebbezték.

— **Vérében letrengve, elvágott nyakkal találtak egy idegen embert egy miskolci ház padlásán.** Miskolcraól jelentik: A miskolci rendőrség különös öngyilkossági ügyben folytat nyomozást. Még a mult hónap folyamán történt, hogy Szászfal József 39 éves lakatosmester több ízben kísérelt meg öngyilkosságot, egyszer megmérgezte magát, más alkalommal pedig felvágta karjain az ereit. Ekkor kórházba szállították, ahol azután áplás alá vették. Egy óvatlan pillanatban azonban megszökött a kórházból, a rendőrség hiába kutatott utána, nyomtalanul eltűnt. Közben több hét telt el. Most csütörtökön Bodnár Árpád annuuccai lakos, mikor be akart lépni élekkamrájába, azt belülről bezárva találta. Lakatost és rendőrt hívatott és így hatoltak be. Bár a kamrából semmi sem hiányzott, mégis egyes gyanus nyomok arra készítették őket, hogy felmenjenek az innen nyíló padlásra. Ott egy felvágott nyaku, vérében fekvő, hörgő embert találtak, akiről megállapították, hogy az eltűnt Szászfal Józseffel azonos. Ujból szállították a kórházba, de kihallgatni még nem lehetett. A rendőrség így egyelőre még tanácstalanul áll az előtt a rejtély előtt, hol volt a lakatosmester a kórházból való megszökése óta és hogyan került elmentszett nyakkal Bodnár Árpád padlására?

— **Titkárválasztás a noviszadi ipartestületben.** Noviszadról jelentik: Ilics Misa noviszadi ipartestületi titkár és Liszicsics Bogdán tisztviselő pár héttel ezelőtt beadták állásukról való lemondásukat. A lemondásokat az ipartestület vezetősége tudomásul vette és a titkár, valamint a tisztviselőválasztást augusztus huszonharmadikára tűzte ki. A titkári állásra az ipartestület vezetőségéhez 18, a tisztviselői állásra pedig 13 pályázat érkezett be. Csütörtökön este tartották meg a választást az ipartestület helyiségeiben Jurisics Andrija rendőrkapitány, ipartestületi biztos felügyelet alatt. Titkárrá szótöbbséggel Vrtunzski Jovánt, tisztviselőnek pedig Milics Zorát választották meg.

— **A szubotcai Jótékony bunyevác nőegylet jubileuma.** A Jótékony bunyevác nőegylet augusztus 31-én és szeptember 1-én üli meg alapításának tizedik évfordulóját. A nőegylet vezetősége a jubileumi ünnepségre meghívta az összes szubotcai egyesületeket. Az egyesület vezetősége gazdag programot dolgozott ki, amely szerint az ünnepségek augusztus 31-én este nyolc órakor kezdődnek a Városi Színházban ünnepi akadémiával. Az üdvözlő beszédet dr. Evetovics Mátyás városi tanácsnok, a nőegylet titkára mondja. Ezután Sztipics Matija urleány egy zongoraszámmal, Malagurszki Ida szavalattal, Szudarevics Mária szavalattal, Horvácki Anica zongoraszámmal, Cindrics Matilka urleány szavalattal fognak szerepelni. Ezenkívül előképet mutatnak be. A nőegylet zászlaját szeptember 1-én délelőtt tíz órakor a Szent Teréz székesegyházban szentelik fel. Délután egy órakor a Horváth vendéglőben társasbéd lesz, míg este kilenc órakor a Városi Színház hangversenyteremben táncmulatság fogja bezárni a jubileumi ünnepséget.

— **Egy színész ellopta a szintársulat ruháját.** Debrecehből jelentik: Két nappal ezelőtt a debreceni rendőrségen feljelentést tettek Földi Imre színész ellen Cserép Antal szingagató és Steler Józsa színész lopás büntette címén. A feljelentés szerint Földi Imre színész, aki Cserép Antal szintársulatánál volt szerződésben, legutóbbi eltávazásuk után a társulat ruhárából 1100 pengő értékű ruhaneműt lopott. Földi Imre a lopás után Debrecebe jött s itt a Péterfia-ucca 4. szám alatt bérelt butorozott szobát. A feljelentés után a rendőrség megindította a nyomozást s ennek során felkeresték Földi Imre Péterfia-uccai lakását, ahol megtalálták az eltulajdonított holmikat. Földi Imrét a rendőrségi kihallgatása után őrizetbe vették s ellene megindult az eljárás.

— **Három elemi iskolát építenek a szubotcai tanyákon.** A szubotcai iskolaszék a szubotcai tanyákon három elemi iskolát építtet. Az egyik iskolát a Zornatica melletti Mali Beograd nevű telepen, a másikat Tavankuton a határmenti Zlatni Kraj telepen, a harmadikat a szubotcai tanyán építik. Az elemi iskolák épületei teljesen modernnek lesznek és midegyik jürdővel, valamint ártézi kúttal lesz ellátva. Az iskolák már épülőfélben vannak és a munkálatok a legközelebb befejeződnek. Az iskolákat ünnepélyes keretek között fogják átadni rendelkezésükre.

— **Beckerekéi zeneszerző új tangója.** Fischer Károlynak, a fiatal, de máris jónevű beckerekéi zeneszerzőnek most jelent meg az egyik legelőkelőbb magyar zeneműkiadónál Bárdnál az »Agó hát szép bábam« című tangója, amelynek verseit Mihály István írta. Az új tangó bájos, ritmikus és ötletes muzsikája bizonyosan hamar népszerűséget fog szerezni a szerzeménynek mindenütt, ahol táncolnak.

Pancsevó—Vrsac köötti autóbusszjárat

menetrendje közvetlen csatlakozással a bróvadi határárútal: Beograd 8.15. és 9.00, Pancsevó 8.15. és 9.00, Vrsac 8.15. és 9.00, Pancsevó 7.15. és 8.00. Menetidő 2 óra. 9613

— **A Városi Színházban tartják meg a Szeverna Zvezda mivlingét.** A Szeverna Zvezda, mint jelentetik, vasárnap délelőtt tíz órakor Szubotcán négyülést tart a balai háromszög kiürítésének nyolcadik évfordulójára alkalmából. A mivlinget a Városi Színházban tartják meg és azon többen fel fognak szólalni.

Orvosú hír. Dr. Kornél József szarakanizsai orvos augusztus 25-ikén külföldre utazott. Rendelését szeptember 10-ikén kezdi meg.

— **Városi közgyűlés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dr. Borca Braniszláv polgármester a város augusztus havi rendes közgyűlését hétfőn délután négy órára tűzte ki. A közgyűlés napirendjén több fontos tárgy szerepel.

DIÁKOTTHON

(DJAČKI DOM) SUBOTICA

Tan- és nevelőintézet az összes középiskolák tanulói részére vallás- és nemzeti különbség nélkül. Szakszerű vezetés és felügyelet. — Világos és egészséges tanuló- és hálotermek. Nyelvkurzusok és zeneoktatás. Földi és testgyakorlás. Jó és bőszeges ellátás. Mérsékelt árak. Kérjen prospektust. 9639

Frissesség árad belőle.

Ha kifogástalan az arcodra, ne muljék el nap, hogy ezen értékes kincse megőrzésére ne gondoljon. Asszonyok és leányok ezrei használják az Elida Idealszappant és el vannak tőle ragadtatva. A diadalmos siker feltétele ezen tulséges szappan használata. Az Elida Idealszappan csodásan enyhe és tiszta, emeli a természetes szépséget, a bőr minden érdességét megszünteti, frissítő és kiváló illatú. Amellett, hogy nagyon gazdaságos, mégis rögtön bőszegesen habzik bármilyen vízben. Elegáns csomagolásában igazán ideálja egy pipereszappannak.

ELIDA IDEAL SZAPPAN

— **Kiirtotta négytagú családját egy megőrült gazdálkodó.** Borzalmas családi dráma történt a szlovenszkói Liuta községben. Cap Vaszili jómódu gazdálkodó állatias kegyetlenséggel kiirtotta négytagú családját, azután önmagával akart végezni, de életben maradt és most súlyos sérülésekkel fekszik a kórházban. Cap Vaszilijén nemrég az elmehaj tünetet jelentkeztek és mielőtt még családja intézkedhetett volna a szerencsétlen ember gyógykezelésére felől, dühöngeni kezdett. Megtámadta családját és előbb legidősebb gyermekét kaszabolta össze, majd kalapáccsal agyonverte nyolcéves kislányát, végül ugyan-csak kalapáccsal verte agyon feleségét és három éves kislgyermekét. Amikor családjával végzett, készel többször magába szurt. Közben a szomszédok értesültek a történetkről, átfutottak Capékhoz és a több sebből vérző embert leölték. Hamarosan megjelent a csendőrség is, amely megindította a nyomozást. A családirtó gazdálkodót kórházba szállították.

— **Keddén tartják meg Szubotica város rendkívüli közgyűlését.** Osztóics Szelimir szubotcai polgármester a város rendkívüli közgyűlését augusztus 27-ikére, kedd délelőtt kilenc órára hívta össze. A közgyűlés napirendjén sürgősebb folyó ügyek szerepelnek.

— **Megjelent a jugoszláv bélyeggyűjtők szaklapja.** A jugoszláv bélyeggyűjtők részére kitűnően szerkesztett, izéles kiállítású folyóiratot indítottak Zagrebban »Jugoslavische Filatelistische Zentrale« címmel. A német nyelven havonta megjelenő lap első száma érdekes kimutatást közöl egyebek közt arról, hogy a jugoszláv bélyegek milyen számban jelentek meg, szakavatott tollal megírt cikkeiben számol be az SHS bélyegek történetéről és számos hasznos közlést tartalmaz a bélyeggyűjtők részére. A lap szubotcai megbízottja Neszmélyi Izso karnagy, zenetanár maga is régi filatelista, aki Jakásán Karadzicsicseva uca (Bárányköz) 18. szívesen áll az érdeklődők rendelkezésére délelőtt 9—11-ig. Ugyanott bélyegvétel, csere, eladás.

— **Vizsgák és beiratkozások a szubotcai polgári iskolákban.** A szubotcai polgári iskolákban augusztus 26-ikán, hétfőn reggel nyolc órakor kezdődnek a magán- és javítóvizsgálatok. A beiratkozások augusztus 30-ikán és 31-ikén naponta délelőtt 8-tól 12-ig lesznek. — A szubotcai állami leánypolgári iskolában a beiratkozások augusztus 30. és 31-ikén délelőtt 8—12-ig lesznek. A későbbben jelentkezöket csak az inspektorátushoz benyújtott kérvény alapján veszik fel.

— **Péntekre halasztották el a sikkasztó gimnázium igazgató bünygyének a tárgyalását.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntetőtanácsa szombaton folytatta Danilovics Vászta volt noviszadi gimnáziumi igazgató sikkasztási bünygyében a főtárgyalást. A szombati tárgyaláson több tanút hallgatott ki a bíróság, majd a védők előterjesztésére a bizonyítási eljárás kiegészítése végett péntekre halasztotta el a tárgyalás folytatását.

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozóknak

ingyenes felvilágosítást nyújt a FRANCUSZKA LINIJA

Zagreb Beograd Sombor
Vel-Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

— **Anyagi gondjai miatt szívenlőtte magát egy ékszerész.** Murszkaszubotáról jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt pénteken Murszkaszubotán. Fliszar Pál ékszerész kora hajnalban felkelt, kilopódzott szobájából és az udvaron szívenlőtte magát. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Fliszar bucsulevelet hagyott hátra, amelyben becsánatot kér tetteért családjától és azt írja, hogy egyre súlyosbodó anyagi gondjai miatt dobta el magától az életet.

**SCHÜLERHEIM
STECIK
NOVIVRBAS**

Nove ón é e a novivrbási gimnáziumi tanulók részére. Szerb és német pírhuza mos osztályok. — Szakszerű nevelés és vezetés. Szerb és német társulat. Egész gesztuó és háloterm k. — Kitűnőkonyha.

Az ellátás díja havi 900 dinár. Kérjen prospektust.

A noviszadi iparos önszegélyző egyesület közgyűlése. A noviszadi iparos önszegélyző egyesület vasárnap délután a városi háza nagytermében évi rendes közgyűlést tart.

Egy holland nő világrekordja a magasugrásban. A Hollandia—Belgium közötti női atlétikai versenyen Ciesolf kisasszony megjavította Catherwordnak az olimpiai versenyen felállított magasugró-rekordját 1,595-ről 1,608-ra. A mérkőzés a hollandi hölgyatléták 46:26 arányu imponáló győzelmével végződött.

— Elaludt a sneken és keresztülment rajta a vonat. Sztaribecsejéről jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt csütörtökön Sztaribecsej határában, a Szenta-becejei vasútvonal mentén. Balaska József hét éves kislíru a vágányok között játszott és játék közben elnyomta az álm. Nemsokára vonat közeledett. A pálya ezen a ponton kanyarodik és így a mozdonyvezető csak későn vette észre a fiút, aki a vonat zarára felébredt, de már nem tudott kiugrani a vágányok közül. Annyi lélekjelenléte maradt, hogy lelapult, a mozdony vashengerei azonban mégis sulyos sérülést ejtettek fején és lábain. A szerencsétlenül járt kislíru szülei lakásán vették kezelés alá.

— Ujjáépítik a molli község házát. Sztaribecsejéről jelentik: Molli község képviselőtestületének határozata értelmében a község házát ujjáépítik és a munkálatok tartama alatt a községi hivatalokat a Szveti Szavszkij-domban helyezik el. A munkálatokat a napokban már megkezdték.

Szódaviz- és likörgyárosok gyártási céljaira szükség s éhert és eszen- ciák it legelőnyösebben beszerezhetik a

DESTILLERIE R. T.

első jugoszláv rum-, likör-, ess encia-, étherikus olajok és elhergy r cégénél, ZAGREB, B. cesta 25., postafiók 143

Árjegyzékek és használati utasítások ingyen

— Szerencsétlenül járt potyautas. Sztaribecsejéről jelentik: Fischer József tizenöt éves temerini inasíru pénteken felkapaszkodott a Temerinen áthaladó utas-
szállító autóbusz lépcsőjére. Így utazott egy darabig, amikor azonban le akart ugrani, a kabátja szárnya be-
leakadt a sárlányóba és a fiu egyensúlyát veszítve, a kerekék alá esett. A nehéz gépkocsi keresztülment az inasíru testén és három oldalbordáját összetörte. A szerencsétlenül járt inasgyereket haldokolva szállították kórházba.

Ügyvédi hír. Dr. Jovánovics Márkó velkakikindai ügyvéd irodáját Sztaribecsejre (Kralja Petra ulica 22. szám alá) helyezte át.

— Halálra sújtott a villám egy turistát a Montblancon. Párisból jelentik: A Montblancon pénteken halálos szerencsétlenség történt. Emile Viendre párisi turistát hegymászás közben hatalmas vihar érte utól. A turista egy fa alatt keresett menedéket, amelybe helesapott a villám és a szerencsétlen Viendre halálra sújtotta. A turista félig megszenesedett holttestére csak órákkal később találtak rá.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— Felakasztotta magát, mert a felesége hűtlenkedett. Murszkaszubotáról jelentik: A Murszkaszubota közelében levő Hodos községben Róka Gábor negyvenöt éves gazdálkodó felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Az öngyilkos gazdálkodó busculevében azt írja, hogy felesége kicsapongó életet élt, megcsalta és ez keserítette el annyira, hogy eldobta magát az életet.

Rónai Margit budapesti konzervatóriumot végzett, hat évig nyilvános zeneiskolában működött zongoratanárnő az iskolaév megnyitásával elfogad az államnnyelven is privát órákra növendékeket, Puk. Krupezevića ulica 2. (Gyümölcs-piac) I. em. balra. Megbeszélések naponta 10-től 1-ig.

— A fürdés áldozata. Csakovecéről jelentik: Malics Szlávko csakoveci fiatalember pénteken több barátja társaságában fürödni ment a Bednja-patakba. Fürdés közben Malics a sebesodru, jéghideg patakban görcsöt kapott, elmerült és mielőtt barátai segítségére siethetnek volna, belefulladt a vízbe. A szerencsétlen fiatalember holttestét csak órákkal később vetette partra a víz.

Fejfájás és migrén megszűnik. Ismét visszanyeri életkedvét az ismert

Pyramidon tabletták

által. A „Pyramidon” név törvényileg védve van; utánzatokat törvény üldözi.

Valódi csak az eredeti „Malcher-Dacius”-csomagolásban.

— A szrbobrándi katolikus hitközség megnyerte a pert az állami iskolaszék ellen. Szrbobrándból jelentik: Három évvel ezelőtt a szrbobrándi katolikus hitközség birtokháborítási pert indított a község és az állami iskolaszék ellen, mert a zárdaiskolák mellett levő községi területet magánosoknak adták el, akik közül az egyik a telken, közvetlenül a zárdaiskola mellé, lakóházat épített és ilymódon a zárdá telkét, melynek eddig mind a négy oldalán uccai frontja volt, egyik uccai frontjától megfosztotta és ezáltal a zárdá telek forgalmi értékét csökkentette. A per majdnem három évig húzódott, míg most a hitközség győzelmével befejeződött. A bíróságok, a legfelsőbb fórumig egybehangzóan, úgy ítélték, hogy a katolikus hitközség mint a telekkönyvi tulajdonos, jogosan indította meg a pert és jogosan ragaszkodik ahhoz, hogy, amint eddig volt, a zárdáteleknek továbbra is négy uccai frontja legyen. Dudás András bádogosmestert kötelezték, hogy az általa beépített telken a korábbi helyzetet állítsa vissza, ami a napokban meg is történt. Dudás András bádogosmester most, mint értesülünk, pert indít a község ellen nemcsak az általa vásárolt és most már nem használható telek árának visszaadásáért, hanem a telekre épített ház költségeinek megtérítéséért is.

Gerber-féle Special világos sör elismerten a legjobb és legízletesebb.

Műkedvelő előadás Adán. Adáról jelentik: Az adai teniszklub műkedvelő gárdája augusztus 31-ikén műsoros estét rendez. A műkedvelő előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Betörés Vinkovcra. Vinkovcra jelentik: Vakermerő betörés történt az elmúlt éjjel Vinkovcra. Ismeretlen tettesek behatoltak a Jugoszlavenska Ganz D. D. építészeti hivatalába, ahonnan harmincöt ezer dinár készpénz és különböző értékű tárgyakat vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bámszetes »Ferenc József« keserűviz kitünő háziszer, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József viz öreg embereknél is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. Kapható gyógyszerüzletekben, drogériákban és fűszerüzletgyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a ter-
tekben. 26

Mit kell tudni az embervéréről? Az emberi test legfőbb alkotórésze a vér, mert a szervezet működése vér nélkül lehetetlen és nélküle az élet megszűnik. A vér szolgáltatja a szervezetnek a szükséges szénst, amely a tudón át a »lélekzés« alkalmával jut a testbe. A szív működése a vért az egész testbe eljuttatja. A szívből ágaznak ki az ütőerek, amelyekben a vér sötétvörös-színű, mert telítve van szénst. Az úgynevezett vezető erek a vért a szívből vezetik vissza és ezekben a vér sötétvörös, mert a szénst már a szervezet egyes részei felvették belőle. A vér sárga folyadékból, vérsavóból és vércsomókból álló keverék. A vércsomók tartalmazzák a vöröset és a fehér vérszejtécskéket. A vörös vérszejtécskék a vér legfontosabb alkotórésze és ezek adják meg a vérnek a vörös színt. A fehér vérszejtécskék a rendőrs szerepét végzik szervezetünkben, mert ezek távolítják el mindazokat a káros anyagokat, amelyek a testbe kerülnek. A vérszejtécskéken kívül a vérben még vérlémezecskék is vannak, amelyeknek feladata a vér megfagyasztása, ha a testet valami sérülés vagy sebesülés éri. Az átlagos testsúly ember 75 kg. súlyú és az átlagos vérmennyiség öt liter körül van, vagyis a vérmennyiség a testsúly egy-tizenharmadát teszi ki. Egy köbcentiméter vérben 4-5 millió vörös vérszejtécske, 5-10.000 fehér vérszejtécske és 300.000 vérlémezecske van. A vér összetételében beálló változás megbetegedést idéz elő, amely könnyebb vagy súlyosabb természetű lehet. A leggyakoribb ilyen megbetegedés a vérszegénység. Ennél a betegségnél nem a vérmennyiség kisebbedik, hanem a vérsavó a vörös vértestecskéknél lesz kevesebb. A vérszegénység ismertető jelei: a bőr sápadtsága, gyors elfáradás, fájás, rendszertelen emésztés. Ez a baj leggyakrabban a gyermekeket és a növekvő levő ifjúságot támadja meg, de nem ritkán más betegséggel együtt, mint amilyen a tuberkulózis, malária, szifilisz, stb. szokott bekövetkezni. A vér másikatja megbetegedése a kevesvér-ség, amikor a vörös vértestecskék száma 1 millióra vagy még kisebbre csökken. Ez a betegség is felléphet önállóan vagy tüdővérszel, rákkal, szifilisszel, maláriával együtt. A vér összes megbetegedéseit nem lehet felsorolni, mindössze még a maláriát kell megemlíteni. A vér megbetegedése ellen a jó táplálkozással és a rendszeres emésztéssel védekezhetünk. Ha valamilyen betegség jelei mutatkoznak, az orvoságot és gyógyszereket kell a vérbe vinni, amelyek a vér összetételére kihatással vannak. Vérszegénység, kevesvér-ség és malária ellen a leghatásosabban oly gyógyszerrel védekezhetünk, amely kinint és vasat tartalmaz. A hazai gyógyszerek közül erre a célra a legjobban megfelel az »Energín«, amely minden gyógyszerárban kapható. Ez a gyógyszer a szusáki Alga laboratórium készítménye és főleg az teszi kiválóvá, hogy az 1. Energín rendkívül kellemes ízű és könnyen bevehető, az 2. Energín kininfa kérgét tartalmazza és az 3. Energín magas vas tartalmú és előállításához a legjobb minőségű hazai fehérbort használják. Dr. O. Weselko.

A nyaralóhelyen

a legelőnyösebb, legkényelmesebben elkészíthető, leg-
egészségesebb reggeli az

OVOMALTINE

Meleg tej mindenütt rendelkezésre áll. Ehhez mindössze 2 kávékanál Ovomaltinét kell hozzáadnunk és kész a könnyen emészthető, felséges ízű, vitaminokban és tápanyagokban gazdag reggeli. Jégbehűtött Ovomaltine a legjobbizú és egyuttal a legegészségesebb frissítő.

74 1/2

— Félítter lugkőoldatot ivott meg szerelmi bánatában. Osziyekről jelentik: Adamics Jozejin huszonkét éves osziyek pincérleány öngyilkossági szándékából félítter lugkőoldatot ivott meg. Beszállították a kórházba, ahol nyomban kezelés alá vették, de állapota reménytelen. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— Ön lesz az, aki a »MIRAT« széleskörben fogja terjeszteni, mert kellemes, nem keserű, sós ízénél fogva, hatásos máj, lép, epe, vese és gyomorbántalmaknál. A »BABY« gyermekkeserűvíz csodás eredményeket teljesít. MIRA az utóbbi évek legnagyobb természeti adománya, a klinikák professzorai megfellebbezhetlen véleménye szerint minden eddigit feljúlul.

Anderl-Rogge elismerten elsőrendű

Leánynevelőintézet

GRAZ — Lessingstrasse 19 — Telefon 29—93
Szüneti otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

— Kragujevácon építik fel az ország legmodernebb löversenyterét. Kragujevácról jelentik: A sumadiai lövaregylet már hetekkel ezelőtt megkezdte Kragujevácon egy löversenyter építési munkálatait. A tribünöket és pavilonokat már el is készítették. Az új kragujeváci löversenyter az ország legnagyobb és legmodernebb versenypályája lesz.

DEUTSCHES STUDENTENHEIM KÖPPEL GRAZ
HERRENGASSE 18. — TELEFON 14—26.

Legrégibb előkötő nevelőintézet nép- és középiskolai tanulók részére. Központi főkönyv, napos helyiségek. Jó ellátás, szigorú felügyelet. Egész évben nyitva. Prospektus 1767

— Új telefonvonal Beograd—Novisad—Zagreb—Ljubljana között. Beogradból jelentik: Szeptember elsejétől kezdődőleg új telefonvonalat helyeznek üzembe Beograd—Novisad—Zagreb—Ljubljana között. Az új vonalon egy beszélgetés díja Beograd és Ljubljana között 4.05 aranyfrank.

FILM

Nem nőszülök

A Városi-Mozi új kettős műsora

Amíg egy szindarab eljut odáig, hogy film lesz belőle, addig rengeteg változáson megy keresztül, annyira, hogy végül rá sem lehet ismerni a film eredetét. Ez a sors érte a fiatalon meghalt Szemes Béla »Nem nőszülök« című vígjátékát is, amelyből a Foxgyár filmet csinált. A film storyja a szindarabnak csak az alapötletét tartja meg, egyébként azonban egész más keretet ad a cselekménynek, sőt az amerikai izléshez igazodva homlokegyenest megfordítja a szindarab tendenciáját és a modern, fiús lánytipust juttatja diadalra. Ez az átalakítás azonban csöppet sincs kárára a filmnek, sőt ellenkezőleg, az frissebb, eleve nebb, mulatságosabb és főképpen filmszerűbb, mintha az átdolgozó ragaszkodott volna az eredeti vígjátékhoz.

Rég láttunk ügyesebben rendezett, kedvesebb filmet a Nem nőszülök-nél. James Tingling, a rendező, ahol csak lehet, gondosan kerüli a műtermi felvételeket és kiviszi a felvevő gépet a strandra, a tó partjára, az erdőbe, mindig napsugaras, derűs milieubé, amely egyszerű harmóniába olvad a cselekménnyel. Ezenkívül is rengeteg ötlettel csinálja meg a látszólag kevésbé fontos epizódokról is a felvételeket és így eléri, hogy az egész filmnek egysége a hatása. Nagyszerűen ki tud használni minden lehetőséget arra, hogy a helyzeteket kiélezzze, az ellentéteket szembeállítsa és mindezzel a szórakoztatást, a mulattatást szolgálja. Egész elsőrendű alakítást nyújt a film hálás kettős női főszerepében a végtelenül bájos Lcis Moran is. Ez a fiatal új sztár nemcsak szépségével hódít, hanem kitünő színésznő is, aki ugy a szende, mint a demontipust képviselő lányalakjában egyformán tökéletes. Neil Hamilton a férfi főszerepben egyszerű, közvetlen eszközökkel nagyszerűen kifejezi mindent. A többi szereplő stílusosan illeszkedik az együttesbe.

A kitünő filmet hétfőn mutatja be a Városi Mozi, amelynek műsorán még a Halálsikoly című mulatságos cowboy-vígjáték szerepel az ügyes Buck Jonesal a főszerepben. A kettős műsor megérdemli a teljes sikert.

RÁDIÓ

Lehár-operettek a rádió műsorán

A Szevillai borbély előadását közvetíti Róma

Az utóbbi napokban már kifogástalan volt a vétel és előreláthatólag ezentúl még inkább fog javulni, tekintettel arra, hogy a hősüllyedés tartós. A jó vételhez a rádióállomások jó műsort is adnak, úgy vasárnap, mint hétfőn több kiváló zenei attrakció szerepel műsorán.

Vasárnap *Beograd* este 9.40 órai kezdettel ad érdekes hangversenyt, a műsoron szerb dalok szerepelnek zongorakísérettel. Közreműködik *Pavlovics* Danka operaénekesnő. *Ljubljana* nem dolgozik még, *Zagreb* pedig valószínűleg Prágát fogja közvetíteni.

A külföldi állomások közül *Budapest* érdekes rádiórevüt közvetít »Egy nap a stúdió életéből« címmel (19.50). *Berlin* operettelőadást tűzött vasárnapi programjára (20.00). *Köln* szintén, előadásra kerül *Offenbach* egyik operettje (20.00). *Königsberg* Lehár Ferenc »Eva« című operettjét közvetíti (20.00). *Nápoly* pedig ugyancsak Lehár »Cigányszerelem« című operettjével

szerepel (21.02). Végül operettelőadást kapunk *Bécs*-ből, míg *Milánó* operaelőadást közvetít (20.30), azonkívül *Róma* is, ahonnan a »Szevillai borbély« lesz hallható (21.00).

Hétfőn *Beogradban* a rádiókvartett fog hangversenyezni (20.30), majd *Szkalár Iván* citeraművész ad önálló hangversenyt a rádió közönsége számára (21.40).

Külföldről is kapunk hétfőn néhány érdekes hangversenyt. *Berlin* hangversenyműsorán szláv zene szerepel (19.00). *Dawentry* Wagner-estét rendez (20.00). *Genéből* Lehár »Luxemburg grófja«-t kapjuk (20.45). Operettelőadást nyújt *Milánó* (20.30), míg *Nápoly* ezuttal operaelőadást közvetít (21.02).

Königsbergben az *Arlettkin* orosz társulat tart előadást a stúdióban (20.05). *Stuttgart* pedig *Molnár Ferenc* »Marsall« című darabját tűzte műsorra (20.45).

SPORT

Az egyesületek maguk rendezik Szuboticán a bajnoki mérkőzéseket

Felfüggesztették a Bajmoki AC. játékjogát

A szuboticei alszövetség igazgatótanácsa péntek este ülésén határozatot hozott, amellyel ismét visszaadta az egyesületeknek a bajnoki mérkőzések rendezési jogát.

A határozat értelmében a lövőben az elsőosztályú egyesületek Szuboticán is maguk rendezik a bajnoki mérkőzéseket, amelyeknek bevételét a pályabér és a költségek levonása után egyenlőrészen osztják maguk között. Azok az egyesületek, amelyeknek nincs pályájuk és a pályatulajdonossal a bérletre nem tudtak megegyezni, öt nappal a mérkőzés előtt az alszövetséghez fordulhatnak, amely egy szabad pályát fog nekik a mérkőzésre kijelölni.

Az elsőosztályú meccsek tiszta bevételeiből öt százalékos részesedést kapnak a II. osztályú egyesületek. Ezenkívül az elsőosztályú pályaválasztók kötelesek megrendezni a II. osztályú bajnoki mérkőzéseit is, amelyekre külön jegyeket adhatnak ki.

A határozat kimondja, hogy a bajnoki mérkőzések napján sem Szuboticán, sem pedig vidéken semmiféle más mérkőzés nem szabad rendezni. Szuboticán a mérkőzések helyárai legfeljebb 10, 20 és 30 dinár le-

hetnek. Vidéken a pályatulajdonosok 15% pályabérért kötelesek pályáikat bajnoki mérkőzésre átengedni.

A tanácsülésen megejtették a vidéki II. osztályú egyesületek csoportosítását is, mely a következő: A) csoport: Szubotica, B) csoport: Sztarakanizsal AK, Szentai Radnicski, Adai SC, Sztaribecseji »Tesla«, Sztaribecseji Radnicski és Bacskogradistei AK, C) csoport: Bajmoki AK, Militicsi SC, Bezdáni SC, Apatini »Trizvezda, D) csoport: Tópolai SC, Csantaviri AK, Kulai Hajduk és a Torzai AND.

Ideiglenes tagul felvették a szuboticei Hajdukot és az apatini Trizvezda (Három csillag) egyesületeket, amelyek két mérkőzésre kaptak játékengedélyt. A Bajmoki AC játékjogát felfüggesztették, mert nem igazolt játékos szerepeltetett. A novibecsei Tiszdt felfüggesztették a bajnoki mérkőzések játszása alól.

Az igazgatótanács hat hónapra eltiltotta minden tisztség viselésétől dr. Kecell Mészáros Ferencet, aki mint a Szentai AK funkcionáriusa egy mérkőzésen megfenyegette a bírót.

Ezenkívül még kisebb, adminisztrációs ügyeket tárgyaltak le a tanácsülésen.

Ujraéled a birkozósport Szuboticán

Ötven tagja van a birkozó-egyesületnek, amely kitűnő erőket indít a Szombor—Szubotica városközi versenyen

Az evangélikus templom mellett egy magánépület bérlet helyiségében treniroznak a szuboticei birkozók, akik most a Szombor elleni városközi mérkőzésre készülnek. A készülődés komolyságát bizonyítja, hogy pénteken este — noha nincs is hivatalos tréningnap — a helyiség tele van nekivetkőzött birkozóval, akik a hatalmas birkozószőnyegen egymás hegyén-látán zsufolva gyakorolják a nelsont, karfeszodést, hidalást és a többi titokzatos birkozófogást Kincses mester utasításai szerint.

Nagyrészt 16—18 éves gyerekekből, fejlődő izomzatú atléta-jelölt gyurja-pakolja egymást nagy buzgalommal a birkozó klubban, ahol hosszú szünet után, a birkozósport néhány fanatikus rajongójának kezdeményezésére most új munka korszaka indult meg.

Szubotica egykori virágzó birkozó életéből a dicsőség emlékének kívül néhány kiváló tehetséget is sikerült átmenteni a birkozás újálesztőinek. Először maguk az »öregek« szervezkedtek, akiknek ma már mintegy ötven fiatalból álló gárdájuk van. Kincses mester és Boros Imre, a szuboticei jugoszláv olimpiikon fáradhatatlan ambícióval trenirozzák a »nyersanyagot«. A klubot maguk tartják fenn, a legideálisabb alapon. Maguk adják össze a házbért és a szükséges üzemköltséget, sőt — amint sugárzó örömmel elárulják — már spórolt pénzüket is van, ezer dinár! Ebből rendezik meg a Szombor—Szubotica mérkőzést szeptember 8-ikán, a két rivális város birkozói között.

A tágas tréningterem mellett komfortos öltözőszoba, meleg és hideg mosdóval. Erre nagyon büsz-

kék a birkozók. — Azelőtt még szobánk sem volt, könyörületből kaptunk helyet egy-egy tréningre és most ilyen otthonunk van — mondják ragyogó arccal a vezetők és olyan büszkeséggel, mintha a legmodernebb sportpalota luxus-berendezésében duskálódának.

Hang nélkül, nagyszerű fegyelmelzettséggel folyik a tréning. A buzgó fiatalok csak akkor pihennek kissé, ha a nagyok dolgoznak. Áhitatos komolysággal húzódnak ilyenkor félre és elmerülve nézik, ami a szőnyegen végbe megy. Kincses mester maga is a versenyre készül, előbb Kalmárt, majd Friedmannit hívja ki egy kis barátságos tréningre. A mester legalább tíz kilóval lett könnyebb tavaly óta, nagyszerű technikája és felülmulhatatlan rutinja most már a kellő fűrgességben talál támogatást. A kisközépsúlyban ma aligha van konkurenciája az országbán. A tréningben azonban ő is épen olyan buzgó, mit akármelyik kezdő. Parterbe megy ellenfelének, akire erőlyesen rászól, mert az respektussal nyomogatja:

— Ne sajnáljon, kapcsolja csak be egészen.

Amikor aztán ő van felül, azért pirongatja a partnerét, mert engedte magát befogni a nelsonba.

Boros a hatalmaserejű Doroszlovaeszkival dolgozik. A fiatal olimpiikon pompásan megizmosodott a legutolsó verseny óta. Tele van invecióval, szaltózik, csipőt dob és a legnehezebb állásokba kényszeríti magát. Csak néhány komoly verseny kell neki, hogy nagyszerű tehetsége kibontakozzék.

A szombor elleni verseny esélyeiről nagy bizakodással beszélnek. A fiatalok zöme még nem léphet

Világkörüli útja

Világszabadalom — előtte nincs határ
Ahová csak eljut — tárt karokra talál

Több mint 20.000 darab használatban

10 kg fával fűt egy szobát 24 órán át

Nagyobb kályha 3—4 szobát fűt egyenletesen

Kérjen árjegyzéket!

ZEPH.R kályhagyár r. t. SUBOTICA

Képviselet minden nagyobb helyen

ugyan a nyilvánosság elé, de azért kitűnő gárda veszi fel a küzdelmet a szomboriakkal.

Légsúlyban Schächter, Beck, Bosnyák, Gombás, Kocsis, Bethlen II. Pehelysúlyban Boros és Fischer. Könnyűsúlyban Doroszlovaeski és Kalmár. Kisközépsúlyban Bukvics, Rakics és Katona. Nagyközép és nehézsúlyban Szöllösi, Friedmann és Neu az indulók. Kincses súlycsoportja a kisközép, de a közép b) -ben fog indulni, hogy revansot vehessen Juhászson a múlt évi vereségért. Ezenkívül még néhány tehetséges fiatal erőit indítanak a versenyen.

Birkózás után az egész társaság kivonul az udvarra. Itt Boros Imre vezényletével svéd torna gyakorlatokat végeznek öregek és fiatalok együtt. A gyenge villanyfényvel megvilágított esti homályban a ritmikus mozdulatok úgy hatnak, mint egy imádkozó szekta misztikuma.

Sz.—6.

A Bácska közgyűlése. A szuboticei Bácska sportklub augusztus 31-ikén délután 5 órakor tisztújító közgyűlést tart a Nacional-szállóban.

A Radnicski játékosainak értekezlete. A szuboticei Radnicski vasárnap, e hó 28-ikán este fél 8 órakor értekezletet tart játékosai részére a Hirth Pali-féle vendéglőben.

A szuboticei Kék-fehér tenniszklub vendégszereplése Oszijeken. Az oszijekői tenniszklub vezetősége meghívta a szuboticei Kék-fehér tenniszklub versenyzőit városközi mérkőzésre. A szuboticei klub vezetősége elfogadta a meghívást és szombaton tízenyolc versenyző utazott el Oszijekre, ahol vasárnap fogják lebonyolítani a versenyt.

Csehszlovákia és Magyarország válogatott futballmérkőzése a csehszlovák szövetség Langenus, Christophe és Fabris bírót hozta javaslatba. A csehszlovák válogatott kerete a következő: Planicska, Staplik, Burger, Hojer, Zsenisek, Hajny, Carvan, Kada, Steffl, Csipera, Podrazil, Soral, Joska, Svoboda, Moduna, Bajbl, Silny és Pucs.

Dán rekord a gerelyvetésben. A dán országos atlétikai versenyen a gerelyvetésben Möller 61.22-es dobásával rekordot állított fel.

Svédország győzött az északi országok uszóversenyén. Az északi országok uszóversenyén Svédország 51, Finnország 37, Dánia 31 és Norvégia 13 pontot ért el. A 100 méteres szabadstílusú női versenyen Eliasson 1.17-tel svéd, Onnela 1.19.1-gyel finn rekordot állított fel. Ugyancsak svéd női rekordot állított fel Carlsson a 100 méteres hátuszásban 1.31.9-es idővel.

PYRAM-pasztát használ ma már fiatal és vén is, Fényben ragyog az én cipőm, mert azt veszek én is!

TÜZÖN-VÉREN KERESZTÜL A DÁNOSI RABLÓGYILKOS CIGÁNYOK TÖRTÉNETE

Irta PÉTERFY TAMÁS

Az esküdtzék előtt

1908. évi március 21-ikén küldötte szét a Pestvidéki Törvényszék mint esküdtbíróság az idézést, melyben negyven esküdtzéki tagot hívott be vidékről, esküdtzolgálat teljesítésére. Helyiségül nem az Újvilág-utcai törvényszék épülete (Semmelweis-u.) volt megjelölve, hanem Budapest IV. kerület, Városház-utca Vármegyei székház közgyűlési terme. Az idézést Rónay Kamil törvényszéki elnök, mint az esküdtbíróság elnöke és Gáll Endre kir. ügyész bocásították ki.

Az idézésre mind a negyven esküdtzéki beidézett tag megjelent. A sorsolást megejtették és a rendes 12 esküdt helyett, tekintettel arra, hogy a tárgyalás napokig fog tartani, tizenhat esküdtet hívtak be, az az sorsoltak ki.

A tizenhat esküdt kijelölése után megalakult az Esküdtzék. Az esküdtök a tárgyalás első napján elmondották a fogadalmat, majd elővezették a vádlottakat.

Tizenhét kóbor cigányt állítottak föl három sorba a vármegyei székház nagytermében, az emelvény elé. A bevonulás a fegyőrök kettős sora között történt. És a közönség?... A vármegyei székház közgyűlési terme szorongásig megtelt érdeklődőkkel, nagyúri nőekkel, művésznőkkel, előkelő urakkal, művészekkel és másokkal.

A bíróság és az esküdtzéki tagok részére külön elzárt bejárat szolgált. Itt is rendőrök állottak és szigorúan ellenőrizték a bemerőket. A tuiszofolt közgyűlési terem közönségét akkor 5-600 személyre becsülték, de többen voltak.

Már a törvényszék kapujától, a Városház-utcai Irányban, egészen a vármegyei székházig, ember-ember hátán sűrűsödött. A kivonult rendőrség kettős sora között vezették fel a fogházból a dánosi rablógyilkos cigányokat. Az utca élénk volt.

Az ezrekre menő utcai közönség csak Balog Tüt, meg Trokár Marcst kereste. Csak erre a két nagyhirű szereplőre volt kíváncsi, mert ezek voltak valódi alkotók a cselekményekkel, halott gyalázzással... becselenséggel... Pedig az a híres Balog Tuta egy tátozt száju, hülye cigány legény volt valójában és nem az a híres cigány szépség, amit benne láttak. Tesztet görbe, járása cscszög, nehézkes. Nem is élt tovább fél évnél.

Trokár Marcsa már egészen más jelenség volt: egészséges, erős, villogó szemű vad cigány.

Benne a kóborcigány nők igazi típusát lehetett látni, de nem volt szép, amint híresztelték róla, csak vad, igazi nyers vér, aminek a tüze a két szemé villogásán át tört elő... Trokár Marcsa félelmetesen vad nézésű volt, igazi cigány vér...

Férfiak: Lakatos János = Párno (férfi korban), Lakatos Balog Lajos = Dola (férfi korban), Kolompár Balog József = Tuta (22-25 éves), Lakatos Sztójka Bajka = Sztójka Bajka (19-21 éves), Surányi Sztójka János = Kuna (22-25 éves), Surányi Ignác (Balog Mihály) = Bihar (őreg férfi), Surányi Márton (Lakatos) = Tuba (25-30 éves).

Nők: Német Vrana = Trokár Marcsa (25-30 éves), Surányi Ignácné = Lidi Rizi (őreg asszony), Lakatos Luluja = Luluja (őreg asszony), Lakatos Mari (Kolompár) = Bujer (asszony), Surányi Julesa (Tubáné) = Mozol (asszony), Lakatos Lajosné = Zelfi, Angyelka (asszony), Lakatos Angyél = Csoroszlva. (17-19 éves), Lakatos Julesa = Luterna (22-24 éves), Lakatos Mari = Káci (19 éves), Lakatos Róza = Mundra (14-16 éves).

Gyermekek: Lakatos Jancsi = Murza (12-13 éves), Lakatos Jóska = Jóska (12 éves), Lakatos Jutina = Jutina (13 éves).

A négy utóbbi, mint tanuk szerepeltek és nem ülték a vádlottak közé!

A dánosi rablógyilkos cigányok tárgyalása 1908. évi április 22-től, május 27-ig tartott, az ünnepnapok kivételével, minden nap.

Százhuszonkét tanut, tizenhét vádlott, tizenhét védőügyvéd, tizenhat esküdt, de közülük kelet közben beteg lett és tizennégyen maradtak meg a tárgyalás végéig. Tehát a hivatalos személyek kétszázán felül voltak jelen a dánosi rablógyilkos kóborcigányok bírálatának a tárgyalásán.

A vádlottak előbb Gáll Endre kir. ügyész olvasta fel terjedelmes vádiratát.

Először az egerszalóki lopások, betörések ügye került elő, utána Gyónon és a gyóni szőlőkben elkövetett többrendbeli betörés, lopás, testi sértés következett. Közben még a matkó-pasztai, kecskenői, kispesti, pusztavacsi, irsai, nyíregyházi, téglási, kiskunfélegyházi, örkenyi és más tolvajlások, végül a dánosi Szarvas-csárda véres drámáját olvasta fejükre az ügyész, ahol négy embert nagy kegyetlenséggel megölték. A csárdát kirabolták és hogy minden büntelt eltüntessenek, négy sarkán felgyújtották a szalmafedes csárda épületet.

A cigányok mind ártatlannak mondták magukat. Nem tudtak semmiről... cigányok voltak, tagadtak utolsó percig, április 22-től május 27-ig.

Rónay Kamilnak, az esküdtbíróság elnökének, mindig mosolygó arca melegséget hozott a vármegyei székház nagy tanácstermébe.

Az iratokat forgatta, nézegette és szövegezte rendre a tizenhét vádlott ellen felvonultatott tanukat. Pál Péter esendörömester Egerből, igen jól ismerte a cigányokat, csak Tütára nem emlékezett. Oláh József esendörömester áprilistól júniusig kereste a cigányokat.

Kopp László kovácstól vette Szarvas István csárdás a revolvért, ezt igazolta Szarvas János, a csárdás fia.

Sundler Rikárd gazdatiszt a tüzi fecskendőnt vontatta ki gyorsan az égő csárdához és erővel intéz-

kedésével megakadályozta az épület leégését és a büntény nyomainak megsemmisülését.

A dánosi Szarvas-csárda kirablásának és a négy-szeres gyilkosság végrehajtásának a tetteseken kívül más szemtanúja nem volt. A koronatanu, Lakatos Róza (14 éves) vagy Mundra, ahogy a cigányok hívták a cigánylánykát, szintén nem volt benn a Szarvas-csárdában a gyilkosságok megtörténte alatt, sem a rablás, őrsztoztatás alatt semmit sem látott, csakis a rablógyilkos cigányok elejét szavai voltak a vallomása támasztékai.

A másik koronatanu a Murza gyerek (12 éves), de ez sem járt a csárda küszöbén belül azon a véres estén. Jutina és Jóska, akiket a kocsiival onnan elküldöttek, szintén a tettesek elbeszéléseiből és a náluk látott rabolt tárgyakból tudtak a büntényről.

Szemanu, aki vallomást tett volna — nem akadt. A dánosi Szarvas-csárda rablógyilkos cigányai pedig tagadtak mindvégig. A bűnlelek ott voltak, de nem beszéltek. A csárda órája, lánc, az arany fűgök, gyűrűk, a véres bankók, Kunánál még csak bűnlelet sem találtak.

A cigánygyermeknek vallomása több napig eltarthatott. Rózát (Mundrát) rendre szembesítették a vádlottakkal. Hosszadalmas volna leírni a rablógyilkos cigányok védekezését, tagadását a cigánygyermekkel szemben, de nem is tartozik már ide, hiszen a tettesek semmit sem ismertek be!

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG

Ezernégyszáz millió betét van a jugoszláviai bankokban

A pénzügyi szövettség kimutatása

Novisadról jelentik: A vajdasági bankok és pénzügyi szövettsége az ország területén levő bankokban, pénzügyi szövettségeiben és községi takarékpénztárakban elhelyezett betétekről a napokban pontos kimutatást adott ki. Eszerint az összes pénzügyi szövettségnél jelenleg el van helyezve:

Szerbiában és Crnagorában készpénzben 208.163 ezer dinár, váltókban 1.752.889.000 dinár, folyószámlára 1.766.990.000 dinár, értékpapirokban 351.250.000 dinár. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 186.294.000 dinár van befektetve, a bankok ingatlanainak értéke 321.425.000 dinár, más aktívák 40.687.000 dinárt tesznek ki. Eszerint a szerbiai és a crnagorai bankok és pénzügyi szövettségek vagyonja 4.627.698 ezer dinárt tesz ki.

Horvátországban és Szlovéniában készpénzben 589.972.197 dinár, váltókban 1.565.326.517 dinár, értékpapirokban 438.764.259 dinár van elhelyezve. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 4.191.629.310 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 308.765.379 dinár, más aktívák 11.725.051 dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 7.106.182.713 dinár.

Bosznia és Hercegovinában készpénzben 87.909.393 dinár, váltókban 310.570.010 dinár, értékpapirokban 46.106.968 dinár van elhelyezve. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 668.656.236 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 21.015.968 dinár, más aktívák 56.434.751 dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 1.190.693.326 dinár.

Slovéniában az ottani bankoknál és pénzügyi szövettségeknél készpénzben 343.440.704 dinár, váltókban 261.011.409 dinár, értékpapirokban 54.977.037 dinár van elhelyezve. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 156.731.814 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 36.968.626 dinár, más aktívák 6.824.680 dinárt tesznek ki. A szlovéniai bankok összvagyonja 1.839.954.270 dinárt tesz ki.

Dalmáciában a bankoknál készpénzben 23.263.570 dinár, váltókban 27.437.884 dinár, értékpapirokban 22.560.329 dinár van elhelyezve. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 147.204.886 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 12.130.263 dinár, más aktívák 2.790.704 dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 235.387.611 dinár.

A Vajdaságban készpénzben 138.930.733 dinár, váltókban 861.536.975 dinár, folyószámlára 146.027.476 dinár van elhelyezve. Zálogkölcson címén 188.168.703 dinár van kiadva. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 11.038.597 dinár, értékpapirokban 43.271.424 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 30.365.337 dinár, más aktívák 464.894.529

dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 1.884.233.774 dinár.

A szerémségi bankoknál készpénzben 11.241.849 dinár, váltókban 173.235.987 dinár, értékpapirokban 3.454.973 dinár és folyószámlára 56.751.934 dinár van elhelyezve. Zálogkölcson címén 6.957.683 dinár van kiadva. A bankok ingatlanainak értéke 4.789.808 dinár, más aktívák 66.121.619 dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 325.387.406 dinár.

Eszerint az egész ország területén a bankokban készpénzben 1.402.921.446 dinár, váltókban 4.952.007.752 dinár, folyószámlára 1.969.769.410 dinár, értékpapirokban 960.384.990 dinár van elhelyezve. Zálogkölcson címén 195.126.386 dinár van kiadva. Kereskedelmi és ipari üzemekbe és más vállalkozásokba 6.364.388.396 dinár van befektetve. A bankok ingatlanainak értéke 735.460.389 dinár, más aktívák 649.478.334 dinárt tesznek ki. A bankok összvagyonja 17.229.537.100 dinárt tesz ki.

Országos vásár Petrovoszelón. Petrovoszelóról jelentik: Vasárnap, augusztus 25-ikén vásár lesz, amelyre azonban semmiféle átlat nem hajtható fel. Az állatvásár megtartását a szomszéd járásban előfordult állatvesz miatt tiltották be.

Száz hold földet parcellázott és adott bérbe Noviszd városra. Noviszd városra már régebben kérvényt intézett az agrárminiszteriumhoz, hogy az Almási-temető mögött elterülő 99 holdas földterületet, amely az agrárreform alá esett, a miniszterium adja vissza a városnak és a város ennek ellenében az agrárreform céljaira bocsájtaná a nagyobb terjedelmű, úgynevezett alsó és felső erdőt. A miniszterium eleget tett a város kérésének. A város a visszakapott földterületet parcellázta és a napokban adta ki nyilvános árverésen egy évi időtartamra, földhidas parcellákban 700 dináros áron. A legközelebbi napokban a város a Bachrach-szállás és az állami monopól épülete mögött elterülő, összesen 38 holdnyi területet szintén parcellázva egy évi időtartamra bérbe fogja adni.

Négy banknál helyezi el tőkét a noviszdai munkásbiztosító. Noviszdáról jelentik: Mint már jelentettük, az országos Munkásbiztosító Hivatal körrendeletben utasította a munkásbiztosítópénztárakat, hogy revideálják az első osztályba sorozott bankok névsorát abból a szempontból, hogy azok továbbra is alkalmassak-e a munkásbiztosító pénztárak betéteinek elhelyezésére. A noviszdai munkásbiztosító pénztár a napokban tartott igazgatósági ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy határozott, hogy tőkét a Szerb Kereskedelmi Banknál, Kereskedelmi és Iparbanknál, a noviszdai Városi Takarékpénztárnál és a Szerb Bank noviszdai fiókjánál helyezi el.

MIÉRT

vásároltak legutóbb „PETKUS” vetőmagtisztítógépet csávázókészülékkel

Állami vetőmagnemesítő állomás, Belje-Kneževo, 2 darab
 Ivan Kapelac malom, Prnjavorac
 Raifeisenverein, Mramorak
 Ilonka malom, B.-Petrovoselo
 Kovács Géza cséplőgéptulajdonos, Nova-Kanjiza
 Gazdaszövetkezet, Mariolana
 Vincze Dezső, Šupljak
 Gazdaszövetkezet, Putinci
 Stegh János malom, Pašičevo
 Denzinger Mátyás, Kruševlja
 Tóth Ferenc, Krnjaja
 Trencz Mátyás, Nova-Palanka
 Lazar Dundjerszki nagybirtokos, Čib
 Ipacs testv. és Berta, Maradik

Gazdaggyesület, Ridjica
 Džisalov és Drapšin malomtulajdonosok, Turja
 Robert Bresslauer, Daruvar
 Kanyó és Mándics, Sv.-Miletü
 József Gőzmalom, Čantavir
 Srpska Zemlj. Zadruga, Mokrin
 Gazdaszövetkezet, Sv.-Hubert
 Schäfer Géza malomtulajdonos, St.-Kanjiza
 Gavriilo Nikolić, Stepojevac
 Oppermann István malomtulajdonos, Erdevik
 Morgenstern és Metzger, Ban.-Kraljevicevo
 Tóth Miklós gazdaköri elnök, Szentá
 Rudics János földbirtokos, Szentá
 Remija Gušić földbirtokos, Bos. Gradiška
 Gazdaszövetkezet, Virovitica

MERT ma már köztudomásu ugy a szakkörökben, mint a gazdaközönség körében, hogy a mai kor legtökéletesebb vetőmagtisztítógépe a felvonók nélkül dolgozó PETKUS vetőmagtisztító és osztályozógép beépített csávázókészülékkel. PETKUS tökéletesen megtisztítja az összes magvakat minden idegen anyagtól és pontosan osztályozza fajsúly, csiraképeség és nagyság szerint. Az így nyert értékes vetőmag ugyanazon munkafolyamat alatt pácolható a beépített csávázókészülékkel

Legjobb referenciák a már üzembem lévő telepeknél

Vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld, Novisad, Željeznička 105/107

Somborban díjmentes információval szolgál és üzembem bemutatja Toma Gromilović

1457

Magas tojástermelésű, németországi import-örzsektől származó amerikai fehér

Leghorn, Rhode Island és Plymouth Roks

keltező tojások darabja **6 dinár**

Megrendelhető továbbá 4 hónapos kortól 1 éves korig erőteljesen fejlett baronfi ózsi szállításra Kerjen árjegyzéket. Eladási és szállítási feltételek: 1. Az árak helyt franko Szubotica értendők, csomagolást és szállítási költségeket felszámítom. 2. Megrendeléseknél az összeg felszerése előre beküldendő, a többi utánvételezem

Jurić Márk
 fajbaromfi telepe
SUBOTICA

KOMLÓ-szedőket
 felvesz
 Berget-malom

Főmolnár
 hosszú g akorlatta, elsőrendű referenciákkal bármikori belépéssel állást keres
 1-4 vagonos malomban
 Megkereséseket „Szakember” jellegre a novisadai fiókkiadóhivatal továbbít

Eladó

10 lánc szőlő
 drótfonalal bekerítve, jókarban lévő, a vasúdlómástól 1 km-re, a földházakkal, gazdasági épületekkel, teljes felszeréssel és az ideai terméssel együtt. A helyszínen bármikor megtekinthető

Gyarmathy Béláné
 Szári Becsej
 Mali idjosi ut.
 9499

Szeplők

eltüntetés, pattanások, sömörös, rep: dezett és hámló arc bőr kezelése
 A legmodernebb krémek és arcvizek. — Díjtalan felvilágosítás és tanács
PARAFFIN
 gyógy-és kozmetikai intézet:
 Vel. B. éterek
 Aleksandrova ulica 23
 (Lukinich-ház)
 Orvosi teüület

Használt autókát
 Chevrolet, Fiat, Citroen, s.b.
 generáljavitva, kitünő állapotban jutányos áron elad
REPARACIJA AUTOGUMA
 Sombor, Atanackovića ul. 8. Kuća Ing. Szilárd

TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére

Használt tankönyvek

kitünő állapotban, új, tartós kötésben míg a készlet tart

féláron

Előírások

író-, rajz- és tanszerek jutányos áron

A középiskolai magyar tagozatok növendékeinek figyelmébe!

Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg, mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségbe ütközik

VIG könyvkereskedés

Subotica, Fótér

Gyógyíthatatlannak látszó **viszketegséggel járó nedvező bőrgyuladást** gyorsan és biztosan gyógyítja
„NEO-DERMA” kivonat
 Forgalomba hozza
NADA LABORATORIUM, SUBOTICA
 Érdeklődőknek 10 dinár előzetes beküldése mellett küldünk prospektust

Sütemény 2 din. Haboskavé

süteményvel **5 din.**

Fagylalt

egy szelet **3 din.**

Alk-lmi és lakodlmas

Torták

olc-ön 5408

„MIGNON”

Institoriz Sándor

ülönnan meggyilt cu'rászdájában

SUBOTICA, Strossmajerova ul. 22

Hajpiac, Faragó mészáros mellett

Ha gallérját, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445

PIUKOVIC

gőzmozdóba

Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Felvétel

a Messinger Karolin-téle

leánynevelő-intézetbe

Velikibescskereken

A 28 év óta Velikibescskereken fennálló, a város központjában fekvő, minden modern kívánalomnak megfelelő leánynevelő-intézet, amelyben három év óta az állami szerb leánygimnázium van elhelyezve, felvesz növendékeket 7 éves kortól 16 éves korig. Privát tanítás: német, francia, angol nyelvben, zenében, festészetben, kézimunkában. Kitünő ellátás, szigorú felügyelet.

Propektust kívánatra készsöggel küld az

1241 Igazgatóság

Olcsó házhelyek

Épülő külláros közepén, Hartmann-gyári villamos megállótól 200 méternyire, magas, egészséges helyen, 1-2 éves havi részletekre is kapánként eladók.

Épületanyag is kapható részlete. Bővebbet a helyszínen, a Hartmann-gyár kapusánál és a tulajdonosnál: Senoe ul. 17 alatt. 8024

Ajánlok legfinomabb regge isajtot

szállító postán már 2 kg.-os csomagokat. A szombori kiállítás arany éremmel kitüntetve. Kerjen mintaküldeményt és árakat

Mlekara GROSS

Novi Sivac. (Bácska)

Börönös, időkü-lős, pénztárcák, kazetták, nyergék, az összes bőr-árak és löszerszámok előnyös árban kaphatók

Fazekas Mátyás

bőráru-műhelyében

IV., Vilsonova ulica 44.

Rendeléseket és javításokat olcsón vállal 800

Előnyomdát

legjobb rajzokkal, 1-a papíron legolcsóbban szállít

Bleier Armin

előnyomda-berendezési gyára

Senta, Sokolska ulica 5

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmegeyi Napló részére

Molnár Sz. Vince

könyvkereskedése vesz fel.

Az 1930. év slágerei:

a külön telepek nélkül működő Önt mindenféle utólagos költségtől, fáradságtól és bosszúságtól megkímélő, egy konnectorral bekapcsolható

villanyrádiók

a Centralna Banka rádió-osztályánál Szuboticán már kaphatók

9001

Építési szakemberek
összevontatott alkalmatosságok
pincék, istakások, szarvazattelepek,
az

AQUASIT

szigetelő és szilárdító folyadékot

Próbarendelés mindenkit meggyőz arról, hogy a legelőnyösebb és legbiztosabb szigetelő az **AQUASIT**

Vajdasági vezérképviselet:
Bácskai Cementárnyagár, Szubotica

Vaskereskedő, bádogos
kérjen ingyen nagy képes árjegyzéket

FÜZI
bádogárnyagtól

Szubotica (S.H.S.)

Morvai és Molnár
műkő- és cementárnyag Szubotica (a vasuttal szemben)

Elvállal mindennemű műkő, vasbeton- és cementmunkát, készít egy és többosztályú cement- és mozaiklapokat, valamint drótbetétes és csömszövelt betoncsovéket

Árajánlattal díjmentesen szolgál 5409

Billiárd
mandinergumi, zöldposztó, dákö, golyó, sakk, dominó, Lignum-Sanktum tekegolyók, babák és minden más esztélyes árú legolcsóbban beszerezhető

Ehrlich J.
esztérgályosnál, SOMBOR
Pariška ulica 1 44

Hol vásárol a vidéki Suboticán

Butor

legjobb — gyári áron

Fister Gusztávnál, Fra Ješe trg 6

Barátok temploma során

Hölgyek és urak figyelmébe!

Kiváló szépen fest és vegyileg tisztít

WIHART IMRE

Sokolska ulica 3

Acéllógyártás

a legjobb kivitelben, olcsón

Vásziacs Péter

ujjonnan berendezett rollógyártótelepén
Bene Sudarevičeva ulica 41

METROPOL-GARAGE

vállalja az összes rendszerű autók javítását garancia mellett!

Oslobodjenja (Sentai) ulica 23

A VILÁGHÍRŰ **DEKA** autógummi elismert német márka

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbízhatók

Puskás Ferenc

mechanikai- és gépműhelye, Tolstojeva ul. 7

Vállal: special. fém- és vasszerzemunkákat, gépjáratást, hengerfurást, új konstrukciókat és stancnikat garancia mellett

Butor izléses és jó minőségben, méltányos árban, részleteire is

Épület Mérth Lajos

asztalosnál

VII., Jugovića ulica 13.

Szenzációs újdonság!

Miata oltalmazva 14903/1927. sz. n.

Fémkeretes és ovális **kazetta és bőrönd**

Főszajátosságai: 1. Pehelkőnyű
2. Tartós, masszív
3. Elegáns, kecses

Andrássynál

Szubotica szijgyártó, nyerges és bőröndös Csirkepiac

Képviselet:
Takács Márton
gummiműhely, Zrinjski trg 24.

SZŐNYEGHÁZ

OSIJEK I., Kapucinska ulica 14.

A Royal kávéházzal szemben

ÜGYELJEN
ÚJ ÁRAINKRA!
TEKINTSE MEG
MIELŐTT VÁSÁROL!

EUPHOSIL

PARAFFIN THERAPIA

A legújabb a eredményeiben felülmulhatatlan gyógy mód reuma, köszvény, ischias, lumbago, fagyott végtagok és neuralgikus fájdalmak eseteiben. Legbiztosabb sikerül paraffinos pakolásos fogyasztás az egész testre, vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint. Számos köszönőirat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás. Kívánatra prospektust vagy szóbeli felvilágosítást ad Dr. Vécsei Jenő orvos, Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Állandó körzeti képviselőket

magas jutalékkal, esetleg fix havifizetéssel keres állami értékpapírok és egy új cikk részletfizetésre való eladására rendkívül szolid és tökéletes nagy vállalat azonnalra. Agilis képviselők küldjék részletes ajánlataikat „Solid 20-549” jellegre a Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11 címre

SZANATORIUM FARKIĆ

BEOGRAD, Knez Mihajlov venac 23.
TELEFON 5-89.

IDEGBAJOK; Neuraszténia, hisztéria, epilepszia, ideg zifilis, benuleok, istás.

SEBESZETI-ORTOPÉDIAI MEGBETEGEDÉSEK; Csont- és izületi bajok, hátterinfertőzés, lábujjak, csípőfertőzés és egyéb testi hibák gyógyítására. Ortopéd készülékek. — Vizsgyógyintézet. Elektrotherápia.

Klinikai laboratórium (Dr. Lemašić vezetése alatt) Teljes rön genintézet. Belsőfürdők (Enterocleaner) MÉRSEKELT ÁRAK
Vezető orvosok Dr. M. Klein és Dr. Kajon

Önkéntes árverés

Komáromi József Stari Becej, Srbobáni uti tanyáján üzemsök-kentés folytán

1929. augusztus 31.-én d. u. 1/2 2 óraker

több mezőgazdasági gép, eszköz, szerszám, stb. kerül eladásra, azonkívül 15—30 HP Chormick-traktor ekével, szénavágó és kötőgép, aratógép, Silo töltőgép, illetve tengeri fosztogatógép, amerikai négyzetűtűtő, 1 darab kétéves 11.000 km.-t futott Chevrolette autó és sok más modern gép és eszköz

Komáromi József
Sztári Becsej

Dákök, billiárdgolyók,

mandinergumi, billiárdhoz tartozó összes felszerelések, erők nagy választékban, borcsapok nagyban és kicsinyben kaphatók

ösv. Gerber Jakabné műszérgályos üzembén Szubotica, Bene Sudarevičeva u. 32

Eladó birtok

a vukovári járásban, Berak község határában, Grabona vasúti állomástól 2 km. távol, 101 kat. hold prima szántóföld gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet ösv. Aszód Beránai, Vinkovci. (Prkos) 3.56

Olcsó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló
készít
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegyei Napló
1929

(A vidéki lány természetrajza. — Ismerkedési estély)

Kipirulva, fáradtan hallgatott el. Maga sem tudta, minek mondta el ezeket ennek a fiúnak. Talán a sértett hiúság beszélt belőle. Ne tartsák őt vidéki libának.

Bajza egyre növekvő csodálkozással hallgatta:

— Ejha, magában direkt egy szónok veszett el. Hanem hallgasson ide, Margitka — ugye megengedi, hogy a keresztnévén szólítsam?

— Csak tessék.

— Szóval engedje meg, hogy szerényen megtegyem az ellenvetéseimet azokra, amiket itt most mondott. Azt állítja, hogy betéve tudja Adyt és Dekobrárt olvas. Hát látja, éppen itt van a hiba. Maguk teleolvassák magukat és tulságosan mélyre szivják a könyvszagot. Az életük azután, amely lényegében mégis csak eseménytelen, megtelik azzal a rengeteg papírral, amit magukba szívtak. Kettéoszlanak, furcsa, felemás áloméletet élnek.

— Ebben igaza van, de mit árt ez?

— Sokat. Mert ez az oka annak, hogy maguk csak a külsőségekben asszimilálódtak a mai élethez, a rohanó és lüktető valósághoz. Lényegében azonban maradtak azok, akik voltak: előítéletekkel telt, félszeg és prüd vidéki lányok.

Rózi jött vissza és Margit, aki már éppen felelni akart, elharapta a szót.

— Menjünk talán hazafelé — indítványozta Rózi — fáradt vagyok.

Bucsuzásnál Bajza hosszasan, hódolatteljesen csókolta Margitnak, aki nevetve sugta oda, hogy a nővére ne hallja:

— Talán még lesz alkalom annak a bebizonyítására is, hogy nem vagyunk olyan prüdek.

— Igazán? — ujjongott a fiatalember. — Látja, ennek nagyon örülnék. Szívesen győzetném meg magam.

Azután fennhangon tette hozzá:

— Hölgyeim, ha megengedik, a napokban jelentkezem majd.

Megadták a hotel telefonszámát és Bajza két nap múlva felhívta őket. Rózi vette fel a kagylót.

— A verseny előtt ismerkedési estélyt rendez a lap — mondta be Bajza a kagylóba. — Holnap kilenc órai kezdettel a Bellevueben. Nagyon hasznos lenne, ha eljőnnének — tette hozzá — mert ott lesz a zsüri is. Be fogom mutatni Margitkát egy pár nagyfejűnek.

Rózi átadta a kagylót Margitnak.

— Halló, köszönet a kedvességéért — mondta a telefonba a lány — okvetlen otlélszünk, remélem maga is eljön.

— Ha magával találkozhatom, akár a pokolba is. Különbösen hivatalból is ott kell lennem. Emlékszik még a multkori beszélgetésre.

— Hogyne. Miért?

— Arra, hogy mit ígért akkor?

— Ígértem?

— Igen, hogy valamit be fog bizonyítani.

Margit nevetett:

— Ja a prüderiáról? Tudja mit — mondta hirtelen felöltő kacérsággal — holnap este majd megpróbálom a bizonyítást. Jó?

— Komolyan mondja?

— Nézze egy nő sohasem beszél komolyan, de a legjobb mindig komolyan venni azt amit mond.

— Mi az, mit akarsz bebizonyítani? — kérdezte Rózi, amikor a lány letette a kagylót.

— A multkor vitakoztunk. A vidéki életről. Csacsóság az egész.

Hazudott a nővére előtt. Az első hazugság volt, ideérkezésük óta, de Margit csodálatosképpen nem érzett semmi lelki furdalást. Valami csodálatos mámorban élt, az unalmas hétköznapiokból való váratlan kizökkenés lehántotta róla a passzív félnék csendesség mázát.

— Valahogy megváltoztál nekem — konstataulta félig nevetve, félig aggódva Rózi — csak nem lettél szerelmes ebbe a Bajzába?

— En?

És tréfásan nővére homlokára tette a kezét.

— Lázás vagy talán?

— En nem vagyok lázas, de mintha neked volna hőemelkedésed.

— Ugyan ne gyermekeskedj!

— Jó, jó — mondta békülékenyen Rózi — csak vigyázz.

Lázás sietséggel válogatták ki a toalettet az ismerkedési estélyre. Margit az új banánszínű moaréruháját vette fel, amelyet már a versenyre csináltatott. Rózi egyszerű és diszkréten dekoltált sötétbarna ruhájában volt. Margit banánszínű estélyi toalettje igazi szabóművészeti remek számba ment. Az omló tempafényű selyem ingerlően tapadt a lány nyulánk alakjára és a divatosan mély kivágások érvényre juttatták karjának, vállának és nyakának szépségét.

Taxi robogtak a Bellevue villanyfényében uszó bejárata elé. Egymásután siklottak a kapu elé az autók, a járdán kíváncsi tömeg szorongott, ráérő emberek, sok kis diák és bakfis, de akadtak idősebb nénikék is. Valamennyien tudták, hogy mi készül ma a Bellevue ezergyertyafényes csillárral díszített nagytermében, mert a Képes Világban színes nagy riport jelent meg, amelyben csábiótan harangozták be az estélyt. A diákok és a bámulószemű iskoláslányok a zsüritagok tiszteletére jöttek el, akik kivétel nélkül nagy nevek voltak, a nénikék pedig a toalettet szerették volna látni, sajnos azonban ez a kívánságuk nem vált valóra, mert esős, sáros este volt és az autókból hosszú belépőkben, vagy prózai esőköpenyekben léptek ki a szépségkirálynőjelöltek.

Margit és Rózi rosszul leplezett izgalommal léptek be a nappali fényben uszó előcsarnokba. A tágas helyiségben köröskörül nők ültek. Csaknem minden asztalnál egy fiatal és egy idősebb nő, a jelölt és a gardedame, akinek szerepét rendszeren az édesanya töltötte be. Idegenül és leplezetlen kíváncsisággal nézegették egymást. Az anyák itt-ott igazították leányaik toalettjén vagy fojtott hangon beszélgetek. Néhanan a ruhatárnál levő nagy velencei tükör előtt álltak és a hajukat igazgatták.

A hangulat feszes, sőt majdnem kinos volt, annyira, hogy Rózi mosolygva jegyezte meg, miközben helyei foglaltak az egyik sarokasztalnál:

— No arra igazán kíváncsi vagyok, hogy lesz ebből ismerkedés.

Margit kíváncsian nézett körül. Bajzát kereste, de a tágas előcsarnokban egyetlen férfi sem volt az egyenruhás liftboyon kívül, aki időnkint átrohant a helyiségen, lsten tudja miért.

— Korán jöttünk — mondta Rózi és puderdobozt vett elő. Azután szakértő szemmel nézett végig Margiton.

— Egész csinos vagy kicsikém — jegyezte meg elismerő hangon.

A szépségkirálynőjelöltek kíváncsian méregették egymást. A tulsó sarokban egy méregzöld ruhás öregasszony, aki mellett kissé molett, de csinosarcu lány feszengett, egyszerre felkiáltott:

— Klingerné! Maguk is itt vannak?

A Klingernének nevezett feketeruhás asszonyosság nem kisebb örömmel vett tudomást az ismerősről.

— Jesszus, az Elza, meg a mamája.

A két nő kitárt karokkal sietett egymás felé. Ebben a kinos, nagy idegenségben százzszorosan jól jött mindkettőjüknek a véletlenül felfedezett ismerős. Tulzott örömmel üdvözölték egymást és a két lány, aki egyébként csak nagyon felületesen ismerte egymást, most áradó érzésekkel borult egymás nyakába.

A többiek irigykedve néztek rájuk. Rózi megjegyezte:

— Ezek legalább nem unatkoznak.

— Szép kis rendezés — mondta válasz helyett Margit — féltiz és még nincs itt egyetlen férfi sem.

(Következő rész következik.)

NYILT-TÉR

Mélyeségcsé fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb fia és testvér

Szatmáry Géza

f. hó 23-án 18 éves korában, hosszú betegség után elhunyt.

Temetése f. hó 25-én d. u. 4 órakor lesz a városi kórházból a református egyház szertartása szerint

Emlékét szívükbe zárva sira ják Szatmáry Kálmán atyja, Juliska nővére, özv. Varjas Sándorné nagyanyja, Asztalos Lajos és családja.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak a rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, akik boldogult férjem, illetve édesapám elvesztésével ért gyászunkban résztvettek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Buchwald Leoné és családja

MEGNYILT!

GYAPJÚFESTŐ ÜZEMÜNK

ELVÁLLALJUK
kendő-, harisnyakötőktől
és magánosoktól is gyapju
és más fonalak festését.

Színes fonalak és anyagok átfestését is végezzük jutányos áron, szakzerű kidolgozásban, garancia mellett. Vidéki megbízásokat legpontosabban és leggyorsabban végezzük el.

MEKKA
szőnyeggyár, szövőműipar és gyapjufonó és festő üzem
SUBOTICA
ALEKSANDROVA ULICA 9

Olcso áron, kedvező fizetési feltételek mellett sürgösen eladó:

Egy drb 116 hl. vastartály
Két drb 20 hl. vastartály
Egy drb gőszivattyu
Egy drb álló elrendezésű hűtőberendezés (Escher és Társa, Zürich gyártm.)
Egy drb Garwens fekvő szivattyu fogaskerék áttétellel, szélkazánal
Egy drb Stabil gőzgép 30 HP előmelegítővel
Egy drb Bano—Szücs rendszerű vízcsöves gyorsiorraló gőzkazán, Rök-gyártm. 8 atm. nyomással, 50 m² fűtőfelületű
Egy drb duplán működő compressor sziljhajtásos
Három drb 160 hl-es tölgyfakád, egy drb légkompressor 6—8 atm. Szüretelőkádak 20—70 hl-ig. Transmissiók. Kétréti kerekek. Átvezető szelepek minden nagyságban. Csövek. Különbéte csokolok.

HÜTTER ÁRPÁD

nagykereskedő

Szubotica, IV. kör, Bene Sudarevića ulica 4.

A sztarakanjižai iskola-
nővérek leánynevelő
intézete

szerb és magyar tannyelvű, elemi és polgári iskolába jő, bennlakó növendékeket vesz fel havi 600 dinár tartásdíjjal. Mosás havonta 50 dinár.

Az ember tragédiája új szerb fordítása

Madách remekművét újra lefordították szerb nyelvre

Madách Imre remekművének »Az ember tragédiája«-nak már van egy kitűnő fordítása, mégis nagyjelentőségű, hogy most újabb és minden tekintetben hibátlan szerb fordítás készült el a drámai költeményről. Zmaj Jovan Jovanovics fordítása költőien szép és Madách drámájának lefordításáért annak idején nemcsak a Kisfaludy Társaság vette fel tagjai sorába a nagy költőt, a magyar költészet hívatott szerb tolmácsolóját, hanem a budapesti tudományegyetem is diszdoktorrá avatta Zmaj Jovan Jovanovicsot. »Az ember tragédiája« mégsem került még színre szerb színpadon és ennek az oka főképen abban keresendő, hogy Zmaj Jovan Jovanovics fordítása inkább csak a mű költői szépségeit adja hűen vissza, filozófikus mélységeit azonban nem, mert Zmaj Jovan Jovanovics par excellence

költő volt és nem filozófus. Pedig Madách halhatatlan drámai költeményében a főhangsúly ezen a filozófián van, amelyet érdemes szerb nyelven tolmácsolni a szerb közönségnek, hiszen Madách pesszimizmusának sok érintkezőpontja és rokonzása van a szláv lélek pesszimizmusával.

A szerb-magyar kulturális közeledés szempontjából nagyjelentőségű, hogy egy bácskai szerb pap — aki egyelőre még nem kíván nevével szerepelni a nyilvánosság előtt — újból lefordította »Az ember tragédiája«-t, még pedig zengzetesen visszaadva a mű minden költői szépségét és filozófiai mélységét. Az új fordításban közöljük a drámai költemény első jelenetét és az összehasonlítás kedvéért közöljük az eredeti szöveg mellett Zmaj Jovan Jovanovics fordítását is.

ÚJ FORDÍTÁS

(Na nebestima. Gospod na svome Prestolu okružen slavom. Vojska anđela na kolenima. Četiri arhangjela stoje uz presto. Velika svetlost.)

HOR ANDJELA:

Nek slava na visini je Bogu našem
Nek hvali njega zemlja i nebo veliko.
Sa jednom rečju sve je u biće praveo,
I samo jedan mig mu pa j' opet kraj svemu.
Celina on je sila, divote, znanja, sve,
Naš deo tek je senka što na nas baci je.
I mi mu klanjajmo se rad večne milosti
U sjaju svom što takav deo i nam dopušta
Ovopučena već je zamiso večita,
Golema. Dovořeno i delo stvaranja,
Od sveg što disat' daje Bog i očekuje
Svoj danak dostojan si na sveto podnožje.

GOSPOD:

Dovořeno je evo golemo delo, da,
Stroj džinovski s' okreće a tvorac odmara.
I vrtiče se dugo oko osovine,
Mil'juni leta proći, dok treba nestane
Tek točka zub zanovit' da stroj ne zastane.
Na poso zaštitnici sad mojih svetova,
Nastup'te svoj kovčac u beskraj vekova.
Al' najpre da uživam još jednom u vama
Kad kolo vam zabruži pod mojim nogama.
(Dusi zaštitnici zvezda, valjajući zvezdane kugle razne veličine, boje, jedinačne i dvojne, repatice i magine, jure ispred prestola. Čuje se tiha muzika sfera.)

HOR ANDJELA:

Kakva gorda plamen-lopta
U svom ide sjaju holo,
Jatu ta nak skromnih zvezda
Služit' mora baš nesvesno.
Tinja ona zvezda mala
Kano da je slaba lampa,
Neizmeran svet mil'jona
Stvorova je ipak ona.
Dve pak lopte u borbi su
Da sudare s', da odbiju:
Ta pak borba divna j', stega
Što im s puta skretat' ne da.
Gručjavinom drugu spadat',
Iz daljine strah je gledat':
A u njojzi bezbroj bića
Nadju sreće, tiha žiča. —
Ona opet al je smerna,
Ljubavi će tamo jednom
Biti ova zvezda čedna.
Nek je čuva ruka Boga
Rad utehe zemna roda.
Svetovi se tam' radjaju,
Ta se truhli raspadaju,
Stalna pretinja taštim ljud'ma,
Pomažu pak klonućima.
Eno strašan srlja komet
Da naruši utvrđen red,
Al kada ču reč Božiju
On uredi krivu svojju.
Hodi duše mladi, mili,
S kuglom svojom, promenljivi:
Sa odorom raznobojnom,
Plaštom svetlim pa orninom,
Zelenim pa bellm poljem.
Veljeg neba blagoslovi ti:
Napred idi, ne klonuti!
Malena si al na tebi
Boriće se silne misli,
Pa sve neka naizmenice
Lepo s menja sa rugobom,
Suze slede za osmejkom.
I za zimom premaleće:
Sen i sjaj joj biće skupa
Srdžba Božja i dobrota.
(Dusi zaštitnici zvezda udaljiše se.)

ARHANGEL GAVRIL:

Ti pustu svu izmeri prazan,
Veštastvo, u toj stvori sam,
Na ciglu t' reč nastaje time
Daljine sve i veličine:
Osana tebi misli! (Padne ničice.)

ARHANGEL MIHAIL:

Što s neprekidno, silni, menja,

ELSŐ SZÍN.

(A mennyeiben. Az Ur dicsőtől környezetten trónján. Angyalok serege térden. A négy főangyal a trón mellett dll. Nagy fényesség.)

ANGYALOK KARA:

Dicsőség a magasban Istenünknek,
Dicsérje őt a föld és a nagy ég,
Ki egy szavával hiva létre mindent
S pillantásától függ ismét a vég.
Ő az erő, tudás, gyönyör egésze,
Részünk csak az árny, melyet ránk vetett,
Imádjuk őt a végtelen kegyért, hogy
Fényében ily osztályrészt engedett.
Megtetesült az örökös nagy eszme.
Im a teremés befejezve már,
S az Ur mindentől, mit lehelni enged
Méltó adót szent zsámfolyára vár.

AZ UR:

Be van fejezve a nagy mű, igen,
A gép forog, az alkotó pihen.
Év-milliókig eljár tengelyén,
Mig egy kerékfogát újítani kell.
Fel hát, világim véd-nemtől, fel,
Kezdjétek végtelen pályátokat.
Gyönyörködjem még egyszer bennetek,
A mint elzúgtok lábaim alatt.

(A csillagok védszellemei különböző nagyságu, színű, egyes, kettes csillagömböket, üstökösöket és ködcsillagokat görgetve rohannak el a trón előtt. Szférák zenéje hallkan.)

ANGYALOK KARA:

Milyen büszke láng-golyó jő
Öntényében elbizottan,
S egy szerény csillagsopornak
Ép ő szolgál öntudatlan.
Pislog e parányi csillag,
Azt hinnéd, egy gyöngö lampa,
S mégis millió teremés
Mérhetetlen nagy világa.
Két golyó küzd egymás ellen
Összehullni, szétsietni:
S e küzdés nagyszerű fék,
Pályáján tovább vezetni,
Mennydörögve zug amaz le,
Távolnan rettegve nézed:
S kebelében millió fény lel
Boldogságot, enyhe békét. —
Mily szerény ott — egykor majdan
Csillaga a szerelemnek,
Óvja őt meg ápoló kéz
Vigaszul a földi nemnek. —
Ott születendő világok,
Itt enyészők koporsója:
Intő szózat a hiunak,
Csüggedőnek biztatója.
Rendzavarba jő amott az
Üstökös rettentő képe:
S im, az Ur szavát meghallva,
Rend lesz utja ferdésége.
Jöszte kedves iju szellem,
Változó világgömbökkel,
A ki gyászt és fénypalástot,
Zöld s fehér mezt vártogatsz fel.
A nagy ég áldása raitad!
Csak előre, csüggedetlen;
Kis határon nagy eszmék
Fognak lenni küzdelenben.
S bár a szép s rut, kört vesz rajta,
Fénye, árnya lésson együtt:
Az Ur kedve és haragja.

(A csillagok védszellemei elvonultak.)

GÁBOR FŐANGYAL:

Ki a végtelen irt kimeréd,
Anyagot alkotván beléje,
Mely a nagyságot s messzeséget
Egyetlen szódra hozta létre:
Hozsánna néked, Eszme! (Leborul.)

MIHÁLY FŐANGYAL:

Ki az örökké változandót
S a változatlan egyesítet,
Végtelen és időt alkotva,
Egyénket és nemzedéket:
Hozsánna néked, Erő! (Leborul.)

ZMAJ FORDÍTÁSA

(Na nebestima. Gospod okružen slavom svojom. Silni anđeli kleče. Četiri arhandjela uz presto mu stoje. Velika svetlost.)

ANDJELSKI HOR:

Slava mu na visini bogu velikome,
I zemljo, i nebosa pevajte njegov sja,
Njegova jedna reč je selenu stvorila,
Na njegov jedan mig svemu bi bio kraj.
U niemu sva je moć, sve znanje, sva divota,
A naš je deo tek prisenan sjaja tog.
Kličimo blagodarni, neka se hore glasi:
Jedan je nedostizni, jedan je višnji bog!
Zamišljaj velik, večni ovapučen je sad,
I dovořen je stvor i oblak mu je dat;
Štogod je živo, nek se topi u radosti,
I neka hvalu odaje božijoj milosti.

GOSPOD:

Ostvarena je mi'so, koja se svesvet zove.
Mahina se već kreće, — i tvorcu odmor gove.
Jaka je kolu ovom, jaka osovina,
Popravke neće trebat' mil'jonma godina.
Ustajte, zaštitnici svetova mojih, sad,
Jer vaš je dalji rad, razmeštaj, sustav, sklad;
A ja ču da se sladim gledajuć' kako lete
Strujama svoje mete božanstva mojeg čete.
(Zaštitni duhovi zvezda kreću se na sve strane prolazeći ispred prestola, gurajući pred sobom veće i manje, raznobojne, jedinične i dvojne zvezdane kugle, repatice i maglene zvezduljke. Čuje se tiha muzika sfera.)

ANDJELSKI LIK:

Pogle onu plamen-loptu
U svetlosti samosvojnol
Oko nje je jato zvezda
U blistavi raznobojnoj.
I najmanja zvezda sija,
Misliš da je žižak mali,
A na njoj je bezbroj stvora —
Životom se razdragali.
Dve se lopte zaletale
Da se satru, da se zdrobe,
Al ih drži jaka uzda
Pa se ipak ne sukobe.
Eno druge, brzometne,
Kao da je munja gonj,
I na njoj su živi stvori,
Miri sretni mil'jonf.
Vidi onu zvezdu skromnu,
Tu je ljubav u svom carstvu;
Sačuvaj je, višnji bože,
A na radost čovečanstvu.
Eno onde sad se radja
Roj zvezdica, grozd svetova,
Tamo dalje, što je staro
Raspada se do osnova.
Repatica samovoljna
Stranpućice samo gleda,
Reve krivo, al joj ne da
Duh zakona, uzda reda.
Hodi, hodi, duhu mladi,
Tvoj je poziv teker nast'o,
Hodi s onom mladom zvezdom.
Što se beli zelenkasto.
Tebe božje oko prati,
Nemoj zvezdo, malaksati!
Na tebi će vel'ke misli
Dugi bojak bojevatl.
Na tebi će s' uvek naći zima s letom,
Ružno s lepim, trn sa cvetom,
Gorka suza sa osmejkom,
Jarka svetlost s mrkim mrakom,
I stignuće mnogo što-šta
Božja crdžba i milošta.

(Udaljaju se zaštitni duhovi zvezda.)

ARHANDJEO GAVRILO:

Ti, što-no si iscrpala
Beskonačnost prostorije,
Koja daje, na reč tvoju
Veličine i daljine:
Osana ti misli!

(Pada nice pred gospodom.)

ARHANDJEL MIHAJLO:

Ti, što spajaš promenu sa nepromenom.

Tamás István:

Két vers

Csendélet

A fal vékony, akár a dió héja és kislány a szomszédban zongorázik,
gyerek még, sóköt se kapott tén,
csak kalimpál,
lenn az ucca bolond zsbvdsárja zug, zeng, zakatol
és az asztalomon három szál virág táncol,
három rózsza-kisasszony: tűzpiros, hóleher és halványsárga.
A sarokban a kályha bóbiskol
és a mozdón csendben zsinatoznak:
egy kancsó víz, a fogkefe, a szappan, a bolyhos törölköző
és a véres borotva készlet.
En verset írok és a falról
ismeretlen bácsik, nének néznek le rám csudálkozóan arany rá
mákból,
főkötös nagynanyók és pipás nagyapók,
a házigazda családja,
rég halottak, de vigyáznak rám,
örkődnek álom és erkölcsöm fölött
és ha embert lának nálam, kívül beszélgetek,
kiváncsian kimeresztik merev, retusált, pillálan szemeiket.

Portré

A terrazon ill és a nők lábait nézi,
fehér rózsza guggol a gomblyukdhai
és a divatos operettságereket dudolja érzéssel
míg botjával a monogramját rájzolja a homokba,
Rothadt Fiatalembert rajzolja a homokba,
Előtte fekete gőzölög,
mögötte lámpák koszoruja,
fényreklámok
és egészen lenn, a hegy fölött,
a vigyori vén kaján, a hold.
»Bibliát vegyenek!« — kiáltja extázisban egy öreg árus,
»az ó és az új Testamentum tiszta bőrkötésben!«
Rothadt Fiatalembert rajzolja a homokba,
»Ki kíváncsi manapság a világ teremtésére?«
Hogy a mennyei rekordert mindezt hat nap alatt összegyúrta?
»Hat nap alatt!« — sóhaját elégedetlenül Rothadt Fiatalembert
»a semmiből!«
És öklével a márványasztalra esap:
»Amerikai tempó! Ugy is néz ki az egész!«
És haragjában szeretné kérni a panaszkönyvet
az égi főurtól, Szent Pétertől.

Komédia

Irta: Blazsek Ferenc

A könyvek közé, amiket a barátomtól kölcsönöztem, becsuszott, bizonyára véletlenül, egy kis füzetecské is, az ő naplója. Természetesen előváltam, hiszen ugyanis ritkán jut hozzá az ember, hogy álaró nélkül láhassa a környezetét.

Apró kalandok, egyetemi szigorlatok, pénzügyi részletek, színházi esték s egy külföldi utazás leírása volt benne, olyan dolgok, amelyek csak annak érdekesek, aki átélte őket. Ezzel szemben a napló utolsó részlete megrázó eseményről számolt be.

Ideges, kusza sorokkal teleírt két oldal volt ez, sűrűn tarkítva kicsiny, sárga foltokkal: felszáradt könyvek emlékeivel.

A toll reszket a kezemben, a szívem vérzik s az agyam örülten zug, mintha fejbebukóztak volna...
Jolán!... Ezredszer mondom ki a nevedet s ezredszer teszem hozzá: légy átkozott!...

Eddig csak a lelmem mélyén őriztelek, mint egy tömjénfüstös oltárképet, eddig nem mertem leírni a nevedet a naplómba, mert úgy gondoltam, hogy számomra méltatlan ez a hely, amelyben rövidlejáratu szerelememet, olcsó kis ucca nők emlékét szoktam megőrizni. Most pedig?... Most atól ítélek, hogy ezek a kis ucca nők teljes joggal kérik ki maguknak ezt a sértést, hogy veled egy lapra kerüljenek!...

Valahol olvastam: »Ha felvágod a macska beleit, mutatni felfalta a patkányt, ez bizonyára undok látvány; de még ennél is undokabb látvány volna, ha őszintén kitáruhá neked némely nő szíve«. Valahol olvastam s most, sajnos, meg kellett tanulnom, hogy mennyire igaz ez...
Jolán, hogy tehetted ezt, amikor úgy szerettelek!...

Emlékszem rá, egyszer mondtad is: »Valamivel több megértés, valamivel kevesebb szerelem kellene és mindketten jobban járnánk«. Akkor sokáig eltűnődtem ezeken a titokzatos szavakon s nem tudtam, mit jelentenek. Most már tudom, mi az a megértés. Meg kellett volna értenem, hogy te is csak olyan vagy, mint a többi. Hogy te sem trónolsz a felhők fölött, ahová én ültettelek álmaimban, hanem szintén lent jársz a földön és vonszold a porban husból-verből fakadt nehéz uszályodat: a vágyat. Mint a többi...
Csakhogy — régi hiba ez! — akit szeretünk, az mindig más, mint a többi. Kell valaki, aki magasan fölkötünk állon, kell valaki, akinek a szobája előtt

levetjük sáros cipőinket és piszkos gondolatainkat.. Nekem te voltál az a vaiaki, a tiszta, az ártatlan, a szent s ha egyszer a szememlátásra fölemelkedél volna az égbe, ezt a világ legtermészetesebb dolgának találtam volna... Sokszor, amikor egyedül voltunk, csak félve mertem megfogni a kezéd, néha pedig, amikor megieledkeztem magamról s kissé hevesebben csókol-talak meg, utána mindig elszégyeltem magam. Bűnnek találtam még a gondolatát is annak, hogy elesábitalak téged, tudatlan kislányt és vakságomban észre sem vettem, hogy neked ez az elesábitás nem is volna kellemetlen. Közben persze megieledkeztem arról is, hogy egyszer majd jönni fog egy másik férfi — »kevesebb szerelemmel, de több megértéssel« — egy férfi, aki más szemmel néz rád, mint én s aki meg fogja kapni tőled azt, amit én nem akartam elfogadni... Ó, milyen furesák vagyunk mi férfiak! Elszalasztjuk a boldogságunkat csak azért, hogy a lemondás által másoknál különönbek tarthassuk magunkat!...

Ha ezt meghallanák a barátaim, kiröhögnek, hogy »marha vagy, fiám, mert tudhatnád, hogy egyszer minden rózsát leszakítanak«. Amit én nem tettem meg, megtette más, aki nálamnál talán lelketlenebb, de bizonyára okosabb volt...
Jolán, hogy tehetted ezt?! Látnod, meg is vert éte az Isten.

Sokáig, egészen tegnapig nem tudtam, mi a bajod. Azt hittem, tényleg tüdőgyulladásod van, ahogyan Elza barátódn mondta. Mert hozzátok lába akartam menni érdeklődni. Amikor először akartalak meglátogatni, a mamád fogadott az előszobában, de úgy nézett rám, mintha meg akarna ölni a tekintetével. Amikor kérdeztem tőle, hogy vagy, azt felelte: »Különös, hogy éppen maga kérdezi ezt és még különösebb, hogy a történetek után még be meri tenni a lábát ide«. Ezzel becsapta az ajtót az orrom előtt. Ez nem volt szép a mamádtól, de a szerelmesei önkínzó bőkezűségével megbocsátottam neki. Mert, nevsz ki, Jolán, én saját-magamot okoltam a betegségéért. Arra a csárdásra gondoltam, amit két óra hosszat táncoltunk az Annabálon. Azt hittem, ettől kaptál tüdőgyulladást, hogy nagyon megizzadtál és hideg sört ittál utána.

Amióta fekszel, nem volt egy nyugodt percem sem. Még fokozta a helyzetemet az, hogy feléledtem mi hirt nem kaptam. Hozzátok többé nem mehettem; Elza barátódn elutazott, a hugod pedig, aki azelőtt annyi emlékeztetőt kapott tőlem, hogy egy-két

percre magunkra hagyjon, a hugod most elfordította a fejét, ha véletlenül találkozunk az uccán.

Kétségbeesésben a házatok elé álltam reggeltől estig és sokszor estétől reggelig, hogy legalább a közelben legyek.

Tegnap azután jött a mentőkocsi és elvittek a kórházba. A sofförtől tudtam meg, hogy meg fognak operálni. És még mindig nem gyanakodtam, pedig tudhattam volna, hogy tüdőgyulladásos beteget nem szoktak operálni...
Elmentem a templomba, hosszú idők óta először és imádkoztam érted. Azután — kölcsönkért pénzen — vettem egy csokor virágot és elindultam a kórház felé.

Hihetetlen, hogy mennyit tud elviselni az ember. »Jolán, az én Jolánom, ott fekszik az asztalhoz szijjazva és az orvos véres lécczel vág bele az ő fehér testébe«. Még most is csodálom, hogy el nem ájultam erre a gondolatra...
A műtét sokáig tartott, nekem mindenestre egész örökkévalóságnak tetszett.

Amikor a professzor kijött a műtéből, megragadtam a fehér köpenyegét:
— Tanár ur, kérem...
— Tessék.

— En, kérem, az Epressy Jolán vőlegénye vagyok és...
— Ugy? Maga az a híres?

Fájdalmamban észre sem vettem ezt a feltűnő kérdést. Tovább dadogtam:
— Kérem... tanár ur... hogy van a beteg?

A professzor belémkarolt, a folyosó végébe vitt s ott így szólt hozzám:
— Megnyugtathatom, a műtét sikerült. Jóvátettük a műltat. A jövőre vonatkozólag pedig csak annyit mondok Önnek, hogy bűn az, ha másnak ártunk, de még nagyobb bűn, ha annak ártunk, akit szeretünk.

— Bocsásson meg, tanár ur, nem értem...
— Persze, a mai fiatalok ezt nem értik. Huszadik század, az élet gyorsabb léteme, le az álszeméremmel, a természet az egyetlen igazság és — mit tudom én? — még mifele jelszavaktól kötyagosodtak meg. Nem akarom most vitatni, melyik a helyes út, csak annyit mondhatok Önnek, hogy az időnkben szebbek voltak a nászéjszakák, mert az esküvő után tartottuk meg őket és nem az esküvő előtt, mint Önök is tették...

Szédeltem dőltem nekl a falnak.
— Hát... hát nem tüdőgyulladás?
— Ostobaság! Ön csak nem hitte el? Valamit csak kellett hazudni, hogy a világ meg ne tudja az igazat. Ön azonban tudhatná, mi a baja, hiszen alighanem Öntől kapta. Csunya ügy, mondhatom: A legeseményebb benne pedig az, hogy nem volt bátoroságuk mindjárt orvoshoz fordulni, mihelyt észrevették a bajt. Az ilyen betegségből rendes körülmények között három-négy hét alatt ki lehet gyógyulni. Nem lett volna szabad eddig várni, amíg életveszélyessé fajul...
Nem tudom, miket mondott még a jó professzor és nem tudom, mi lett a virágcsokrommal. Kitámolyogtam az uccára...

Este volt, irtózatos sötétség vett körül. Pedig a lámpák valószínűleg akkor is égtek s az emberek valószínűleg ugyanugy éltek, mint máskor.
Jolán!...
Kint a Ménési-uton (hogy kerülttem oda?...) őszszereztem egy hársfa tövében. Azt a fa volt éppen, amelyenél először találkoztunk.
Kivettem a zsebkésemet és belefaragtam a fa kérgebe a Jolán nevet. Gondoltam, így megszabadulok az emléktől, ahogyan a vadállatot is ketrebe zárják, hogy ne bánson senkit... A szegény hársfa felsziszszent erre a megbélyegzésre s a felbukkanó hold fényénél tisztán láttam, hogy piros vér volt, ami megsebzett kergéből szivárgott... Jolán, ki tudna hozzád érni, hogy ne verezzék a fájdalomtól!...
Szörnyű éjszaka volt...
Hajnalba, mint első kakasszóra a kísértet, riadtan futottam haza.

A város már ébredezett... Egy anya jött felém a laryával. Talán mérsére mentek. Amikor a közelembe jutottak a lány ijedten bujt az anyjához. És hallottam az anya hangját, amint rám mutatott: »Lányom, gyorsan vess keresztet! Ez egy elátkozott lélek!«
Itthon, amikor vetkőzni kezdtem, éreztem, hogy az ingem a testemhez ragad. A bal oldalam, a szívem tájkán, csupa vér volt. Nem is tudom, mikor szurtam magamba...
Jolán, te már túl vagy a veszélyen: de én?!... Mi lesz belőlem?!... Furesa: nekem kell bűnhődnöm a te bűnödért...
Ezt le kellett írnom, Jolán, tudjad meg, hogy rájöttem borzasztó titkodra. És ha meghalok, tudjad meg, mért haltam meg ily korán...

Eddig szolt a barátom naplója, amely egyenesen megdöbhentett. Erről a nagy csalódásról sosem beszélt nekem. Néha, amikor órákon át szóltamul bámulta a cigaretta füstjét, láttam rajta, hogy valamin töpreng, hogy valami régi bánat rága belülről, de nem tudtam az okát. Hát ez fáj neki!...

Jolánal vajjon mi lett?
Este, nagy kerülővel persze, rátereltem a szót. Kávéházban voltunk. A szomszéd asztalnál egy

*

Eddig szolt a barátom naplója, amely egyenesen megdöbhentett. Erről a nagy csalódásról sosem beszélt nekem. Néha, amikor órákon át szóltamul bámulta a cigaretta füstjét, láttam rajta, hogy valamin töpreng, hogy valami régi bánat rága belülről, de nem tudtam az okát. Hát ez fáj neki!...

Jolánal vajjon mi lett?
Este, nagy kerülővel persze, rátereltem a szót. Kávéházban voltunk. A szomszéd asztalnál egy

*

Eddig szolt a barátom naplója, amely egyenesen megdöbhentett. Erről a nagy csalódásról sosem beszélt nekem. Néha, amikor órákon át szóltamul bámulta a cigaretta füstjét, láttam rajta, hogy valamin töpreng, hogy valami régi bánat rága belülről, de nem tudtam az okát. Hát ez fáj neki!...

Jolánal vajjon mi lett?
Este, nagy kerülővel persze, rátereltem a szót. Kávéházban voltunk. A szomszéd asztalnál egy

*

Eddig szolt a barátom naplója, amely egyenesen megdöbhentett. Erről a nagy csalódásról sosem beszélt nekem. Néha, amikor órákon át szóltamul bámulta a cigaretta füstjét, láttam rajta, hogy valamin töpreng, hogy valami régi bánat rága belülről, de nem tudtam az okát. Hát ez fáj neki!...

Jolánal vajjon mi lett?
Este, nagy kerülővel persze, rátereltem a szót. Kávéházban voltunk. A szomszéd asztalnál egy

Régiségtár

A naiva

— Ugye én most egy bukott nő vagyok — zokogott Molnár Ferenc Doktor Úr című darabjában a naiva, mikor megbukott a vizsgán.

Nem tudta mit jelent az bukott nő. Naiv volt. (A mai lány szintén nem tudja mi az a bukott nő. Éppen úgy nem tudja, ahogy nem tudja mi az a *dilzdsz*, vagy mi az a *plansetta*. Mert a bukott nő is csak a muzeumokban látható már.)

A naiva fő ismertető jele volt, hogy minduntalan elpirult. Ezen a ponton számomra mindig volt egy felderítetlen momentum. A naiva ugyanis olyan naiv volt, hogy kétértelműséget, frivol viccet, stb. nem értett meg. De hát akkor mért pirult el mindig, ha előtte ilyesmi szóba jött?

Azt hiszem azért, mert ezt a felnőttek elvárták tőle. Az emberek még a nem naiv típusu, az egészen intelligens és felnőtt lánytól is elvárták, hogy ne érte meg, ha előtte ugynevezett frivol megjegyzéseket tettek. Frivolba befoglalhatott a biológia minden megnyilvánulása, illetőleg arra való célzás.

A mai lány nem csak nyíltan megért mindent, de maga is nyugodtan kimondja, a két és egy értelműségeket.

Egy harmincéves asszonyismerősöm mesélte, hogy egy huszéves fiú, tehát egy *up to date* fiatalember mesélt neki egy igen obszcur viccet. A harmincéves asszony még abban az időben nevelkedett, amikor a lányok az ilyen viccet nem értették meg. Minthogy azonban közben harmincéves lett és asszony lett és a mesélő nála tízéves fiatalabb volt, nem tudta kiharthat-e továbbra is a nem megértés mellett, vagy érte meg és háborodjék fel.

Dilemmájából a fiú segítette ki, aki a vice elmondása után spontán megnevezte a forrást: két társaságbeli tízennyolcéves lányt.

A harmincéves asszony ez után leghelyesebbnek tartotta, ha ő is nevet a viccen, mely mellesleg mondanivalóval kitűnő volt.

Bizonyos, hogy az ifjúság sokáig szenvedett az előítélet zsarnoksága alatt. De az elnyomás zsarnokságát a szabadság zsarnoksága váltotta fel. Az összeomlás éveiben, a forradalmak alatt ezt a szót szabadság annyiszor és annyi mindenre használták, hogy a végén összekeverték az értelmét és egész más tartalommal töltötték meg.

De azért, ha összehasonlítjuk a naivát a mai *flapperrel*, a lényegben igen kevés különbséget fogunk találni.

A főkülönbség a külső megjelenésben van és a modorban, ami végeredményben szintén külsőség.

A lényeg nem változott. Mindig voltak fiatal lányok, akik voltaképpen fiatal asszonyok voltak. Mert hiszen az érintetlenség mindig csak a társadalom igen szűk rétegében jelentett szentséget. A népnél és a felső tízezerrel soha tekintették problémának.

De még polgári körökben is mindig voltak titkos bűnözők és ha azelőtt nagyobb volt azoknak a száma, akik *nem merték* megtenni, viszont azoké, akik *szerteltek volna*, semmivel se volt kisebb, mint ma.

Ezzel szemben ma is vannak szép, kívánatos, moderngondolkodású lányok, akik mégis, valami titkos belső törvény kényszere alatt megőrzik magukat. Akik minél inkább csábítja őket a körülöttük tobzódó erotikus szabadság annál ösztönösebben védik a lánságukat. Akik a gazdasági harcok és társasélet szinte korlátok nélküli lehetőségei közepette tiszták maradnak.

Hanem a külső, az egészen megváltozott. Nem látjuk sehol a selymes copfokat, sem a hollywoodi fűrtöket, mert valamennyit egyformára szántotta az ondolálóvas ekéje. Elűnt a halvány vagy rózsapiros arc, a finom rajzu sápadt, vagy a duzzadtan piros, érzéki száj, az összenőtt szenvedélyes szemöldök. Egyszóval minden, ami egyéni és természetesen volt.

A mai fiatal lány az asszonyok uniformisát viseli. Valamennyi egyforma! A száj akár keskeny, akár széles egyformára rajzolják, egy képzeletbeli sablonhoz hozzáigazítva, melytől sem színben, sem formában nem szabad eltérnie. A szemöldököt is ilyen sablon szerint kiluzdítják, ha sok, vagy festékkel megtoldják, ha kevés. A haj egyformán ondolót, a köröm egyformán olajzott. Egyformán asszonyosan öltöznek (persze csak estélyre, mert uccára az asszonyok öltöznek lányosan, ami azonban sokkal logikusabb!) és egyforma mozdulatot emelik ajkukhoz a cigarettát.

Ez az uniformizálás, mint minden testi vagy lelki egyenruha kedvez a silányabbaknak, de az igazi egyéniséget tönkre teszi.

Párisban öregező démonok, nagy színésznők és nagy kurtizánok nyultak először ezekhez az eszközökhöz és megtöltötték velük a fiatalágukat tíz évvel. Nagyszerű volt, érdekes volt, izgató volt, hatott.

Erre az egész világ fiatalága leutánozta. Nem akartak ennyi előnyt adni az öregező démonoknak. Ugy gondolták, ha azoknak olyan jót tett, hát még milyen szépek lesznek tőle ők, akik még hozzá fiatalok is. És ekkor a Gretchentípus és a királykisasszony-típus, a lillomos szüztípus és a csibésztípus, a bécsi Süsse Mädl és az American Girl, mind egyformán de-

monná maszkirozta magát.

A színpadon és az életben, a nagyváros romlott levegőjében és a vidék kispolgári köreiben mindenütt őt látjuk: a démont és a démon paródiáját.

Szinte azon sem lehetne csodálkozni, ha a férfiak, akik mindig változatosságot keresnek, a végén visszakívánják — akármilyen buta és unalmas volt is — a naivát!

Ezzel a külső változással jár a modor megváltozása is.

Nem rosszabb a mai lány, mint a naiva és az általa volt. Csak nyíltabb, őszintébb, szabadabb viselkedésű. Ugyanazt teszi főképpen ugyanazt érzi, csak nem csinál belőle titkot. Tulajdonképpen örülnünk kellene neki. Ha az erotikus kilengésekben megszűnt az alamuszóság, a titkolózás, a hazugság, akkor éppen

az szűnt meg, ami csunya volt és az maradt, ami természetesen, tehát szép.

Csak hogy mégis van valami hiba.

A viselkedés szabadsága nem egyeztethető össze a viselkedés finom tartózkodásával. A nyíltsággal megszűnt a diszkreció és az őszinteség a szemérem helyét foglalta el.

A ragyogóra fényesített gyümölcs bizonyára sokkal egészségesebb és éppen olyan íz, mint az, melyet halvány fátvállal von be a hamva. Hanem azért annak a hamvnak megvan a maga, semmi mással nem pótolható, semmivel össze nem hasonlítható szépsége, amely logika, divat higiénie és progresszív gondolkodás ellenére, szép marad, amíg csak hamvas gyümölcs és fiatal lány lesz a világon.

Lucia

TÖRTÉNELEM APRÓ TÖRTÉNETEKBE

János György

(1611—1656)

szász választófejedelem mint korának nem egy uralkodója szerette a bort s a vig poharazást, — néha talán jobban mint a feleségét, akinek férjének ez a kedvtelése éppen nem volt inyére. Abban a reményben, hogy leszoktathatja a mértéktelen ivásról, megkérte az udvari lelkészt, hogy legközelebbi szentbeszédében nyilatkozzon mentül elítélőbb az iszákosságról s annak szomorú következményeiről. A jó ember megfelelt a fejedelemszony óhajításának s már a legközelebbi vasárnapon hatalmas filippikát dörgött a szászokról a »bűnös szenvedély« ellen és eljlesztő módon festette a büntetést, amely a pokol mélységeiben vár azokra, akik kelletnél több poharat ürítenek.

A választófejedelem felesége jóleső érzéssel hallgatta az erkölcsös beszédet s hálás mosollyal tekintett a papra, — a fejedelem ellenben összeráncolta a homlokát s percről-percre szigorubb pillantásokat vetett a prédikátor felé, úgy hogy ez megijedt (talán az állását is féltette) s már is hosszúra nyúlt beszédét röviden így fejezte be:

— Természetes dolog, áhítatos hallgatóm, hogy amit mondtam, az csak ráuk közönséges halandókra vonatkozik, s nem a fejedelmekre is, akik fölénk vannak rendelve s a pokol büntetéseivel szemben immunisak.

Erre aztán János György ur. arca derült ki, s a fejedelemszonyát borult el.

Istentisztelet után ez utóbbi így szól az udvari paterhez:

— No, főtisztelendőségéd engem szépen hagyott cserben! Hogy lehet valaki ilyen gyáva?

— Óh, asszonyom, — felelte a pap. — Kegyelmeséged sokkal szebb, hogyha haragszik mint öfensége, a Fejedelem ur. Beláthatja hát, hogy inkább teszem ki magam a szépséges uralkodónom haragjának, mint a fejedelmémének.

A fejedelemszonyok kénytelen volt mosolyogni a pater védekezésén, — Johannes Georg pedig nyugodtan ivott tovább.

Alexandre Dumas fils

(1824—1895).

Az ifjabb Dumas az életvitelében, az irodalomban (lásd a színműveit irt tartalmas előszókat) és a társalgásban egyaránt sokkal komolyabb ember volt az apjánál. Az öreg kissé »blagueur« is volt, aki szeretett dicselkedni és hencsogni, — a fia ezt sohase tette. Amit elbeszél, annak hitelességére mérget lehetett venni. Maga beszélt el, hogy *Demi-Monde* című nires drámájának a sikere után fölkereste őt a nagy Rachel (1820—1858) a maga korának legünnepeltebb tragikái művésznője, aki akkortájt épp Napoleon Jérôme hercegnek (1822—1891) a szeretője volt, segyenesen fölkinálta magát neki.

— Köszönöm, — felelte a drámaíró. — Az ajánlat igen hízelgő rám nézve, de nem fogadhatom el, mert semmi okom sincs rá, hogy a hercegnek féltékenységre adjak okot.

— Ez ne aggassa! — mondotta Rachel. — A maga kedvéért hajlandó vagyok szakítani vele.

— *C'est la même chose*. Szerezzen magának olyan szeretőt, akit nem ismerek, s azt szívesen fogom megcsalni.

Később egyszer így szólt a nagy művész a drámaíróhoz:

— Mondok valamit. Vegyen feleségül.

Mire Dumas azt felelte:

— Nézze csak, én nem veszem el a magam metresszét se. Hogyan kívánhatja, hogy feleségül vegyem a másét?

Mikor Dumas a barátainak elbeszélte az esetet, hozzátette:

— Érdekes, hogy mindama férfiak közül, akik ellátogattak hozzá, én voltam az egyetlen, aki nem udvarolt neki. És az asszonyok nem szeretik, ha nem futnak utánuk.

Másik érdekessége a dolognak, hogy id. Dumas Sándor (1802—1870), a kitűnő regényíró épp oly hiába üldözte Rachel-t a szerelmével mint ez a regényíró

hasonnevű fiát. Nemesak hogy nem hallgatta meg, de igen szellemes levélben gúnyosan utasította vissza a szerelmes ajánlatát. Az elmes épistolát ellenben valószínűleg egyik meghallgatott udvarlója írta. Mert a művész távolról se volt olyan szellemes mint akár az egyik akár a másik Dumas.

Benjamin Franklin

(1706—1790).

Az 1777-ik év végén, amikor a nagy államférfi Párisban tartózkodott, meglátogatta őt Guillaume-Thomas François Raynal abbé (1713—1796) az ismert bölcsező és történetíró, aki Indiáról és Amerikáról figyelemreméltó nagy műveket irt, s nála találta Silas Deane-t is, mindkettőjük barátját.

— Óh, kedves abbé ur, — kiáltott Deane, amikor Raynal a szobába lépett, — éppen önről beszéltünk és sajnálattal jegyeztük meg, hogy sok adat, amelyeket Amerikáról szóló munkáiban hűzögölő munkájában jóhiszeműen közölt, nem egész autentikus. Ugy látszik, az informátorai meglehetősen lelkiismeretlen emberek voltak.

Raynal védekezni próbált, de Deane konkrét védekezésre hivatkozott, többek között egy Polly Baker-ről szóló anekdotára is, amelyet a szerző a könyvében nagy komolysággal adott elő.

— Óhó! — kiáltott diadalmasan az abbé. — Ebben az esetben bizonyítani tudok. A jegyzeteim között őrzöm egy amerikai újságnak azt a számát, amelyben az eset mint valódi történet szerepel.

Franklin erre mosolyogva jegyezte meg:

— Legyek egészen őszinte, kedves abbém? Egész fiatal koromban újságírókodtam s ezen már akkor se szokatlan uton kerestem meg a kényeremet. Ebben az időben nem igazán történt meg, hogy nem volt elég tárgyam, amit földolgozhattam volna, s mert bizonyos sorszámat okvetlenül kellett szállítanom, néha bizony kénytelen voltam a fantáziámat szárnyra bocsátani s egészen koholt történeteket találni a publikum elé. Ilyen volt a Polly Baker-féle eset is, amely eljöttől végig a fantáziám szülöttje.

Mire Raynal meggyőzve felelte:

— Tudomásul veszem, hogy az eset nem hiteles, de kijelentem, hogy az ön koholmányait külön igazságoknak tartom, mint másoknak a jegyzőkönyvekre és egyéb okmányokra támaszkodó állításait.

Ma is akad olyan mese és olyan regény, amely valószínűleg hangzik mint sok dokumentumokkal igazolt történet, s talán még Franklin idejéből származik a mondas:

— A történet: oly regény, amelyet elhiszünk, s a regény: oly történet, amelyben kételkedünk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D. J. Szrbohnan. Az 1884. évi 17. t. c. 4. §-a tényleg úgy intézkedik, hogy a bejelentő megkezdheti iparának üzését akkor is, ha az iparhatóság három nap alatt nem szolgálja ki az iparigazolványt. Ez az intézkedés az ipar szabadság elvén épült fel, amely szerint az ipari jog gyakorlása nem tagadható meg senkinek, aki a 43. §-ban felsorolva nincs (papok, szerzetesek, katonák, bírák, közhivatalnokok, stb.) Ez az ipar szabadság többrendbeli korlátozást szenvedett és habár az ipartörvény fenthivatkozott szakasza csak új törvénnyel volna megváltoztatható, mégis kifejlesztett olyan gyakorlat, amely a törvény 4. §-át hatályon kívül helyezte és az iparrendély kiadását olyan feltételekhez köti, amelyeknek teljesítése nélkül az ipar gyakorlásának megkezdése tilos.

B. A. kereskedelmi ügynök, Szubotica. Közölje velünk teljes címét, hogy levélben válaszolhassunk.

Hü olvasó, Apatin. Forduljon Bachinger Frigyes vagy Bratya Kunetz céghez Szuboticán.

Beogradi olvasó. Ott Beogradban is kaphat utlevelet.

S. Z. J. A hirdetés szer teljesen megfelelő, forduljon prospektusért a gyárhoz. 2. Ha a lakás nedves, tegyünk minden szobába lehetőleg lapos edényben meglehetősen sok oldatlan meszet s hagyjuk ott. A mesz magába szívja a nedvességet. Azonfelül sokat kell szellőztetni, még pedig úgy, hogy léghuzam legyen. Fontos, hogy az ablak felső táblái nyitva legyenek, mert az elhasznált, felmelegedett levegő fenn gyűlik össze.

LÁTOGASSA MEG
A LEIPZIGI ŐSZI

MINTAVÁSÁRT

a világ legnagyobb vásárát
Mintavásár
Technikai vásár
Építészeti vásár
Tart augusztus 25-31-ig

Mideumtű felvilágosítással szolgálnak: **Kovács Dezső**
a Moser és Wertheim cégnél, Novisza, Miletičeva ul 36. Zvaničai bró
Lajpeiskog Sajna za Balkan, Beograd, Knez Mihajlova
ul. 33. - Leipziger Messaum Leipzig
8212

UTOKURAKA

1 galka masabb a stara-konjizsal
Csodakut-fürdő

mely a város alatt, gyönyörű árnyparkban fekszik nyugodt csendessége biztosítja a pihenést. A víz nagy rádiumtartalmú folytán orvosilag javulva izületi és izomreuma, ismétlés, zsába, idegbántalmak női bajok ellen és emésztési zavaroknál.

Tiszta szép szobák, olcsó ellátás Igen mérsékelt fürdőárak
MENETREND:
Subotica-ról vonat indul reggel 5. d. e. 10 óra 8 per-
kor, délután 2 óra 11 perckor, este 6 óra 55 perckor

STYLBUTOROK

Olcsó, elsőrendű kiv. telű
kivételes árak, fizetési kedvezmények
az 50 éve fennálló

Hoffman Mihály özvegye
lakéshandzsaló vállalatnál Subotica, Ala's'ndrova ul
2 valódi masszív sárgaréz templomi csillár
és 16 falikar alkalmi áron eladó

GYERTYA

An'rosszisták! Kereskedők!

Ha olcsón akarják beszerezni sirra való staniol
méces, templomi és asztali gyertyaszükségletü-
ket, kérjünk gyári ajánlatot

Resch József „**MARIJA**” gyertyagyár
SZOMBOR

Kitűnő minőség! **Olcsó árak!**

GYERMEKKOCSIK

Sátoros 400 dinártól Sport 220 dinártól

Nyugágyak 130 din.

Reformszékek

Gyermekjátékok Disztárgyak

STERN BAZAR-ban
SUBOTICA, GYÜMÖLCSPIAC 6882

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bács megyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat
OSTENDE KÁVÉHAZ

Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

REJTVÉNYEK

I.
M völegény hullensége

II.
DEL DEL

III.
300 □ 61 túlliszegélyes ruha
2 — 1

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros
rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1. Üdv. 4. Papst. 9. Pud. 11. A
has. 13. Lau. 14. Loti. 16. Ezred. 18. Tarpa. 19. Göreb.
21. Agrem. 23. Kap. 24. Virég. 25. Szatmári békekötés.
27. Zero. 28. ...nak. 31. Lundi. 34. Emile. 37. Epkö.
40. Miramare. 41. Pangelos. 43. Ágota. 45. Ypern. 46
Inén. 49. Una. 50. Irás. 54. Pusztulunk veszünk. 59.
Basel. 60. Ada. 61. Autre. 62. Savon. Gramm. 64
Tálka. 66. Okos. 67. DRP. 68. Sára. 69. Ugy. 70. Va-
dóc. 71. Pud.

Függőleges sorok: 1. Üde. 2. Varga. 3. Madame
Maintenon. 5. Alaki. 6. Parabola. 7. Suppé. 8. Logikai
szymásután. 9. Pirát. 10. Dob. 12. Hertiz. 15. Török. 17.
Zaza. 20. Egér. 22. Már. 24. Vend. 26. Robur. 29. Ke-
rtái. 30. Páros. 32. Kelet. 33. Hősnő. 35. Mig. 36. Lar.
38. Pap. 39. Kor. 42. A szív. 44. Standard. 47. Maul.
49. Uzsok. 51. Rea. 52. Sztár. 53. Ének. 55. Savoy. 56
Larda. 57. Kampó. 58. Úrtap. 62. Sou. 65. And.

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros
rejtvényt helyesen megfejtették (9-en. A kézfestésű
hírlaptartót sorsolás útján **Szabó Ilonka, Subotica**
(Bajski put 139) nyerte meg. kít arra kérünk, hogy 5
dinárt küldjön be bélyegben portóra.

BUZIÁS gyógyfürdő

(Román Nauheim)
páratlan szénsavas, radioaktív sós-vasas
forrásokkal.

Biztos gyógyhatás szív-, elhízás, érelmeszesedés SZIV. és
VÉRKERINGÉSI ZAVAROKNÁL. Veschej, vérsejesség, izomoz.
hólyaghurut és kimerültség idegesség esetiben.
NŐI BETEGSÉGEK, változásos zavarok, fertőző betegségek, mér-
gezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetiben a legjobb
eredményel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakaszerű orvosi
kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt
árakkal.

UJ MODERN USZODA NAPFÉNYES STRANDDAL.
Fürdőidény május 15-től október 1-ig.
Prospektus-t, felvilágosítást szívesen küld

Mu: hong Buziási Gyógyfürdő R. T.
Fürdőszolgátság Buziás (Bánát)

Bressburger
DIVATCIPO KÜLÖNLEGESSÉGEI

Olcsó árak Olcsó árak
Divatos Izlások
Tartós Elegáns

Allandó nagy raktár a
legmodernebb saját ké-
szítésű cipőkből
Külön mértékosztály

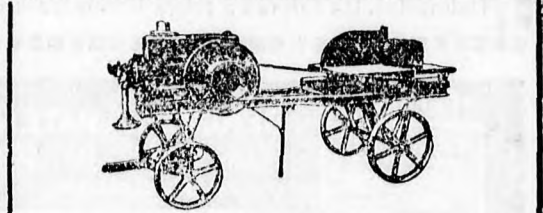
Subotica,
Aleksandrova ulca 5. - Bárány-szálló mellett

KOMLÓZSÁKOK

prima cseh anyagból
Iiszt-gabona-zsákok
ugy uj mint használt
vizmentes ponyvák
olesón kaphatók
SCHOTTEN I DRUG ZAGREB
NOVISZÁDI FŐKÉPVISELETNÉL ÉS LERAKATNÁL
MILAN BERL, NOVISZAD
Jovana Subotića br. 9.
PONYVA- és ZSÁKKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT
Telefon 23-30. Távirati cím: „JUTE“

„**JUGOTRANZIT**“
Nemzetközi szállítványozási és elvámolási iroda
Gyűjtőforgalom Európa összes államaiból.
Olcsó vámkezelés. Tarifiroda.

„**POVRACAJ**“
Első júroszláv fuva levél feű vizsgáló iroda
Saját érd kében küldje be fuva leveleit.
Talált többletet azonnal kifizetjük
Subotica, Manojovičeva ul. 3. Telefon 801

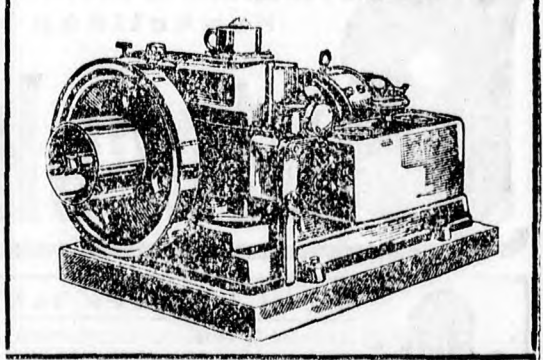

DEUTZ
PETROLEUMMOTOROK
PARI ÉS MEZŐGAZDASÁGI CÉLOKRA

RECORD-ERDŐS
R. T.
NOVISAD

A SZOMBOR KIÁLLÍTÁSON
ÜZEMBEN

DEUTZ szivattyuaggregátok
DEUTZ világituaggregátok

Olcsó árusítás!

Az őszi idényre
rendkívül nagy választék
url-, ill- és gyermeköltönyökben.
Raglások, mikádók, bőrkabátok és
esőköpenyek
NŐI- és LEÁNYKAKABÁTOK
KALAPOK és SAPKÁK
OLCSÓ ÁRAK! NAGY VÁLASZTÉK!
Eisler Izsó ruhaáruház
Subotica, Barátok temploma során

A nagy szenzáció még mindig tart!

A hatóságilag engedélyezett

végeladáson

mélyen leszállított áron kiárusítom óriási választékban összes cikkeimet, ugymint:

férfi fehérnemű, kalapok, nyakkendők, sétabotok, férfi és női selyem- és flórharisnyák, nyári és kötött és szövött Jäger-áruk, keztük

Azonkívül az őszi időnyre rendelt új árukat is, melyek a gyárakból most érkeznek és amelyeket még át kell vennem.

Az újonnan érkező cikkeket is gyári áron alul árusítom

Vuković Gerő, Szubotica, Főtér

Üzletfelosztás folytán a teljes berendezés portállal együtt eladó

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöli minden kórokozót, lehámlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő élősköztől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép féhérségét

Kitűnő védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

elülnek a szájüreibe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedéseknél kitűnő hatáson öblösz.

Künnösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelveknél a beteg bizsmutos gyógyszert használn.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Ara üvegenként 24 dinár.

5752

Figyelem!

Uj

Figyelem!

könyv- és papíruzet-megnyitás!

Értesitem a n. é. községet, hogy f. évi augusztus 31.-én, Szubotcán, Strossmayorova u. 6. szám alatt (volt Wilhelm file könyv-ereklés)

könyv-, papir- és írószer-kereskedést nyitok,

ahol nagy választékban kaphatók az összes

iskolai és irodai felszerelések,

valamint a szakmába tartozó összes cikkek.

Alapító nagy raktárt tartó: szerb, horvát és magyar székelyországi, tudományos, szak- és ifjúsági könyvekből, író- és rajzszerekből, továbbá irodai felszerelésekből.

Kiadói és gyári árai!

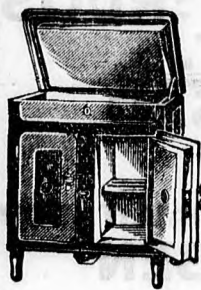
Berleković V. könyv-, papir- és írószerkereskedés

RÉGISZTER

BENCZE-féle PATENT
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDŐNYÖK
a legjobbak

Mintái és árajánlatot díjtalanul küldünk
BENCZE ANTAL és FIA
ESSLINGENI GÖRDÜLŐNY, ZSALU, ÉS
SZÖVÖTT FAREDŐNYGYÁR
VEL. BECKEREK

Szabadalmazott

Jégszekrényeink árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol,
kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
tor- és rézárnyártól
SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1-34

Butorok

Szubotcán

a legnagyobb választékban és legolcsóbban

ERDÉLYI A.

lakásberendezési vállalatnál szerethető be.
Beno Sudarevićeva ul. 4.

»FLY-TOX«

(„Fláj-toksz“)

kiirtja

a molyokat, poloskákat,
legyeket, szúnyogokat,
valamint az összes rovarokat
és azok petéit.

Hatása gyors, biztos. Szaga kellemes és nem hagy a ruhán és fehérneműn foltot.

MINDENÜTT KAPHATÓ!!

Eredeti kék csomagolásban, francia felirással.

Óva! Odjunk utánzatoktól!

Gyári lerakat a Vajdaság és Szerémség részére

KEMIKALIJA

vegyszerek nagy-
bani raktára

NOVISAD

Arse Teodorovića
(Sljukina) ulica 7

6501

WEITZENFELD
iDRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

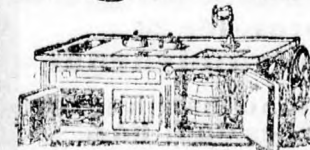
Komló-, gabonás-, liszt-
zsákok

vízmentes ponyvák

Kerti és tüztöltő tömlők,
mindennemű zsinagárak
olcsó beszerzési forrása.

Kérjen árajánlatot!

Jégszekrények

Mészárosok, hentesek, vendéglősök, magánháztartások legolcsóbb beszerzési forrása.

Minden nagyságban kapható!

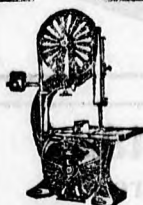
Kérjen árjegyzéket!

MILOŠEVIĆ, SOMBOR, Zlatna Greda 2.

Rádióaktív termálfürdő
RIMSKE TOPLICE

(Römerbad)

Kitűnő hatáson reuma, csusz, köszvény, isiás, idegesség és női bajok ellen. — Szezon májustól októberig. Pánzió az előszezonban 60 dinár, a főszezonban 80 dinár személyenként
Prospektus ingyen Fürdőigazgatóság

2 évi hitelre is!

Asztalosok, bútorgyárak, fűrészte-
tepek és fűrészgyárakok figyelmébe!
A ÜTTERLING leipszigi fűrészmunkálgépgyár,
Európa egyik legnagyobb cégének vezérképviseletét
Jugoszlávia területére átvettém. Raktáramból azonnal
szállíthatok olcsó gyári áron legmodernebb,
legújabb kivitelű, legököltebb golyóscsapágy,
vasú gépeket és szerelmeket. — Minden gép
szajnádkü maghajtásra, beépített villanymotorral
szállítható

JELLINEK JOZSEF
SUBOTICA, VILSONOVA ULICA 51.

Ujonnan épült modern

kereskedő ház

leltárral Bácsban, főtéren

szabadkézből eladó

Bővebbet: Bácsi Takarékpénztárnál, Bács

BETEG IDEGEK

Ahány napból az év áll, annyi újabb szenvedésen megy át az ideges ember, mert a rossz, kimerült idegek elkeserítik az életet és sok-sok szenvedést okoznak. Szurások és huzódó fájdalmak, szédülés, félelemérzet, féltudali vagy egész főfájás, fülzúgás, szembántalmak, emésztési zavarok, álmatlanság, izzadás, nyillalások, munkaképtelenség és sok más egyéb jelenség mind a gyenge, kimerült és beteg idegek következménye.

Hogyan szabadul meg ettől a bajtól?

A valódi Kola-Lecithin által, mely az emberiségnek a jótétemények forrása. Csodálatos módon előmozdítja a test működését, erősíti a gerincvelőt és az agyat, edzi az izmokat és a végtagokat, erőt és életörömet nyújt.

Az egészséges Idegekért való harcban

a Kola-Lecithin gyakran valóságos csodákat művel, a tulajdonképeni tápanyagokat a vérképződés legvégső helyéig elviszi, megeleveníti, felvidíti, fiatalítja és erőssé tesz. Önnek is meg kell győződnie, hogy az igazat ígérem Önnek, mert a legközelebbi két hét alatt mindenkinek, aki levélben hozzám fordul, teljesen **ingyen és bérmentve** küldök egy kis doboz Kola-Lecithint és orvos könyvét hosszú és sokoldalú tapasztalatokkal. Írja meg világosan az Ön címét, azonnal elküldöm Önnek az ígért dobozt és könyvet teljesen ingyen.

VERLAG:

E. Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13. — Abt. 23

Egy gyakorlati bizonyíték.

Naponta kapunk elismerő sorokat a Gargyle Mobiloil minőségéről. Nemrégiben ezt írta egy vevőnk: »Traktorommal állandóan bajok voltak. Hőnfutások, a dugattyugyűrűk besültek, stb. Egyik barátom tanácsára kipróbáltam az Ajánlási Táblán traktorom részére előírt Gargyle Mobiloil fajtát és az eredmény meglepő volt. Azóta tudom, hogy a traktor teljesítő-képességénél és üzembiztonságánál mekkora jelentősége van a kenésnek.«

Ezen elismerés ismét egyik gyakorlati bizonyítéka annak, hogy a Gargyle Mobiloil, melyet több mint 60 éves tapasztalatok alapján gyártanak, valóban a helyes kenést eredményező olaj.

Próbálja ki egyszerre a Gargyle Mobiloil-t és...
On is fog egy elismerőlevelet küldeni.

VACUUM OIL COMPANY D.D.

STEFANEUM FIUINTERNÁTUS SOMBOR

Legmodernebbül be-endezett in-ézet elemi, polgári, gimnázium, tanítóképző és kereskedelmi akadémiát a fogadó növendékek részére nemzetiség és vallás-külömbőség nélkül. Birtokos és felvétel az egész iskolai tartalom a tit.
Képes prospektust kívánatra küld az
IGAZGATÓSÁG

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZALITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzwil« svájci gyártmányu minden modern malom-gépet.

VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gépek átszerelését.

KÉSZITUNK saját műhelyünkben minden mintájú elevátort, csigákat, exhausztorokat, köburkolatokat, filtereket, stb.

Eppler és Mihók malomszerelők

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22

8-17

Használja
ki ezt az
alkalmat

INGYEN

kap művésziesen kidolgozott képet, ha beküldi nekünk az Ön, gyermeke vagy akármilyen csoportfényképet, az eredetinek teljesen hű nagyítását, 30x40 cm. méretben. Pontos címét tüntesse fel, hogy a reklamációk elkerülhetők legyenek. Ajánlatos, hogy minél jobb képet küldjön nagyítás céljaira. A művészi kidolgozást világhírű intézet végzi, amely Németországban, Ausztriában, Franciaországban, Angliában is működik, ami a művészi elkészítésre a legjobb garancia. Ez az intézet nálunk is akar fiókot létesíteni és a szervezési munkákkal bennünket bizott meg. Erre való tekintettel minden olyan képet, amelyet hozzánk 1929 július 12-től 1930 július 31-ig hozzánk beküldenek, ingyen nagyítunk. A fényképeket a nagyított képpel együtt vissza-küldjük. Vám, posta és kezelési költség címén összesen 36 dint számítunk fel és ezt az összeget utánvételezzük, vagyis a nagyított kép átvétele alkalmával kell fizetni.

Teljes bizalommal forduljon hozzánk

„INTERNATIONAL“
legnagyobb fényképnagyító-intézet, ZAGREB, Prilaz 13

7687

BUTOROK, háló, ebédlők, uri szobák, szalón- és angol garnitúrák, teljes lakásberendezések, dús választékban raktáron. Irodaberendezések és hajlított székek. Vas- és rézbutorok legújabb különleges-ségei gyári árban.
Éder Kálmán
butoráruhá a
Subotica, Visonova ul. 40

SANATORIUM TERAPIA

VRNJAČKA BANJA

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUJAR-DURLÉN AGOST

Kés magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

A szanatórium gyönyörű szép, kites erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tudományos alagra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye-
let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.

Minden frázisnál többet beszélnek a következő tények:

Kivonat az *Oszijeki Oblast* által 1929 jun. 23-án Oszijeken rendezett nyilvános próbaszántás eredményéről felvett hivatalos jegyzőkönyvből:

Traktorok	Kat. holdankint elhasznált üzemanyag			Mibe került 1 kat. hold felszántása?		Mibe került 1000 m ³ föld kiszántása?		Szántás mélysége
	Benzin és petroleum kg	Benzin és fi-nomított nyersolaj kg	Közönséges nyersolaj kg	Din.	p	Din.	p	coll
Lanz-Bulldog	—	—	14·5	42	05	27	57	10·1
Hofherr-Schranz	—	—	16·7	48	43	37	75	8·6
Cormick	14·—	—	—	51	92	46	74	7·4
Komnik	—	19·1	—	60	97	40	28	10·—
Wallis	20·6	—	—	77	50	61	77	8·3
Hart Parr	23·7	—	—	89	58	59	18	10·—
Case	22·8	—	—	89	77	59	77	9·9

Aki még nem tudta, most láthatja, hogy az **üzem-költségek** magasságában valóban az összes traktorok **feletteállnak** a **Lanz-Bulldog** traktornak.

Minden másban: egyszerű szerkezet és áttekinthetőségben; zavartalan, biztos üzemben; az anyag kiválóságában és tartósságában; teljesítményben, alacsony üzemköltségekben a **Lanz-Bulldog** traktor messze kimagaslik és vezet minden más traktor előtt.

Heinrich LANZ Mannheim

Európa **legrégebb** és **legnagyobb** mezőgazdasági gépgyára. Nem néhány éves, hanem **évtizedes tapasztalatok** a nyersolajtraktorok gyártása terén.

Gyár területe 500.000 m²; 3000 drb szerszámgép; Fliessarbeit-rendszer; az egész gyártelepet **7500 lóerő** tartja üzemben. Eddig előállított összes gépek száma több mint egymillió darab.

Kérjen prospektust

Kérjen árajánlatot

Jugoszláviai vezérképviselőt

„AGRIKULTURA“ — SOMBOR

Főképviselőtek:

Oszijek, Noviszad, Vel. Bečkerek, Ljubljana, Szubotica, Novi-Vrbasz, Ruma, Bačka-Palanka

RENAULT

Jugoszláv vezérképviselő

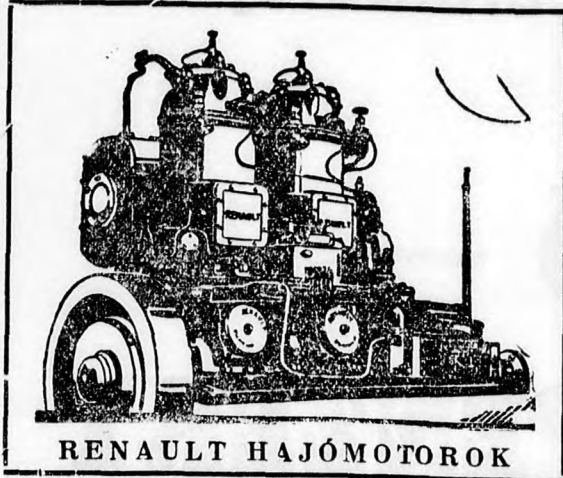
EDUARD KRAUS NOVISAD

Jugoszlávia legnagyobb
autóraktára

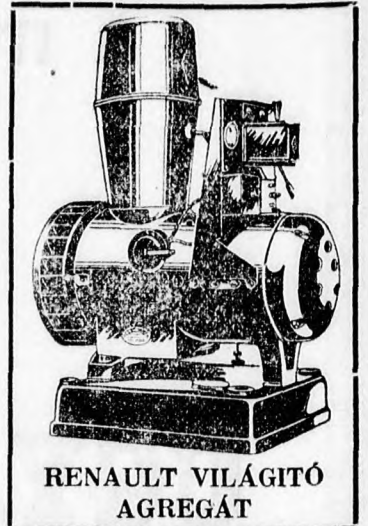
Állandóan raktáron:

Luxusautók, autóbuszok,
teherautók, alkatrészek stb.

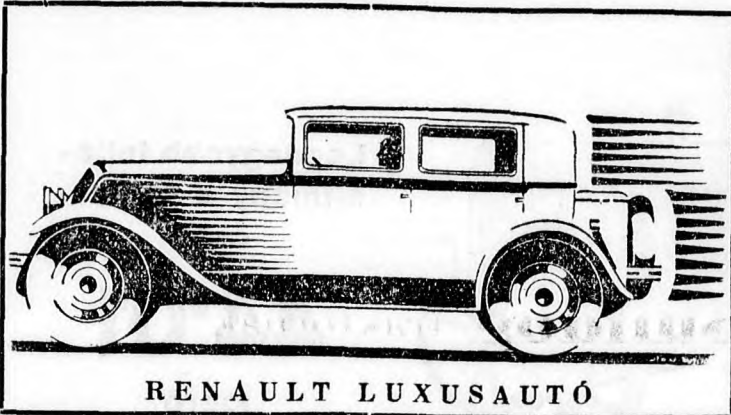
Motorok, tüzoltókocsik,
traktorok, autógumik stb.

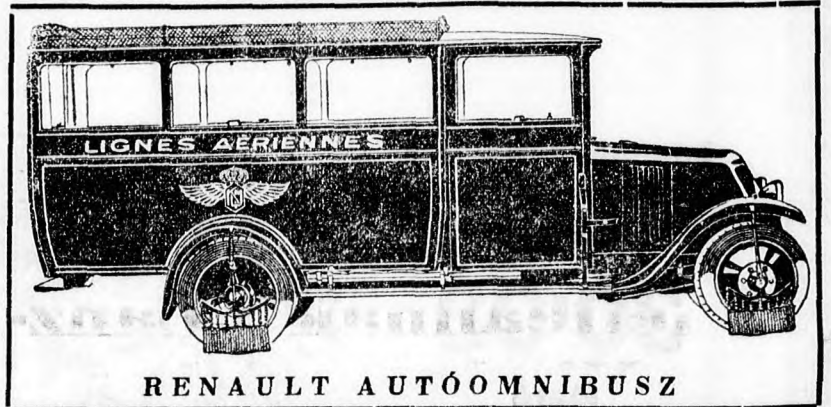
RENAULT HAJÓMOTOROK

RENAULT VILÁGÍTÓ
AGREGÁT

RENAULT LUXUSAUTÓ

RENAULT AUTÓOMNIBUSZ

Fiatalság,
üdeség,
szépség

Crème-Daruváru

Vegyes és tisztító krém, amely a modern és tudományos kozmetikának. Már az első használatnál a bőr finom, puha és üde lesz, eltávolítja az összes pórszemek, pattanások, szepiőket és foltokat, valamint az orr vörösséget is stb. Kivántra már szétküldtünk kb. 30.000 próbadozót, amire számtalan köszönő levél és ugyanannyi megköszönést is kaptunk (kb. 2.000 db-ot). Ők azonban nem nyeltek senkinek, hanem kérjék tőlünk ingyenes próbadozót, hogy meggyőződhesse nekik. Ezeket ingyen küldjük, ha nekünk beküldenek 2 dinárt bélyegben. Valódi háromszögű dobozokban kapható minden jobb szakszüzletben. — Postán küldi:

BLUM győztesyertár, Subotica 11

Ügyes, szérióz urak

akik jelenlegi jövedelmükkel nincsenek megelégedve és

nagyobb keresetre

óhajtának szert tenni, küldjék ajánlataikat „Hohe Provision 484-1” jellegre az Interreklam d. d. Zagreb, Marovska 28 címre.

9227

Fayence- és majolika falburkolólapok padlózati keramitlapok és samottanyag nagy választékban jutányos árban állandóan kapható:

Schomann és Bauer cégnél, Novisad

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENONÉ

Különleges arc- és bőrpótlás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffintherápia

Szeplők legújabb módszer szerint teljesen fájdalommentesen eltüntetése villannyal, hámlesztás, kenőcsök alkalmazása nélkül.

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Garantirano čist
Schweinfurter Zeleni
N° 1922 1/2 Kg.

Óvás!

Növényi kártevők elleni permetezésnél a biztos hatás titka, oly Schweinfurter-zöldi por használata, mely eredeti 1/2 kg. csomagokban „Acroplán” védjeggyel (ábra mint itt látható) van ellátva

Vigyázzunk a védjegyre!

Kapható mindenütt. Ismertetőt díjtalanul küld:

KEMIKALIJA, NOVISAD
ARSE TEODOROVIĆA (SLJUKINA) UL'CA 7.

A legdivatosabb

ridikülök

valamint jöminőségű bőröndökölcsön

Schlagernél, Subotica, Aleksandrova ul. 1

Čantavir közelében, a szentai határban
13 láncc jöminőségű föld
eladó

Ertekezés Dr. Peczarszky Milutinál Čantavirén vagy szállásán

9203

Spitzer Zoltán
uj speciális szücs- és szörmeáruháza

Veliki Becskerec

Vojvoda Mišića ulica — a Nagyhid mellett

Állandóan nagy választék az összes szörmeáruhákban Szörmekabátok, gallérok, bélések a legújabb párisi divat szerint

Speciális szücsműhelye átalakító és javítási munkákat pontosan végez

9483

A sztrana-anizsai határban, bogarasi állomás közelében

22 és fel láncc jöminőségű föld
eladó

Felvilágosítást nyújt Dr. Peczarszky ügyvéd, Senta

9202

Ne sajnálja a fáradságot és győződjék meg személyesen, hogy

2 dinár a sütemény

és 40 dinár a torta a

Steiner cukrászdában

9805

Az új 26/40 lóerős CASE-traktor

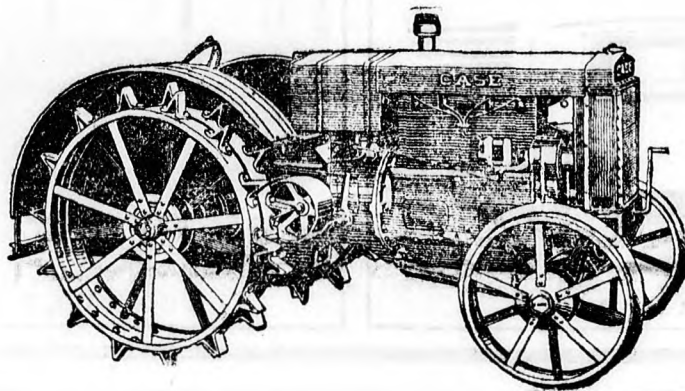
a mezőgazdaság szenzációja

TÖBB ERŐ — UGYANANNYI PÉNZÉRT

Legnagyobb teljesítmény a vonóhorgon

30·08

lóerő

Legnagyobb teljesítmény a szíjtárcsán

44·01

lóerő

Kérje a legújabb kísérletek eredményét

CASE-traktor EBERHARDT-ekével
minden talajon ideálisan szánt

600 Jugoszláviában üzemben levő CASE-traktor a legfényesebb bizonyítéka a kivételes minőségnek

RECORD-ERDŐS IPARI ÉS KERESKEDELMI RT.

OSIJEK

NOVISAD

VEL. BEČKEREK

csak akkor vesz észre a járókelő, ha már befejezte boltozt... az
 Házaidi sikos vendégmarasztaló akadály volt ez, amely
 egy meredek, hepehupás lejtőn fatörzszel változott. Olyan
 Hamar ott termett egy darabon a vándor üveges elött és
 a kapszi atyáit.
 vesz meg a végőm s ezért föltette magában, hogy megtréfálja
 ges ember ilyen nyereszkedő természetű s hogy kettős árat
 Az igazságos szellemnek sehogyse tetszett, hogy az üve-
 te az üveges embert és kiolvastá a gondolatait.
 Az erdő szellemen láthatatlan köntöskébe burkolozva követ-
 a hepehupás talajon.
 gában a szegény ember és óvatosan lépkedett kényes terhével
 ingyen a borspálackokot. Jut is, marad is, — gondolta ma-
 dia is jól megadja a lámpagolyó árat, a korcsmáros se kapsza
 gőreket, amelyekben az orvosságot kótyvasztja, a csizma-
 A gyógyszerész majd kettős árat fizet az üvegeskért és
 előre kiszámította a nyereséget.
 A szegény kereskedő már előre látta a medve bőrére és
 segíten levő üvegyárban vásárolt.
 az erdőn. A pütonya teltsteli volt üvegholmival, a mit a hegy-
 Történt egy napon, hogy egy szegény kalimár haladt át
 segítte őket, egy picit megadták az árat a jónak.
 voltak, huncutságokat követelt el velük szemben és ha meg is
 rette a jó embereket, igaz ugyan, hogy szívesen el-eltréfált
 zott az erdő szellemen. Hatalmas, jószágos szellem volt, sze-
 Egy sűrű sötét erdőben, egy hatalmas hegy lábánál lako-

A beszélő csacsi

~~~~~  
 relni s aztán fölöttük diadalmaszkodni: a legbölcsebb haditer-  
 bölc szavát idézem én is: »Ellenfelelmet egymás ellen inge-  
 ként elárulja nekünk honfitársai, (elhenségeink) titkait. A hét  
 jól bánunk vele, kedves otthon nyugtunk neki, akkor aptan-  
 adtának egy jóbarátja sem. Egyedül áll a nagyvilágban. Ha  
 tak vele, baiba döntötték, hitlenül elhagyják. Nincs az isten-  
 hasznunkra fordítani. Lásd, a barátai, rokoni gonoszul bán-  
 életben a hollót, ám így kezezzük az okos fejet fölünk feltehetőleg  
 dik tanácsosod nézetéhez. En is azt mondom, hogy hagyjuk  
 —Kegyelmes uram, királyom! En is csatlakozom máso-  
 gati harmadik tanácsost is, aki imig beszél:  
 A saskirály igazságos fejedelm létere meg akarta hall-

De uram, csak nem gondolod, hogy elfogadom nagyjel-  
 kliencéit és rádásul jó ebédet kérünk.  
 neki a szamarat. Megért tizenkét tallért is, hát odaadjuk neki  
 tenne az istenadának, akár akarja, akár nem. Majd eladjuk  
 tam én, hogy jószántából teszi meg a molnár a jót? Meg kell  
 — Jószántából? — hangozott a gumyos felelet. Hát mond-  
 romat.  
 hogy az ilyen kapszi, trigy fickó jószántából megtértise a ka-  
 uton levezette az állatot, lovásával együtt. Nem hiszem én,  
 mint szép csendesen a szamarat mellett haladt s a meredek  
 — Jaj, nem hiszem én azt, — soppánkodott az üveges, a  
 meg az árat törött holmিদnak, az lesz a büntetése.  
 nyat s a korcsmárjában lenyuzza a vendéget böföt. O adja  
 hanem még korcsmár is tart. Ugy mért a lisztet, mint az ara-  
 kapszi fickó ökeime, hogy nem elégzik meg a mesterséggel,  
 nem tudod mit, odalém a völgyben lakik egy molnár. Oly  
 mondta a szamarat gazdája, de magamnak sincs pénzem. Ha-  
 — Hét, szívesen megsegítenék szegény barátom, —  
 tudta felfogni, hogy mit járjat úgy, miért tépi úgy a hátát a  
 dudokigartott magában, szóval pompás kedve volt. Sehogyse  
 Eppen arra járt szamarán egy ifjú legény. Fittyüreszett,  
 az üvegholmiba s most úgy áll itt, mint az újjam.  
 a világ. A megvakartott pénzececskéjét mind-mind befektette  
 szerencsésen és olyan patáhat csapat, mintha a világ össze-  
 — O jaj, ó jaj, végem van! — ordította magán kívül a  
 ségbeesett panasz.  
 man bántult maga elé, hanem aztán megereedt szájából a két-  
 darabára zúzódott az üvegholm s a szegény ember eleinte né-  
 nem a drága holmija menthetetlenül odaveszett. Milliő dirib-  
 A szegény fióás meg csak valahogy feltápázkodott, ha-  
 törzs s a szegény üveges kosarával együtt a földre zuhant.  
 Ebben a pillanában eltűnt alóla az erdei szellem, illetve a fa-  
 kosarával együtt, mert ugyancsak ráfert szegényre a pihenés.  
 fatörzset jökor észreverte s ahelyett hogy beleboltozott volna, ráll  
 összeszedte magát, hogy el ne csusszék. A vendégmarasztó  
 üveges nagy kindán vánszorogott lefelé a lejtőn és ugyancsak



Sz. Sz. Sz. R e e e  
 Sz. Sz. R e e e  
 Sz. R e e e

Kende Ferikétől

Sárga —

Kende Ferikétől

kiesi kiesi R a a a d  
 kiesi kiesi  
 kiesi kiesi  
 kiesi kiesi  
 kiesi kiesi

Kende Ferikétől

1/2 X.

Zsuffa Rózsika

~~~~~  
 A mai számunkban közölt rejtvények meg-
 fejtői között egy szép könyvet sorsolunk ki
 ~~~~~


A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyen melléklete
 Subot. ca, 1929. augusztus 25. 8

Kis ibolya

Kis ibolya Ott az erdőszélen. Mondd meg nékem: Hol vagytok ti télen?	Alsunk mélyen, Várjuk a virradást, Az ébresztő Tavaszi sóhajtást...
Nem fáztok-e Ott a bokor alatt, A hulló hó Hogyha rátok szakadt?	S ha az eljött, A langyos napsugár, És énekel Erdőn, mezőn madár!
Nem vágytok-e Napsugarat, szellőt, Kis pillangót Harmatozó felhőt?	Égbe törünk Felszálló illattal, Fohászkodni, Dicsérő ajakkal...
...Te kis bohó, Álom van mirajtunk, S napsugárra, Harmatra nem hajtunk!	S hála imánk Neked szól Istenünk: Feltámadást, Te adtál minékünk.

talak rá! Aztán körülfigyelték a királyt a „littén, rosszakaratú tanácsosok és minden áron ráakarták birtni, hogy harcoljon tovább, körömszakadtság, ellenetek.
 Hiába beszéltem, hogy az jár a legjobban, aki aláértos lélekkel meghajlik a hatalmasabb előtt, hogy a győztes fűszál is térdet hajt a szél ereje előtt. Felhoztam példa gyanánt a büszke fatörzset is, melynek koronáját pozdorjává tőrt a szél-vihar, ugyanaz a szélvihar, amely szelíden elsuhan a hajladozó nádsszal feje fölött. Mondom, hiába beszéltem, faltrahányt borsóként pattant vissza bölcs szavam a gonosz tanácsosok tüle melől.
 Amint jávában beszéltek, védem az igazamat, egyszerűen csak összeszűgnék a gonoszok. Összeszűgnék s egy óvatlan pillanában rámondtamnak. Hej! meg is adtam az árát szökimon-dásomnak. Dühös társaim nagy meglepetést, hogy még a lé-lekzetem is előállt. Kugrák, kapartak ütötték-verték s a mikor már belelátartak a munkába, a földhöz csaptak. Most itt fek-szem lehetetlenül s csak azon csudálkozom, hogy még van benne egy csepp lélek e kegyetlen bánásmód után.
 A saskirály figyelmesen meghallgatta a holló beszédét s aztán e szavakkal fordult társához:
 — Mit tevők legyütk? Mit csinálnak e beteg hollóval?
 A saskirály tanácsosa imig választott:
 — Uram, királyom, nekem csak annyi a mondani vádom, hogy folytunk a holló torkába a szót. Tüntessük el az élők so-rából, mert sokkal több az esze, mint mindnyájunknak együtt-veve. Az ilyen okos és ravasz fickó csak ártalmunkra lehet. Ha megöljük, akkor önmagunknak ugyancsak hasznunk vele zony mondóm, ez a holló képviseli a hollókirály udvarában, a hollókirálynak meg óriási vesztességet idéznék elő. Mert, bi-
 A saskirály erre második tanácsosához fordult és megker-
 dezte tőle, hogy mi az ő véleménye ebben az ügyben? A ma-sodik tanácsos nem volt oly vérszomjas, mint a társa és a kö-
 vetkező tanácsot szolgáltatta:
 — Uram, királyom, ne ölel meg a hollót. A könyörüle-sszánalmat érdemel azonban beteg és tehetetlen ellenségünk. Hiszen a véletlen szolgáltatta őt kezünkbe, nem pedig tisztel-
 vitéz, páros viadal

szamaram a maga jószántából fordult el a táplálékától és per-
 szót a molnárt. Az imént azt akartam mondani, hogy az én
 — No, hisz nálam se lesz hiánya a jobban. — tödította a
 — Az én fülszem szeret ám jól enni.
 — No, hát biz ez nem jó lesz, — felelte a szamarat gazdája
 kezölét állíthattam.
 — Az ám, — hanzzolt a gunyos válasz. Inkább az ellen-
 — Bizonyára agyonverted.
 — El be kar, a mult heten adta ki a párját az egyik sza-
 marom.
 — Semennyit.
 — Menyit adod?
 — Négy esztendő.
 — Menyi idős — kutatja tovább a kapzsi molnárt.
 — Meghízom azt, — feleli a vidám legény.
 — El, de jól táplált szamarad van, — szót a molnárt.
 szamarát s nem nyugodott addig, amig rá nem vitte a szót.
 Ebben a pillanatban felhangozott az udvaron az újonnan
 jött szamarat izása. I-á, i-á! A molnárt megrögyelete a vendég
 tette s a szegény ember kenyérfelén-kelletlen hallgató.
 szóli a gonosz fickóra, ám a társa a szemével hallgatóra in-
 cakra a kártevőre, gunyos kacagással. Az üveges rákarkat
 megpukkadott nevetésben a más baján s csak nagy renygett a po-
 járt a szegény üveges az erdőben. A gonosz molnárt majd
 ben elmeséltek a kártevőndő molnárt, hogy mily rosszul
 A vendégek nekiltatták a szalomázásnak és falatozás köz-
 ilyen szamara volna, másképp haladna az örös a malomban.
 tes szamaron mindjárt megakadt a tekintete. Hej! ha nekí-
 séget juttat neki az új vendégek számlája. A jöltáplált erőtel-
 dan és már számitgatta magában, hogy vajjon mennyi nyere-
 aki mint mondtam, korcsmáros is volt, kiinn állott az ajtá-
 Nem sok időbe telt és elérkezett a malom alá. A molnárt,
 most így akartja kiközösíteni a csorbát.
 szellem, aki előbb megkáróstitotta, összezsuzta az üvegeit és
 hogy a vidám legény nem más, mint a huncut kopó, hegyi
 az ő kedvéért a szamarát. Persze, nem sejtette a jámbor,
 xény, (akinek, mint maga mondta, egy filléris síncs.) eladja
 Az üveges nem is akart a fillérek himni, hogy a jölképt le-
 dam legény. Van még elég szamar, széles e világom!
 — Már hogyne adnám, — ingerkedett a jámborral a vi-
 én kedvemért a szamaradát?
 kü ajánlatodat, rémülődött az üveges. Csak nem adod el az

**Morgó Mackó
 újabb
 kalandjai**

A nemzeti urnak a Habostorta olvasóihoz sajátmanesulag irt levelei

Műsolta
K O R O P A L

Három nap mulva aztán fűzfából font kalitkában megjött a városból a két fajgalamb. Háromszáz dinárt kellett előbb ér-fűk leszurkolni és csak azután vihetttem haza a csomagot a postáról.

Bizony a galambpár gyönyörű volt. A szívem repesett örömben, amikor rájuk néztem. Megsimogattam őket, aztán beletettem mindkettőt a csinos galambducha és közben így beszéltem hozzájuk:

— Jól viselkedjete, galambocskáim, fejlődjete szépen, hogy díjat nyerhessek veletek. Jutalmul majd mindig tiszta buzát kaptok tőlem.

— Kukru-u, kukru-u, — válaszoltak a galambok turbé-kolva, mintha megértették volna a szavaimat.

Ettől fogva minden időmet a galambok körül töltöttem. Azok gyönyörűen fejlődtek és fiókáik is lettek. Az egész erdő csudájára járt a galambjaimnak és minden medve mondta:

— Biztos, hogy a galambkiállítás a Morgó Mackó nem-zetes ur nyeri majd el az első díjat.

Nagyon büszke voltam ezekre a kijelentésekre és alig vártam, hogy már egyszer galambkiállítás legyen valahol.

Ebben az időben a Muncurkó bocsnak is jó dolga volt. Nem értem rá a csaláfitásáigaival foglalkozni és azért a pipa-szárnak is hosszú pihenés jutott ki osztályrészü, mert nem kellett a Muncurkón táncolnia. A Muncurkó is kihásznlta a

Legutóbbi fejtörök helyes megfejtése: *Hontalanok, Aranykereskedők.*

Helyesen fejtették meg: Gyurák Manci és Józsi, Mayer Márta, Szalkity Mica, Kungel Ottó, Schveizer Erzsike, Szorád Erzsike, Horváth Géza, Schumichraszt testvérek, Horváth Erzsike, Szöts Erich, Berky Illi, Balahó Feri, Zsuffa Rózsika, Csányi Pál és Kaszás Imre, Domonkos Katóka, Komáromi Erzsike, Papp Esztike, Olasz Sárka és Antalka, Tóth Gizike, Schumacher Irénke és Rózsika, Kovács Biri, Brückner Laci és Gyuszi, Dukász Mariska, Polacsák Imriske és Lacika, Póllák Józsi.

A jutalomkönyvet Horváth Erzsi és Szöts Erich nyerték el.

ÜZENETEK.

Kungel Ottó: Meg vagyok elégedve az írásoddal, csak tovább is ilyen szépen írd. — *Gyurák Manci és Józsi:* Máskor igyekezze-tek minden fejtörőt megfejteni, akkor hamarabb fogtok jutalomköny-
 vet is kapni. — *Stibinger Imriske:* Nem irtad meg, miért kellett nek-
 küldtél, de nem tudtam kiköskodni belőle semmit. Írd okvetten, na-
 gyon várom k. soraid. — *Szorád Erzsi:* Az öcséd miért nem küldte
 el a megíjtést? Talán csak nem beteg. — *Horváth Géza:* Csak küld
 be a megíjtéseket továbbra is. Jól fejtetted meg. — *Schumichrast
 testvérek:* Lapotok megkésve érkezett, valahol hevertették, azért nem
 voltatok a megíjtők névsorába — *Berky Ilke:* Dehogy haragszom
 kis lányom rád. Ha jó rejtvényeket küldesz, azokat leközlöm. —
Zsuffa Rózsika: Küld be még egyszer a fejtörőket, egy kicsit javít-
 gasd ki. — *Domonkos Katóka:* Nekem se írta meg a pontos címét,
 így nem írhatom meg neked. — *Pakay Ilonka:* Még soha sem kap-
 tam Tatár Ilonkától levelet. Mond meg neki, írjon még egyszer.
 hátha elveszett az, amit ő mond, hogy elküldte. A beküldött fejtörő-
 nél küldj jobbat. Péter Etelkát üdvözlöm. Miért nem ír?

szé, makacsosságának megadta az árát. Vagyis jobban mondván, a gazdája, jártam rosszul, mert a himyás jóság néhány nap előtt kilehelte a lelkét. Tudod mit, komám, hét tallérért megveszem a fülesedet, — fordult újból a szamárgazdához. — De már van jó dolgom, — hangzott a gyors válasz. — Még tízenkettedért se adom.

A molnár alig birt magával, minden áron meg akarta szerezni a csacsi.

— Nyolc tallért adok érte, egy fityinggel se többet, — ordította magánkvill és csabítan csömpölt pengő tallérjával. — Tízennyéért odadom.

— Kilencért ha adod, megkövülök a vásárt, — kiáltott a molnár. Ez az utolsó szavam.

— Nekem meg az az utolsó szavam, hogy tíz talléron alul nem adom a szamáramat, — felelte a legény. De még az ebédünket is ingyen kell ám adnod ráadásaképpen.

A kápzi molnár elgondolkozva vakargatta a füle tövét és várta-várta, hogy majd csak enged a nagy árból a legény. Am hiába volt minden fáradozása, a szamár gazdája kérése tétlen maradt.

— Tíz talléron alul nem adom, — hangzott az állhatatos válasz.

— Jaj, uram fia, hisz a te szived köből van, — jajgatott a molnár.

— Keveset mondtál, komám, inkább azt mondtad volna, hogy a szivem egy egész hegység, — mondta jelentősen az idegen.

A molnár mit tehetett egyebet. «Felsőbb parancsra» meg kellett szereznie a csacsi, hát nagy sáhnajva leszállította az asztrala a tíz tallért — penészes karasok és ütött-kopott fillérek képében.

Az idegen mosolygva várta zsebre a pénzt és elégedetten bölintgatott a fejével, mint aki azt mondja: — Minden rendben van, megcsináltam a pénzt, egy fillér se hiányzik belőle. Ahig érték ki az országútra, áttörtötte a pénzt egy selevem-zacsokba és átadta az üvegesnek. A molnár szerezett szamárával az istállóba.

Az üveges meghatótan mondott köszönetet az idegennek jóságáért, aki elhárította a halálra való gondolatot az idegennek molnár ily szólt:

REJTETTKÉP

Hol van a paripa?

Dugd be a farkodat a vízbe, meglásd, egyszerűbe ráakadnak a halak az újfajta csalétekre. Csakhogy siess, mert különben befagy a tó vize.

Róka koma kapott a szép szóra, mert mi tagadás benne, ő sem vetette meg a halpecsenyét. Odaállott a befagygni készülő tóhoz és beledugta a farkát a vízbe.

Nem sok időbe telt s a csikorgó hidegben befagyott a tó. Persze, odafagyott Róka koma farkicája is! Nyuszi pajtás se volt rest, odaállott Róka koma elé s a szemeláttára, pompás étvágygal elfogyasztotta a ropogós zsemlyéket. Közben így ingerkedett a szerencsétlen rókával:

— Várj, csak várj, Róka koma, tavaszig. Tavasszal megolvad a jég és megszabadulsz. Bizony, mondom, tavasszal megszabadulsz. — Szólt Nyuszi pajtás és nagy kevélyen odébb állott. Róka koma meg oly dühösen morgott utána, mint egy láncravert, csahos kutya.

Egy szegény, beteg holló az utófényt hevert s akkorákat nyugt, hogy a járókelek azt hitték, a végét járja. Arra repült éppen egy közönséges sas. Megsajnálta a földön heverő hollót és leszállt hozzá a magasból.

— Mi lelt? Miért hagytak el a testvéreid?

A holló gyöngye hangon felelt: — O jaj, még meghalni sincs nyugodalmam. Miért győztörz s ily haszontalan kérésekkel, hisz láthatod, hogy a lélek olyan titok tudok, amely hasznára válhat a királyodnak. Am csak neki magának mondhatom el...

A sas király iziben felkereste a beteg hollót, mert hát mi tagadás benne, ökelme bizony király létre is kíváncsi természetű volt. Ahig pillantva meg a beteg hollót, így szólt: — No, ezt a jómadarat ismerem. A holló-király legbizalmasabb tanácsosa s előkelő állást tölt be az udvarnál. Egyben megfeszítette hatalmas ösapát, az egyesült madártródaom fölérti uralomtól. Igazán csudalom, hogy ilyen helyzetben találjuk ez előkelő állású tanácsost.

A sas király szavai végeztével a hollóhoz fordult és kegyesen így szólt hozzá: — Mikép kerültél ily szomorú helyzetbe? — O, uram, királyom, nagy esete van ennek. Gonosz tanács és rosszakarat, no, meg ostobaság juttatott ily szomorú sorsra, — felelte a holló.

— Ugyan, ugy-e? — csudálkozott a sas király. — Hát bizony ugy esett a dolg, hogy a mikor ti sasok legyőztetek bennünket és legyőztétek bennünket elpusztítottátok, ment a nemes sasok hatalmasapák, vitézbelek és bátrabb szívek, mint a hollók törzse. Eljünk barátságban és jó szomszédságban velük és adjunk nekik a magunk jószándóval, alá- zatos hűberek gyámságát, bekétségessé elvittük.

— Ahig elfertem ki e szavakat, rámozdítottam a földhöz a sasok salm. A fülemben kiáltottak, hogy áruló vagyok, hogy a sasok (hát mint a te néped, jó királyom) megvesztették... De nem is bírom emondani, hogy mily válogatott rágalmakat ször-

— Fogadjatok meg a tanácsomat. Hagyjunk fe la harccal, ment a nemes sasok hatalmasapák, vitézbelek és bátrabb szívek, mint a hollók törzse. Eljünk barátságban és jó szomszédságban velük és adjunk nekik a magunk jószándóval, alá- zatos hűberek gyámságát, bekétségessé elvittük.

— Fogadjatok meg a tanácsomat. Hagyjunk fe la harccal, ment a nemes sasok hatalmasapák, vitézbelek és bátrabb szívek, mint a hollók törzse. Eljünk barátságban és jó szomszédságban velük és adjunk nekik a magunk jószándóval, alá- zatos hűberek gyámságát, bekétségessé elvittük.

A RAVASZ HOLLÓ

galambok iránti szeretetemet és valahányszor valamit kért tőlem, így kezdte:

— Papa, ne tagadd meg tőlem a kérésemet, mert úgy szeretlek, mint a galamb a tiszta buzát.

Ezzel a szóval mindennap sikerült neki pár dinárt kicsalni tőlem medvecukorra.

Tegnap aztán úgy láttam, hogy teljesül vágyaim netovábbja. Hirt kaptam egy készülő galambkiállításról. A posta levelet hozott, amelynek borítékjára fönt a felső bal sarokban egy galamb volt rajzolva. Izgatottan nyitottam ki a levelet és a következőket olvastam.

— Mélyen tisztelt nemzeti ur és galambtenyésztő szak-társ! Van szerencsénk ezennel értesíteni, hogy a harmadik völgyben nagy galambkiállítást rendezünk. Minthogy a nemzeti ur nagy galambszakértő, akinek hozzáértéséről az egész erdő beszél, ezennel felkérjük, hogy a kiállításon ne csak mint kiállító vegyen részt, hanem segítsen minket bölcs tanácsaival is. Legyen szerencsénk a harmadik völgyben, ahol a kiállítás helyszínén várjuk. Tisztelettel: a rendező bizottság.

Természetes, hogy örömmel fogadtam el a meghívást. Nem akartam a rendező bizottságot várni és azért rögtön utnak is indultam a harmadik völgy felé. Amikor azután oda értem, csudálkozásomra nem láttam semmi sürgés-forgást, nem láttam semmi készülődést a kiállításra, egyáltalában nem láttam semmiféle rendező bizottságot. Bejártam az egész harmadik völgyet, de a rendező bizottságnak nyomát se találtam.

Az egyik fán láttam egy mókust, amint éppen mogyorót ropogtatott a fogai között. Megkérdeztem, nem tudja-e merre található a galambkiállítás rendező bizottsága. A mókus rámdobta az üres mogyoróhéjat és így válaszolt:

Álom-bálom, ezüst tálom,
a rendező bizottságnak
sehol nyomát nem találok.

Tovább bandukoltam és találkoztam egy nyullal. Tőle is érdeklődtem. A nyul két lábára állott és így felelt:

Borzsa-horzsa, finom torzsa,
a rendező bizottságból
sehol nem látszik egy morzsa.

Elköszöntem a nyullát és tovább siettem. Egy faágon Bus Holló Tivadart pillantottam meg, amint ott gubbasztott és fekete szárnyaival a legyeket hessegette magáról. Nála is kérdezősködtem. Előbb károgott néhányat, azután így válaszolt:

— Mordizomadt, — kiáltottam dühösen, — miért cselekedte ezt?

— Miért? Azért, mert a nemzetes ur írta a cédulán.

— Nem írtam én semmi cédulát magának, maga tökéletlen. Mutassa csak azt a cédulát.

Hümmöge Zsuzsanna belenyúlt a kötnyészébe és abból egy összegyűrt papírdarabot szedett elő.

— Ehun van, — mondta sértődően, — nem szoktam én hazudni.

Megnéztem a cédulát. Azon csakugyan az volt írva az én nevémben, hogy Hümmöge Zsuzsanna adja ki a cédula hozójának, Ravaszfi Fülöpnek a galambokat. Azonban nem az én írásom volt. De azért ismerős volt az írás. Hirtelen a homlokra csaptam, odamentem az asztalhoz és ott a kezembe vettem azt a levelet, amelyet a posta hozott és amelyben engem a rendező bizottság a harmadik völgybe hívott. A levélben és a cédulán ugyanaz az írás volt. A betűk úgy hasonlítottak, mint egyik tojás a másikra.

Es akkor egyszerre világos lett előttem minden. A postán érkezett levelet Ravaszfi Fülöp, a gonosz róka írta, hogy igy elcsaljon hazulról. Aztán megíste, hogy mikor megyek el és a cédulával beállított Hümmöge Zsuzsannához és körmönfontur fondorlattal magához kapartotta a galambjait.

Szóltani állottam és hol a levélre, hol pedig a cédulára néztem. Merengésemből Hümmöge Zsuzsanna hangjára ocsudtam föl, aki diadalmasan kérdezte:

— No, ugye hogy igazam volt és a nemzetes ur kérte a galambokat, csak éppen megfélekedeztet a dolgotól, vagy pedig engem akart ugratni?

— Ugorjon maga a poklok melysége fenekére, tüzrevaló boszorkány, — fakadtam ki mérgesen és olyat lödítöttem Hümmöge Zsuzsánán, hogy lecsúszott a padlora.

— Hümmüm, — hümmögött Hümmöge Zsuzsanna sértődően.

Tincsem-kincsem, rézkillincsem,
a rendező bizottságnak
sehol hirmondója sincsen.

Még egész sereg erdei lakostól kérdezősködtem, de egyik se tudott semmit sem a készülő galambkiállításról, sem pedig a rendező bizottságról. Végül is azt kellett gondolnom, hogy vagy a levélírásnál tévedtek, amikor megjelölték a kiállítás színhelyéül szolgáló völgyet és nem a harmadik lesz, hanem esetlek a hatodik, vagy pedig én olvastam rosszul nagy örömmömben. Azért tehát nem maradt más hátra, mint az, hogy hazamenjek és újból figyelmesen elolvassam a levelet.

Mikor hazaértem, odahaza a gazdaasszonyom, Hümmöge Zsuzsán néne ezzel fogadott:

— Megkapta a nemzetes ur a galambokat?
Csudálkozva néztem rá, mert nem értettem a kérdést.

— Miféle galambokat? — kérdeztem rosszat sejtve.

— Hát a saját galambjait, amiket maga után vitetett.

— Nem vitettem én magam után semmiféle galambot. Mit beszél itt össze-vissza, maga kótyagos?

De Hümmöge Zsuzsanna rendületlenül csak tovább beszélt:

— Alig egy félórára rá, hogy a nemzetes ur elment, beállított Ravaszfi Fülöp, a róka és azt mondta, hogy a nemzetes ur találkozott velem és megkérte, hogy hozzon el nekem egy cédulát. Ide is adott egy cédulát és azt mondta, hogy a nemzetes ur küldi és tegyem meg, ami azon írva van. Én megnéztem a cédulát és láttam is rajta egy círa ákom-bákomot, de hiába néztem, csak nem okoskodtam ki belőle sehogyse, hogy mit akar a nemzetes ur. Mert tetszik tudni, én nem tudok olvasni. Mikor kicsi bocslányka voltam és iskolába kellett menni, akkor mindig kiszöktem az erdőre eprészni és így nem tanultam semmit. Buta maradtam, de azért van magamhoz való eszem, elhiheti a nemzetes ur.

— Ne magáról fecsegjen most, maga négy lábon járó kávéskanna, — kiáltottam a szapora beszédű szakácsnőre, — hanem azt mondja el, hogy mi volt a cédulára írva.

— Én nem tudok olvasni és azért arra kértem a rókát, hogy ő olvassa föl nekem a nemzetes ur üzenetét. Ravaszfi Fülöp aztán föl is olvasta a cédulát, amelyen a nemzetes ur azt írta nekem, hogy küldjem el a rókával a galambokat, mert azokat a rendező bizottság látni akarja. Kiszedtem hát a galambokat a ducból, egy kosárba raktam valamennyit, a kosarat aztán odaadtam Ravaszfi Fülöpnek, aki sietve elment.

— Sose közsöngesz jó ember ezt a pénzt. Kilenk tallérodal addos voltam, a tizedikkel megajándékoztalak jószágommal, az íjedtségek feleiben, amelybe vertelek. Most pedig eredi vissza az istállóba és nézd meg, hogy mi mivel a molnár a számarával. Ha kérdezi, hogy hol vagyok, feleld csak egész bátran, hogy messze-messze a hegyen tul vándoroltam.

Az üveges emelte a puttonyát és besietett az istállóba. Az uj lakó (a csacsi) már ott állott a völgybe előt és várta a jó szerencsét. A kaspzi molnár roppant gyöngédes bánt drága pénzen szerzett számarával. Puhá, friss almok szórt alája és pompás illatos szénát rakott eléje.

A csacsi csak várta türellemmel, amíg eléje került a pompás harapni való, ám, ahelyett, hogy hozzálátott volna a falatához, tagadójag intett a fejével és kimondhatatlan furcsa pillantást vetett uj számdájára. Aztán megmozgatta hosszú lábait, nagyot lélekkelt és a molnár legnagyobb remülétere meg-szólt. Ugy ám, kis olvasóim, bárholgy csodálkozotok is, a füles »messzeolalt,« még pedig mely bugásu embert hangon.

— Leikem gazdám, ha haragszik is rám, de én biz nem eszem szé-szé-szénát. En sz-sz-szűttel és tö-tö-tött étellel élék. A molnár a földhöz vágta a sípkáját remüléteben és eszenél-kül kirohant a megabonázott istállóból. Az ajtóban majd fel-döntötte az üveges, aki kiváncsian szemlélte a furcsa jelenet.

— O te, te, — ordította a remült molnár. Be ne menj eb-be a kísérteties istállóba, az ördög garazdálkodik benne! Hol az a nyomorult, aki a nyakamba szóta ezt a hídéret? Hadd tépem ki a fült.

— El, komám, rég elment az már, tul van az már a messze-messze hegyeken, — kacagott az üveges. Biz ökelme nem sajnálta a kaspzi molnárt, hanem ugy kacagott, hogy még a könnye is csorogt bele.

A molnár erre összecsdítette az emberét és teli szájjal elmesélte nekik, hogy egy beszélő csacsi tanýázik az istálló-jában. Szavai bizonyágául bevázta a hitetlenkedőket az istállóba és ekkor mit látnak szemel? Ott csüng a völgyen egy köteg száma s a csacsinak — se hite, se hama. A molnár majdnem sírva fakadt dühében s a kacagó népség füle hallatára kijelentte, hogy: de biz van itt még egy sokkal nagyobb számar az istállóban s az nem más, mint az ő becses személye.

Az üveges faképnél hagyta a sopánkodó molnárt és pengő tallérait üggetve, nagy vidáman vándoruttra kelt. Közben áldva emlegette a jószágos hegyi szellem nevet, aki megajándékozta a jókat és igazságos büntetést mér a gonoszokra.

Róka koma a nyuszi pajtás

Történt egyszer, hogy egy róka meg egy nyul vándoruttra kelt. Télviz idején rossz utazás esik. Belátta ezt a két utazó pajtás is, de hát mit volt mit tenniök, kikergette őket az éhség a mezőre. Korgott a gyomruk és se közel, se távol vakond vagy egér.

— Hej, haj! már repedezik a gyomrom fala az éhségtől, — panaszkodott róka koma.

— Az ám, ugy megnöttek a fogaim a koplalásban, hogy el se férnek a szájamban, — tódította Nyuszi pajtás.

A hűséges pajtások (mert a míg éhesek voltak, összetartottak.) csak mentek-mentek mendégéltek. Egyszerre csak megállítanak egy parasztlányt, aki egy teli kosarat cipel a karján. A kosárból pompás zsemlyeillat szállt az éhes vándorok felé. Hamar összesugtak.

— Te, Nyuszi pajtás, feküdj le az ut közepére és meg ne moccanj egy viláért sem, — mondta a ravasz Róka koma. Tettesd magad holtnak. Meglásd, a leányzó rögtön a földre helyezi a kosarat és oda szalad hozzád. Azt hiszi, hogy meghaltál, hogy a bőrből keztyűt készíttethet télire. Én ezalatt csodalópdzom a kosárhoz és a hatalmamba keritem a pompás zsákmányt.

Nyuszi pajtás nem soká kérette magát, hanem se szó se beszéd, elnyújtózott az országoton. Róka koma egy órákás mögé rejtőzött és leste a hatást. A parasztlány, amint meglátta a nyulat, leteszi a kosarát a hóba és lehajlik a magát holtak tettető állathoz. Ebben a pillanatban kirohan a róka a rejtékéből, elkapja a zsemlyés kosarat és fut-fut, mely gyorsan csak a lábai viszik. Nyuszi pajtás is megelevenedik egyszeribe és nyomon követi a pajtását. Csakhogy Róka koma gondolt egyet és anélkül hogy ügyet vetett volna az éhes Nyuszi szavára, tovább rohant. Nyuszi pajtás hamar észrevette a ravasz Róka koma szökési szándékát és így gondolkodott:

— Ahá öregem, te talán azt reméled, hogy egymagadba költöd el a csemegét, csakhogy nem addig van a! Én is itt vagyok ám még! A mint egy kis tóhoz érnek, odakialt a nyul a rókának:

— Tudod mit, komám, szerezzünk a friss zsemlyéhez halpecsenyét! Lakomázzunk, mint az igazándi nagy urak

